

GCERT ગાંધીનગર પ્રેરિત
શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ
અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય
આયોજિત

અમદાવાદ જિલ્લા કક્ષાનો ૧૧ મો
એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટીવલ
વર્ષ: 2025 - 26

સ્થળ : ડાયટ ,અમદાવાદ - ગ્રામ્ય

તારીખ : 27,28,29 જાન્યુઆરી 2026

Shri Mahalaxmi District Institute for
Education and Training
Ahmedabad Rural

Introducing our innovators

Dr.U.D.Mehta

January 2026

DASKROI
badodara
minaxi

BAVLA
dumali
deshal

DHOLERA
kashindra
deepika

DHOLERA
sarasalapara
vidhya

BAVLA
kavitha
sonal

SANAND
sari
khushbu

SANAND
zamp
parul

SANAND
telav
parul

DHANDHUKA
the birla &
harjivandas
jinal

SANAND
khoraj
mira

SANAND
khoraj
dharmishtha

DASKROI
talakchand
manisha

SANAND
vinchhiya
daxa

DHOLKA
kumar shala no.4
darshana

DASKROI
bhuvaladi
jayshree

Edited by

Dr.Krunalkumar Hitendrabhai Makwana (crc co-ord.bibipura, Daskroi)
Nimeshkumar Rajeshkumar Sathwara (Htat, Rupavati pri.school, Sanand)
Deepika Pareshkumar Vaniya (Kashindra pri.school, Dholera)

Dr.Krunal

Nimesh

Deepika

શિક્ષણ સતત પરિવર્તન પામતી પ્રક્રિયા છે. સમાજ, સમય અને શિષ્યોની જરૂરિયાતો અનુસાર શિક્ષણમાં નવી દિશાઓ અને નવી પદ્ધતિઓ વિકસતી રહે તે અત્યંત જરૂરી છે. આ દિશામાં શિક્ષકોની ભૂમિકા કેન્દ્રસ્થાને છે. તેમની સર્જનાત્મકતા, વિચારશક્તિ અને નવીન અભિગમ જ શિક્ષણને જીવંત બનાવે છે.

જિલ્લા શિક્ષણ તાલીમ ભવન એક શિક્ષક તાલીમી સંસ્થા તરીકે હંમેશા ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ, નવીન પેડાગોજી અને વ્યવહારુ શિક્ષણ પદ્ધતિઓને પ્રોત્સાહન આપવાનું કાર્ય કરતી આવી છે. એજ્યુકેશન ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલનું આયોજન પણ એ જ દ્રષ્ટિનો એક મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે. આ ફેસ્ટિવલ શિક્ષકોને પોતાના નવતર વિચારો, શિક્ષણમાં કરેલા પ્રયોગો અને શ્રેષ્ઠ અભ્યાસક્રમો એક મંચ પર રજૂ કરવાની ઉત્તમ તક આપે છે.

આ ઉત્સવ માત્ર પ્રદર્શન પૂરતો નથી, પરંતુ તે પરસ્પર શીખવાની પ્રક્રિયા છે. અહીંથી જન્મ લેતા વિચારો શિક્ષણક્ષેત્રને વધુ સશક્ત, રસપ્રદ અને શિષ્યકેન્દ્રિત બનાવશે એવી મને પૂર્ણ આશા છે. શિક્ષકો દ્વારા કરવામાં આવેલા નાના મોટા ઇનોવેશનો આવનારી પેઢીના ઘડતર માટે મોટું યોગદાન આપશે.

આ એજ્યુકેશન ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલના આયોજનમાં જોડાયેલા તમામ શિક્ષકો, તાલીમાર્થીઓ, માર્ગદર્શકો અને સંકલન ટીમને હું હૃદયપૂર્વક અભિનંદન પાઠવું છું. ભાગ લેનાર દરેક શિક્ષકને આ મંચ પરથી નવી પ્રેરણા મળે અને તેમની કાર્યક્ષમતામાં વધુ નીખાર આવે એવી શુભેચ્છા સાથે, આ ઉત્સવને પૂર્ણ સફળતા મળે તેવી કામના કરું છું.

શુભેચ્છાસહ,

તા-૨૮/૦૧/૨૦૨૬

શ્રી એસ.બી.બાવા
પ્રાચાર્ય
શ્રી મહાલક્ષ્મી ડાયટ
અમદાવાદ ગ્રામ્ય

નવાચારના પ્રારંભે

શિક્ષણ માત્ર પાઠ્યપુસ્તક સુધી સીમિત ન રહી, પરંતુ શિષ્યોના જીવન સાથે જોડાય તેવું બને એ આજના સમયની સૌથી મોટી જરૂરિયાત છે. આ હેતુને સાકાર કરવા માટે શિક્ષકો દ્વારા સતત નવી વિચારસરણી, નવી પદ્ધતિઓ અને નવીન પ્રયત્નો થવા જરૂરી છે. એજ્યુકેશન ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ આ જ વિચારને કેન્દ્રમાં રાખીને આયોજન કરવામાં આવ્યો છે.

આ ફેસ્ટિવલ શિક્ષકો માટે પોતાના શિક્ષણકાર્ય દરમિયાન કરેલા નવતર પ્રયોગો, સર્જનાત્મક અભિગમ અને શ્રેષ્ઠ શિક્ષણ પદ્ધતિઓ રજૂ કરવાનો એક સશક્ત મંચ છે. અહીં દરેક ઇનોવેશન એકબીજાને પ્રેરણા આપશે અને શિક્ષણને વધુ રસપ્રદ, અસરકારક અને શિષ્યકેન્દ્રિત બનાવવા માર્ગદર્શન આપશે.

શિક્ષક તરીકે આપણું કાર્ય માત્ર ભણાવવાનું નથી, પરંતુ વિચારવા, સમજવા અને જીવન માટે તૈયાર કરવાની જવાબદારી પણ અમારી છે. આ ઉત્સવ દ્વારા શિક્ષકો વચ્ચે સહકાર, વિચારોની આપલે અને પરસ્પર શીખવાની સંસ્કૃતિ વિકસે તેવી મારી ભાવના છે. નાના લાગતા ઇનોવેશનો પણ ભવિષ્યમાં મોટા પરિવર્તનનું કારણ બની શકે છે.

આ એજ્યુકેશન ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલમાં ભાગ લેનાર તમામ શિક્ષકોનો હું દિલથી આભાર માનું છું. તેમની ઉત્સાહભરી ભાગીદારી જ આ કાર્યક્રમની સાચી સફળતા છે. શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ તાલીમ ભવનના માર્ગદર્શન અને સહયોગ બદલ પણ હું કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરું છું.

આ ફેસ્ટિવલ દરેક ભાગીદાર માટે નવી દિશા, નવી ઉર્જા અને નવી પ્રેરણાનું સ્ત્રોત બને એવી શુભેચ્છા સાથે, કાર્યક્રમને પૂર્ણ સફળતા મળે તેવી કામના કરું છું.

શુભેચ્છાસહ,
તા-૨૮/૦૧/૨૦૨૬

ડૉ.યુ.ડી.મહેતા
ડી.આઇ.સી.કો. / સિનિયર લેકચરર
શ્રી મહાલક્ષ્મી ડાયટ,
અમદાવાદ ગ્રામ્ય

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન
અમદાવાદ ગ્રામ્ય
એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટીવલ : ૨૦૨૫-૨૬
એજ્યુકેશન ઇનોવેશનમાં ભાગ લેનાર શિક્ષકશ્રી

ક્રમ	નામ	શાળાનું નામ	તાલુકો	ઇનોવેશનનું નામ
1	દીપિકા પરેશકુમાર વાણીયા	કાસીન્દ્રા પ્રાથમિક શાળા	ઘોલેરા	સામાજિક વિજ્ઞાનની સફરે
2	સોનલબેન અરજનભાઈ ચાવડા	કાવિઠા પ્રાથમિક શાળા	બાવળા	વેસ્ટમાંથી વેલ્યુ સર્જન માટેની નવતર શિક્ષણ અભ્યાસ સામગ્રી (TLM)
3	મીનાક્ષી બેન વાલજીભાઈ મકવાણા	બડોદરા પ્રાથમિક શાળા	દસકોઇ	પત્રલેખન હિન્દી
4	દક્ષાબેન સુરેશભાઈ જોષી	વિંછીયા પ્રાથમિક શાળા	સાણંદ	Dhyan & Yog For The Strong FLN Shkil
5	દર્શના કિશોરકુમાર રાવલ	પે સેન્ટર કુમારશાળા નં 4	ઘોળકા	Concept fusion: Maths and Science
6	પંચાલ જયશ્રીબેન બાબુભાઈ	ભુવાલડી પ્રાથમિક શાળા	દસકોઇ	વ્યાકરણ ગંગા
7	નરેન્દ્રકુમાર હિંમતલાલ કેરાલીયા	ઝોરા પ્રાથમિક શાળા	દસકોઇ	ભાષાચાર
8	વિજયકુમાર અમૃતલાલ સોલંકી	ભાણગઢ પ્રાથમિક શાળા	ઘોલેરા	MATHS TOOLS:Abacus
9	બીજલભાઈ ભીખાભાઈ પટેલ	દહેગામડા પ્રા. શાળા	બાવળા	અવનવો વર્ગ આવકાર : પોષણ શિક્ષણ અને લોકસહકાર
10	શૈલેષકુમાર વિષ્ણુભાઈ તળપદા	કૌકા પ્રાથમિક શાળા	ઘોળકા	ઇનોવેટિવ લેપટોપ
11	અશ્વિનકુમાર ડાહ્યાલાલ ડાભી	ગલસાણા પ્રાથમિક શાળા	ધંધુકા	learning English, Its Easy
12	વિદ્યાબેન એચ વોરા	સરસલાપરા પ્રાથમિક શાળા	ઘોલેરા	P & V DUSTBIN
13	પારુલબેન રમેશભાઈ ઘાડિયા	શ્રી ઝાંપ પ્રાથમિક શાળા	સાણંદ	STEM લેબ આધારિત હેન્ડ્સ ઓન લર્નિંગ
14	ભૂમિકા હર્ષદભાઈ જોષી	ઝાંપ પ્રાથમિક શાળા	સાણંદ	AI ASSISTED LEARNING

15	ધર્મિષ્ઠાબેન પુરુષોત્તમભાઈ પંચાલ	ખોરાજ પ્રાથમિક શાળા	સાણંદ	HAPPY BIRTHDAY
16	સંતોષબેન વસંતભાઈ સોની	છબાસર પ્રાથમિક શાળા	બાવળા	દૈનિક જ્ઞાનનો online ખજાનો
17	દેશલબેન પાર્થકુમાર પટેલ	ડુમાલી પ્રાથમિક શાળા	બાવળા	Fun with Maths
18	હિના હરિભાઈ પટેલ	અડવાળ પ્રાથમિક શાળા	ધંધુકા	વિજ્ઞાન માં ભાષાસજ્જતા
19	અરૂણકુમાર પ્રભુદાસ પટેલ	મેણી પ્રાથમિક શાળા	બાવળા	બાલ ગીતાયન
20	ખુશ્બુ અતુલભાઈ શાહ	સરી પ્રાથમિક શાળા	સાણંદ	ભાષા પ્રયોગશાળા (Language Lab)
21	પારૂલબેન સી તલવાડી	તેલવ પ્રા. શાળા	સાણંદ	વ્યવસાહિલક્ષી શિક્ષણ
22	નિશિથકુમાર દિલીપભાઈ આચાર્ય	રોપડા પ્રાથમિક શાળા	દસકોઇ	જીવન ઘડતર અને મૂલ્યો
23	નિમેશકુમાર રાજેશકુમાર સથવારા	રૂપાવટી પ્રાથમિક શાળા	સાણંદ	THE RISING STAR
24	યોગેશકુમાર કાંતિલાલ પટેલ	કુજાડ પ્રાથમિક શાળા નં 2	દસકોઇ	સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં શાળાના બાળકોનો બૌદ્ધિક વિકાસ અને ક્ષમતા (માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી) માટેની એક પહેલ
25	મનીષા નંદકિશોર શુક્લ	શ્રી તલકચંદ ઝબકબા પ્રાથમિક શાળા	દસકોઇ	શાળામાં waste management.
26	જીનલબહેન દિપકકુમાર સોની	ધી બિરલા એન્ડ હરજીવનદાસ હાઇસ્કૂલ	ધંધુકા	ગ્રાહક સુરક્ષા અંતર્ગત અધિકારોની જાગૃતતા
27	મનીષભાઈ ગોપાલભાઈ પટેલ	રોપડા પ્રાથમિક શાળા	દસકોઇ	જ્ઞાન જ્યોત (સંસ્કારથી સંસ્કૃતિ તરફ)
28	રાજેશભાઈ એમ.રાઠવા	ભાણગઢ પ્રાથમિક શાળા	ઘોલેરા	જેટી સાથે માટી વિના ખેતી
29	મિનાદેવી ઉદયભાણ યાદવ	ખોરાજ પ્રાથમિક શાળા	સાણંદ	ડિજિટલ ટેકનોલોજી દ્વારા શિક્ષણ
30	ડૉ. યુ. ડી.મહેતા રીકાબેન એન. પટેલ	ડાયેટ અમદાવાદ	અમદાવાદ ઘોલેરા	UD-TC unique Diet Training Code

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ❖ ઇનોવેટરનુંનામ : દીપિકા પરેશકુમાર વાણીયા
- ❖ હોદ્દો: મદદનીશ શિક્ષિકા
- ❖ શાળા/સંસ્થાનુંનામ: કાસીન્દ્રા પ્રાથમિક શાળા
- ❖ તાલુકો/SVS: ઘોલેરા
- ❖ કલસ્ટર/QDC: ભડીયાદ
- ❖ મોબાઈલનંબર: 9016963943

ઈમેલઆઈડી: vaniyadipu1706@gmail.com

લાગુપડતીસંસ્થા:- પ્રાથમિક

(ઇનોવેશનનું શીર્ષક): સામાજિક વિજ્ઞાનની સફર

1. સમસ્યા: કાસીન્દ્રા પ્રાથમિક શાળામાં સમયાંતરે અનુભવ બાદ ખબર પડી કે ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓમાં સામાજિક વિજ્ઞાનના લાંબા પ્રશ્નો યાદ રહેતા નહોતા અને સા.વિ. પ્રત્યે ઉદાસીનતા જોવા મળતી હતી.

2. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સંબંધી આધાર-પુરાવા) :

ધોરણ 6 થી 8 ના ઘણા વિદ્યાર્થીઓ સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયને લાંબો , યાદ રાખવામાં મુશ્કેલ અને રસવિહિન માને છે. લાંબા પ્રશ્નોના જવાબો તેમને ક્રમબદ્ધ રીતે યાદ રહેતા નથી.

પાઠ્યપુસ્તક આધારિત શિક્ષણમાં TLM નો ઓછો ઉપયોગ થતો હોવાથી અભ્યાસ એકરસ બની જાય છે અને વિદ્યાર્થીઓની સક્રિય ભાગીદારી ઘટે છે. સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયમાં વિદ્યાર્થીઓના વિકાસ માટે કયા કાર્યક્રમનું આયોજન અને ઉપયોજન કરવું પડશે તે બાબતે રૂપરેખા બનાવી.

3. ઇનોવેશનમાટેની પ્રયુક્તિ, સાધનસામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ:-શિક્ષણ પદ્ધતિમાં સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયના અભ્યાસમાં રસ કેળવવામાટે

વિવિધ પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓનો ઉપયોગ થાય છે. આ પદ્ધતિઓ શિક્ષણપ્રણાલીનું

અનુકરણકરતી હોય છે, જેવિદ્યાર્થીઓમાં સ્પષ્ટ સંચાર, આત્મવિશ્વાસ અને પ્રસ્તુતિ કૌશલ્ય વિકસાવવા માટે મદદરૂપ થાય છે. નીચેમુખ્ય પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓ રજૂ કરવામાં આવે છે:

1. ટેકનોલોજી આધારિત પદ્ધતિ (Technology-Based Method):

ડિજિટલ માધ્યમ દ્વારા રોજ એક PDF તૈયાર કરી સામાજિક વિજ્ઞાનના લાંબા પ્રશ્નોને ટૂંકા , સરળ અને મોટા પ્રશ્નોને ટૂંકા સૂત્રો , સંકેત શબ્દો અને સરળ ભાષામાં રજૂ કરીને વિષયને રસપ્રદ, યાદગાર અને વિદ્યાર્થીમૈત્રી બનાવવાનો આ અસરકારક શૈક્ષણિક પ્રયાસ છે.અસરકારક રીતે રજૂ કરવાનો આ એક નવતર પ્રયાસ છે, જે વિદ્યાર્થીઓમાં વિષય પ્રત્યે રસ અને સમજ બંને વધારશે.

પ્રયુક્તિઓ:PDF બનાવવી,ગેમ્સ બનાવવી

2. નાટ્યાત્મક પદ્ધતિ (Dramatic Method):

ડ્રામા અને રોલ-પ્લે દ્વારા કથન કૌશલ્ય વિકસાવવા પર ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

પ્રયુક્તિઓ: રોલ પ્લેઇંગ, મીમિકી અથવા એક્ટિંગ, નાટકો અથવા સ્કિટ્સ

ઉદાહરણ: વિદ્યાર્થીઓને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોમાં ભાગ લેવા પ્રોત્સાહિત કરવું.

3.મૂલ્યાંકન આધારિત પદ્ધતિ (Evaluation-Based Method):

સમયગાળો:- 1 વર્ષ

લક્ષ્યજૂથ:- 6થી 8 ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ

4.નવતરપ્રયોગનુંવિગતવારવર્ણન :

- સૌ પ્રથમ તો લાંબા પ્રશ્નોના મુખ્ય મુદ્દાઓ ઓળખવા.અને તે દરેક પ્રશ્ન માટે 3-5 સંકેત શબ્દો નક્કી કરવા તે પ્રશ્ન આધારિત સૂત્રાત્મક શબ્દસમૂહ (Mnemonic) તૈયાર કરવું. તેમજ વિદ્યાર્થીઓ દ્વારાઅલગ અલગ TLM બનાવડાવ્યા. અને વાર્તાઓ બનાવડાવવી અને તે આધારિત સામાજિક વિજ્ઞાનમાં રસ ઉભો કરવો.જૂથકાર્ય , ચર્ચા અને પ્રસ્તુતિ દ્વારા પુનરાવર્તન કરાવવું. ઉદાહરણ:લાંબો પ્રશ્ન: ભારતની 'સેવન સિસ્ટર્સ' તરીકે ઓળખાતા સાત રાજ્યોને સરળતાથી યાદ રાખવાનું સૂત્ર: A.T.M. આના મી : A-અસમ,T - ત્રિપુરા, M - મેઘાલય,આ -અરુણાચલ પ્રદેશ,ના- નાગાલેન્ડ, મી -મિઝોરમ
- રોલ પ્લે / નાટ્યીકરણ: ઇતિહાસ અને નાગરિકશાસ્ત્રના પાઠો

5. મૂલ્યાંકન

પૂર્વ કસોટી (Pre-test)લેવામાં આવી અને ત્યારબાદ ઉત્તર કસોટી (Post-test)

6. પરિણામો (Findings):

વિદ્યાર્થીઓ લાંબા પ્રશ્નો સરળતાથી અને ક્રમબદ્ધ રીતે યાદ રાખવા લાગ્યા. TLM દ્વારા શીખણ વધુ રસપ્રદ અને અર્થસભર બન્યું. વિદ્યાર્થીઓમાં ચર્ચા અને રજૂઆત કરવાની હિંમત વધી. લાંબા પ્રશ્નોને સરળતાથી યાદ રાખી શકે છે. પરીક્ષાના ગુણોમાં નોંધપાત્ર સુધારો જોવા મળ્યો.

7. લાભાર્થીની સંખ્યા : 33 વિદ્યાર્થીઓ.

8. આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત :
હા, કાસીન્દ્રા પ્રાથમિક શાળા

9. ઉપયોગીતા

ટૂંકા સૂત્રો, સંકેત શબ્દો, સંક્ષિપ્ત માહિતી અને TLM આધારિત શિક્ષણ પદ્ધતિ સામાજિક વિજ્ઞાન માટે અત્યંત અસરકારક સાબિત થઈ. આ પદ્ધતિથી વિદ્યાર્થીઓમાં યાદશક્તિ, સમજ અને વિષય પ્રત્યે રસમાં નોંધપાત્ર વધારો થયો.

10. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે.

11. ફોટોગ્રાફ / વિડીયોલિંક / ક્યુઆરકોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ: સોનલબેન અરજનભાઈ ચાવડા
- હોદ્દો: આસિસ્ટન્ટ શિક્ષક
- શાળાનું નામ: કાવીઠા પ્રાથમિક શાળા
- તાલુકો: બાવળા
- ક્લસ્ટર: નગર શાળા બાવળા
- મોબાઈલ નંબર: 9601993018
- ઈમેલ આઈડી – sonaldinesh.vaza@gmail.com
- લાગુ પડતી સંસ્થા: ઉચ્ચતર પ્રાથમિક
- વર્ષ 2025-2026 એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ માટેનું ક્ષેત્ર :

(1). NEP 2020, NCF FS, SCF FS and NCF SE સંબંધિત.

(d). મિડલ સ્ટેજ સંબંધિત ઇનોવેટિવ અધ્યયન અધ્યયન પ્રક્રિયા અને મૂલ્યાંકન

ઇનોવેશનનું શીર્ષક:

વેસ્ટમાંથી વેલ્યુ સર્જન માટેની નવતર શિક્ષણ અભ્યાસ સામગ્રી TLM

હેતુ : રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ 2020 મુજબ શિક્ષણ માત્ર પુસ્તકીય જ્ઞાન પુરતું સીમિત ન રહે પરંતુ અનુભવ આધારિત, કૌશલ્ય આધારિત, જીવન ઉપયોગી, વિદ્યાર્થીઓમાં પર્યાવરણ જાગૃતિ, સ્વચ્છતા, સર્જનાત્મકતા અને બાળકોનો સર્વાંગી વિકાસ થાય તે છે

સમસ્યા : મારી શાળામાં જ્યારે ધોરણ છ થી આઠ ના બાળકોને પરંપરાગત

પદ્ધતિઓથી ભણાવવામાં આવતા ત્યારે ઘણા બાળકોને અમુક મુદ્દાઓ સમજવામાં મુશ્કેલી થતી હતી એ અનુભવી

ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ:

- i. વિદ્યાર્થીઓમાં ભણવા પ્રત્યે ઓછી રુચિ હતી
- ii. વિષયને સમજવામાં અસમર્થતા

- iii. પર્યાવરણ પ્રત્યે જાગૃતિ ઓછી હતી
- iv. હસ્તક કૌશલ્ય આધારિત પ્રવૃત્તિઓમાં ઓછી ભાગીદારી
- v. સમૂહ ભાવનગર ગૃહકાર્યનો અભાવ

ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ :

1. પ્રવૃત્તિ આધારિત શિક્ષણ: વિદ્યાર્થીઓ માર્ગદર્શન મેળવી પોતે બનાવે અને શીખે
2. અનુભવ આધારિત શિક્ષણ :
વસ્તુનો ઉપયોગ કરી જાતે અનુભવ આધારિત શિક્ષણ મેળવી ઊંડો અભ્યાસ મેળવે
3. સર્જનાત્મક શિક્ષણ: કલ્પના શક્તિ સર્જનાત્મકતા અને નવીન વિચાર કરતા થાય
4. હસ્ત કૌશલ્ય આધારિતશિક્ષણ: જાતે બનાવી શીખે
5. સહકારી શિક્ષણ: જૂથ કાર્ય ટીમવર્ક સહકારથી
6. શોધ આધારિત: પ્રશ્નોત્તર શિક્ષણ પ્રશ્ન પૂછવું શોધવું બનાવવું શીખવું
7. સમસ્યા ઉકેલવાની પદ્ધતિ:કચરાનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો તેનો વિચાર ઉકેલ અને બનાવટ
8. બહુ વિષયક શિક્ષણ: ગણિત વિજ્ઞાન પર્યાવરણ જીવન કૌશલ્ય વગેરે વિષયોની સંયુક્ત સમજ

સાધન સામગ્રી :

આ પ્રવૃત્તિ કરાવવા માટે વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું હતું કે પોતાની આસપાસમાંથીબેસ્ટ વસ્તુઓ શાળામાં લઈ આપી આ ઉપરાંત આ પ્રોજેક્ટ માટે youtubeની વિડીયો નો વિડીયો નું નિદર્શન પ્રવૃત્તિ કરાવવામાં આવતી

સમયગાળો : 2.8 વર્ષ

નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન:

સૌપ્રથમ વિદ્યાર્થીઓને ઘરશાળા કે આસપાસની જગ્યાએથી બેસ્ટ વસ્તુઓ એકઠી કરવાની સૂચના આપવામાં આવી હતી અને શાળામાં લઈ આવવાની દાખલા તરીકે પ્લાસ્ટિક બોટલ ઢાંકણા થર્મોકોલ સીટી વાયર અચાનક વગેરે

જ્યારે કોઈ એકમ ચલાવવામાં આવે ત્યારે એકમ ને અનુરૂપ ટીએલએમ અથવા મોડલ માર્ગદર્શન કાપીનેગુપમાં બનાવવામાં આવતું. આવી રીતે એકમ ને અનુરૂપ TLM અને મોડલ બનાવી બાળકોને આનંદદાયિક અને અનુભવ જન્ય શિક્ષણ આપવાનું કાર્ય ચાલુ છે

મૂલ્યાંકનની વિગતો:

જ્યારે એકમ પૂરો થાય ત્યારબાદ બાળકોને ટૂંકા પ્રશ્નોનીટેસ્ટ અને પ્રશ્નોત્તરી દ્વારા મૂલ્યાંકન કરવામાં આવતું જે નથી માલૂમ થયું કે પહેલાની સરખામણીની હાલ વધુ બાળકો પ્રશ્નના જવાબ આપતા થયા છે

વિષય સમજ,કૌશલ્યનો વિકાસ,વિદ્યાર્થીઓની ભાગીદારી,સર્જનાત્મકતા.

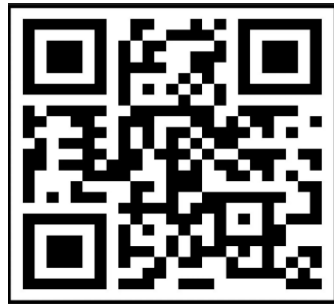
ઉપયોગીતા:

- વિદ્યાર્થીઓ રસ અને ધ્યાનથી એકમ સમજતા થયા
- સર્જનાત્મકતા નામમાં વધારો
- પર્યાવરણ અને કચરાનું વ્યવસ્થાપન કરતા થયા
- ટીમવર્ક અને સહકારની ભાવના વિકસિત
- હસ્ત કળાનો વિકાસ થયો
- અનુભવ આધારિત શિક્ષણ મેળવતા થયા
- સમસ્યા ઉકેલવાની કળાનો વિકાસ
- વૈજ્ઞાનિક દ્રષ્ટિકોણને જીવનમાં સ્વાવલંબન અને જવાબદારી શીખે છે
- NEP 2020 સાર્થક કરે છે.

વર્તમાન પ્રયોગની સ્થિતિ:

2023 થી ચાલુ કરેલ આ પ્રોજેક્ટ હાલ અમારી શાળામાં ચાલુ જ છે

QR , Photos and Videos

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ : મિનાક્ષીબેન વાલજીભાઈ મકવાણા
- ❖ હોદો : આ.શિક્ષક
- ❖ શાળા/સંસ્થાનું નામ: બડોદરા પ્રાથમિક શાળા
- ❖ તાલુકો/SVS: દસકોઇ
- ❖ ક્લસ્ટર/QDC: હિરાપુર
- ❖ મોબાઈલ નંબર: 9978920698
- ❖ ઈમેલ આઈ ડી: meenaxibenchavda@gmail.com
- લાગુ પડતી સંસ્થા:- પ્રાથમિક

વર્ષ 2024-25ના એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ માટે નીચે મુજબના ક્ષેત્રોમાં શિક્ષકો/અધ્યાપકો સહભાગી બની શકશે.

4. વિદ્યાર્થીઓનોવ્યાવસાયિકવિકાસ

- a. Public Speaking skill development
- b. Presentation skill development

(ઇનોવેશનનુંશીર્ષક):.પત્ર લેખન

1. સમસ્યા: બડોદરા પ્રાથમિક શાળામાં સમયાંતરે અનુભવ બાદ ખબર પડી કે ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓને પત્ર લેખન કરવામાં તકલીફ પડે છે. સરનામું, કઈ બાજુએ લખવું, સંબોધન વગેરે કઈ રીતે કરવું.
2. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સંબંધી આધાર-પુરાવા) : શાળામાં વીર સૈનિકોને પોસ્ટ કાર્ડ લખાવવાની પ્રવૃત્તિ કરવામાં આવી હતી. તેના ઉપરથી આચાર્ય સાથે વાતચીત કરવાથી હિન્દીમાં પણ પત્ર લેખન કરવાની વાત મૂકી.

3. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમય ગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ:-શિક્ષણ પદ્ધતિમાં લેખન કૌશલ્યના વિકાસ માટે વિવિધ પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓનો ઉપયોગ થાય છે. આ પદ્ધતિઓ શિક્ષણ પ્રણાલીનું અનુકરણ કરતી હોય છે. નીચે મુખ્ય પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓ રજૂ કરવામાં આવે છે:

1. પ્રદર્શન પદ્ધતિ (Demonstration Method):

શિક્ષકના હાથથી લખેલ પત્રલેખન હિંદીની રૂપરેખા પ્રમાણે સરનામું, સંબોધન, વિષયવસ્તુ, સમાપન વગેરે લખેલું બતાવવું.

પ્રયુક્તિઓ : બની શકે તો જુના પત્રો લાવી બતાવવા.

ઉદાહરણ:

વિદ્યાર્થીઓ અલગ અલગ વિષય પર પત્રલેખન કરે.

2. પૂછપરછ આધારિત પદ્ધતિ (Inquiry-Based Learning):

પત્ર કેમ લખવાનો છે? કયા વિષય આધારિત લખવાનો છે? તે માટે માર્ગદર્શન આપીને પત્રલેખન રૂપરેખા પ્રમાણે લખી શકે.

3. પ્રોજેક્ટ આધારિત પદ્ધતિ (Project-Based Method):

વિવિધ પ્રકારના પત્રલેખન હિંદીમાં લખવા જેમ કે આમંત્રણ પત્ર, બધાઈ પત્ર, અનુમતિપત્ર, શિકાયતીપત્ર, વ્યવસાયિક પત્ર જુથમાં લખવા આપવા.

4. ટેકનોલોજી આધારિત પદ્ધતિ (Technology-Based Method): પ્રોજેક્ટરમાં વિવિધ પત્રો બતાવવા.

5. મૂલ્યાંકન આધારિત પદ્ધતિ (Evaluation-Based Method):

લેખન ક્ષમતા અને સુધાર લેખનકાર્ય પછી અલગ અલગ વિષય પર સરનામાનો ક્રમ અને સમાપન સુધી કેવી રીતે પત્ર લખવો તે કોઈ ઘટનાને લઈને બાળક તેના મિત્રને પત્ર લખે. તેવા પ્રશ્નો આધારિત પત્રલેખન હિંદીમાં કરાવવું.

લક્ષ્યજૂથ:- 6 થી 8 ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ

4. નવતર પ્રયોગનું વિગત વાર વર્ણન : ધોરણને અનુરૂપ સ્વતંત્ર પત્રલેખન કરાવવા. પત્ર લખવા માટે મુક્ત વાતાવરણ આપવું. પોતાના મિત્રને પત્ર લખે, શિક્ષકને લખે, આચાર્યને પત્ર લેખન કરે તેવું આયોજન કરવામાં આવ્યું. એકમને અનુરૂપ વિષય વસ્તુ પર પત્ર લખાયા.

- ધોરણ 6 માં જન્મ દિવસની શુભેચ્છા આપતો પત્ર
- ધોરણ 7 માં શાળામાં ચાલતી પ્રવૃત્તિઓ વિશેની માહિતી મિત્રને આપતો પત્ર
- ધોરણ 8 માં અનુમતિ તેમજ ફરિયાદ કરતો પત્રલેખન કરાવ્યા.

5. મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)

પ્રોજેક્ટ પેપરમાં વિવિધ વિષયવસ્તુના પત્ર લખાયા. રૂપરેખા પ્રમાણે ગુણ આપવામાં આવ્યા. ગુગલ ફોર્મના ઉપયોગથી ડેટા એકત્રિત કરવામાં આવ્યો જે વર્ગ શિક્ષકો દ્વારા ભરવામાં આવેલ હતો

6. પરિણામો : (ડેટા સંબંધિત -આધાર પુરાવા સાથે)

લેખન કૌશલ્ય પ્રત્યેની અભિમુખતા વધી. મિત્રને પત્ર લખવાના વિષય ગૃહકાર્યમાં આપતા હિન્દીમાં લેખન કરવામાં રસ લેતા થયા. લેખન એક કળા છે.

7. લાભાર્થીની સંખ્યા : 120 વિદ્યાર્થીઓ.

8. આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત :
હા,રામપુરાપ્રાથમિક શાળા

9. ઉપયોગીતા:

આજના સમયમાં પત્ર લેખન બહુ ઓછા પ્રમાણમાં થાય છે. પરંતુ લેખન દ્વારા પોતાની અભિવ્યક્તિ સારી રીતે બતાવી શકે, બીજાને માહિતી આપી શકે, ભવિષ્યમાં અરજી કે પત્રલેખન માટે મુશ્કેલીના પડે. ગમે તે વિષય પર સારી રીતે પત્રલેખન કરી શકે.

10. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :

હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે, રહેશે.

11. ક્યુઆર કોડ :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ : દક્ષાબેન સુરેશભાઈ જોષી
- ❖ હોદ્દો: આ. શિક્ષક
- ❖ શાળા/સંસ્થાનું નામ : વિંછીયાપ્રા. શાળા
- ❖ તાલુકો/SVS: સાણંદ
- ❖ ક્લસ્ટર/QDC: વિંછીયા
- ❖ મોબાઈલ નંબર : 9662743898
- ❖ ઈમેલ આઈડી : daxaj7370@gmail.com
- લાગુ પડતી સંસ્થા:- પ્રાથમિક

વર્ષ 2025-26 ના એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ માટે નીચે મુજબના ક્ષેત્રોમાં શિક્ષકો / અધ્યાપકો સહભાગી બની શકશે.

1. NEP 2020, NCF FS, SCF FS અને NCF SE સંબંધિત .....

C. પ્રીપેરેટરી સ્ટેજ સંબંધિત ઇનોવેટીવ અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયા અને મૂલ્યાંકન

ઇનોવેશનનું શીર્ષક:

Dhyan & Shlok For Strong FLN Skills

1. સમસ્યા:

શાળામાં અનિયમિતતા. -

ગૃહકાર્યમાં ધ્યાન ન આપવું. -

વાલીઓની બાળકો પ્રત્યેની બેદરકારી. -

વર્ગખંડમાં એકાગ્રતાની અછત. -

શીખેલું લાંબો સમય યાદ ન રહેવું. -

2. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ:

વિંછીયા પ્રાથમિક શાળામાં છેલ્લા ૫ વર્ષમાં વિદ્યાર્થીઓને ભણાવતા વિદ્યાર્થીઓની ભણવામાં અરૂચી જોવા મળતી, એકમ શીખવવામાં વિદ્યાર્થીઓની એકાગ્રતાનો અભાવ જોવા મળતો, પ્રશ્નોત્તરી કરવામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નનો અર્થગ્રહણ ખોટું કરતાં, વાલીઓ પોતાના કામમાં વ્યસ્ત હોવાથી બાળકોમાં ધ્યાન ન આપી શકતા, ગૃહકાર્ય કાર્યમાં અનિયમિતતા નજરે પડતી, મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓમાં શિસ્તનો અભાવ નજરે પડતો.

3. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિઓ , સાધન સામગ્રી , સમયગાળો અને લક્ષ્ય જૂથ:
ઘોરણ – ૧ ના વિદ્યાર્થીઓમાં અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયા અને મૂલ્યાંકનના સુચારુ પરિણામ
હેતુ નીચેની પદ્ધતિઓને નિયમિત અમલમાં મૂકી –

a. ધ્યાન (DHYAN):

આધુનિક વિજ્ઞાન અનુસાર નિયમિત ધ્યાન મનની એકાગ્રતા, યાદશક્તિ, ભાવનાત્મક સંતુલન
સુધારે છે. ધ્યાનથી સ્થિરતા અને એકરૂપતા વધે છે. ધ્યાન રોગપ્રતિકારક શક્તિમાં વધારો કરે
છે. ધ્યાન ચેતનાના દ્વાર ખોલે છે. ધ્યાન વ્યક્તિગત બદલાવ લાવે છે.

b. શ્લોક (ભગવદ્ગીતા શ્લોક):

શ્લોકો આપણને સંસ્કૃતિક મૂળો અને ધાર્મિક ગ્રંથો સાથે જોડેલા રાખે છે. ભગવદ્ગીતામાં સમગ્ર
જીવનનો સાર સમાવેલો છે. શ્લોક આત્મશક્તિમાં વધારો કરે છે. શ્લોકના કથન માત્રથી
મગજનો વિકાસ થાય છે. શ્લોક કથનથી શારીરિક સ્વાસ્થ્ય સારું રહે છે. શ્લોક સાચું – ખોટું, સુખ
દુઃખ અને જીવનના સાચા માર્ગની દિશા બતાવે છે.

c. FLN:

ઘોરણ – ૧ ના વર્ગખંડમાં ૨૦ મિનિટ FLN (વાચન, લેખન, ગણન) નું કાર્ય કરાવવામાં આવે છે.
અઠવાડિયાના ૨ દિવસ (સોમ – મંગળ) વાચન અને લેખન, બીજા ૨ દિવસ (બુધ – ગુરુ)
ગણનનું કાર્ય કરાવવામાં આવે છે. શુક્રવારના દિવસે વિદ્યાર્થીઓની અલગ – અલગ રીતે ટેસ્ટ
લેવામાં આવે છે.

આમ, મન, સંસ્કાર અને જ્ઞાનનો સમન્વય કરીને ઘોરણ – ૧ ના વિદ્યાર્થીઓને FLN મુક્ત
કરવાનો એક પ્રયાસ કર્યો છે.

4. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન:

સૌપ્રથમ ઘોરણ – ૧ ના વર્ગખંડમાં વર્ગની શરૂઆતમાં 5 મિનિટ ધ્યાન કરાવવામાં આવે છે.
ત્યારબાદ 5 મિનિટ ભગવદ્ગીતાના શ્લોકનું કંઠસ્થિકરણ (શ્રવણ અને કથન) કરાવવામાં આવે છે.
પછીની 20 મિનિટ વિદ્યાર્થીઓને FLN કાર્ય (વાંચન, લેખન, ગણન) કરાવવામાં આવે છે. ૨
દિવસ વાંચન – લેખન, ૨ દિવસ ગણન, શુક્રવારે ટેસ્ટ લેવામાં આવે છે. ટેસ્ટના ચેકિંગ બાદ
બાળક જ્યાંથી અટકે ત્યાંથી ઉપચારાત્મક કરાવવામાં આવે છે.

વેસ્ટ પ્લાસ્ટિકની બોટલના ઢાંકણના વિવિધ ઉપયોગો:

ઉપચારાત્મક માટે વેસ્ટ પ્લાસ્ટિકની બોટલના ઢાંકણમાંથી બનાવેલ MIND GAMES,
સંખ્યાજ્ઞાન (આગળ – પાછળ – વચ્ચેની સંખ્યા) મોડેલ, સરવાળા – બાદબાકીના દાખલાનું
મોડેલ, શબ્દ – વાક્યનું મોડેલ, શબ્દ કાર્ડ, અંક કાર્ડ આદિ સાધન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવામાં
આવે છે.

5. મૂલ્યાંકનની વિગતો:

ધોરણ – ૧ ના વર્ગખંડમાં કરવામાં આવતા મૂલ્યાંકનની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

સોમ / મંગળ – વાંચન / લેખન

બુધ / ગુરુ – ગણન

શુક્રવાર – ટેસ્ટ

- શુક્રવારે લેવામાં આવતી ટેસ્ટમાં શ્રુતલેખન, સરવાળાના દાખલા, બાદબાકીના દાખલા, અક્ષર પરથી શબ્દ બનાવવા અને અનેકવિધ GAME દ્વારા મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે છે.
- ટેસ્ટની ચકાસણી બાદ વિદ્યાર્થીમાં જે ઊણપ નજરે ચડે ત્યાંથી યોગ્ય ઉપચારાત્મક કાર્ય કરવામાં આવે છે.
- મૂલ્યાંકન માટે ધોરણ – ૧ અર્લી રીડર બુકનો વિશેષ ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.
- બાળકની વાંચન, ગણન અને લેખનની રેકોર્ડ વાલીને બતાવવામાં આવે છે.

6. પરિણામો:

ઉપરોક્ત નવતર પ્રયોગ બાદ મળેલ પરિણામો નીચે પ્રમાણે છે.

શાળામાં વિદ્યાર્થીઓની શિસ્ત અને નિયમિતતા. –

ગૃહકાર્યમાં સુઘડતા, નિયમિતતા, સ્વચ્છતા. –

વિદ્યાર્થીઓમાં દરેક કાર્યમાં એકાગ્રતા, રસ. –

વાંચન, ગણન અને લેખનમાં રસ, રુચિ, એકાગ્રતા અને સ્વચ્છતા. –

વાલીઓમાં વિદ્યાર્થીના શિક્ષણનો સંતોષ. –

7. લાભાર્થીની:

ધોરણ – ૧ ના 19 કુમાર + 26 કન્યા = 45 વિદ્યાર્થીઓ

8. નવતર પ્રયોગનો અન્ય શાળામાં ઉપયોગ:

– બગોદરાની એક શાળામાં મારા નવતર પ્રયોગનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે.

– શાળાના બીજા વર્ગોમાં પણ આ નવતર પ્રયોગનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

9. ઉપયોગિતા:

– ધ્યાન ઋષિ મુનિઓના સમયકાળથી ચાલી આવતી ધ્યાનની ક્રિયા સમગ્ર માનવ જીવન માટે આશીર્વાદરૂપ છે. નિયમિત ધ્યાન શરીરમાં રહેલ ચેતનાના કિરણોને ખોલે છે.

– શ્લોકનું કથન અને શ્રવણ મનુષ્યોને આધ્યાત્મિકતા સાથે જોડવાનો સેતુ છે. શ્લોક મનુષ્યમાત્રમાં સંસ્કારનું સિંચન કરે છે.

– આજના આ વિજ્ઞાન યુગમાં ધ્યાન અને શ્લોક અતિ આવશ્યક છે.

– સંસ્કારોનું સિંચન પાયામાંથી આપવામાં આવે તો ઈમારત કદી ન ડગે.

– અધ્યયન – અધ્યાપન પ્રક્રિયાનું સતત પુનરાવર્તન વિદ્યાર્થીઓની વાંચન, લેખન અને ગણન ની ક્રિયાઓમાં સુધારો લાવે છે.

10. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ:

વર્તમાન સમયમાં ધોરણ – ૧ ના 45 વિદ્યાર્થીઓમાં આ નવતર પ્રયોગથી અનગણિત પરિવર્તન જોવા મળ્યું છે. ધોરણ – ૧ ના વિદ્યાર્થીઓમાં સંસ્કાર અને એકાગ્રતાનું સિંચન, શાળામાં શિસ્ત, નિયમિતતા, ગૃહકાર્યમાં એકાગ્રતા, વાંચન લેખન ગણનમાં ઉત્સાહ અને પરિવર્તન, પાઠ્યપુસ્તક પુસ્તકોમાં સૂચનાનું સ્વવાંચન અને અર્થગ્રહણનો બદલાવ, સાથે મિત્રોસાથે શાંતિ અને સહયોગની ભાવના જોવા મળે છે.

– ધોરણ – ૧ ના વિદ્યાર્થીઓ સત્રાંત પરીક્ષા પુરા નિયમોને આધીન રહીને આપી શકે છે.

આમ, જો દરેક શાળામાં નિત્ય ધ્યાન & શ્લોકનું આયોજન કરવામાં આવે તો દરેક શાળાનો દરેક વિદ્યાર્થી ધારેલ પરિણામ લાવી શકે છે.

આ નાનકડો નવતર પ્રયોગ ધોરણ – ૧ વિદ્યાર્થીઓને ધોરણ – 5 સુધીમાં સંસ્કારી, ધૈર્યવાન અને FLN મુક્ત કરવાનો છે.

– નવતર પ્રયોગ અવિરત ચાલુ છે.

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ : દર્શનાબેનકિશોરકુમારરાવલ
- ❖ હોદ્દો: મદદનીશશિક્ષક
- ❖ શાળા/સંસ્થાનું નામ: પેસેન્ટર કુમાર શાળા નં 4
- ❖ તાલુકો/SVS: ધોળકા
- ❖ ક્લસ્ટર/QDC: પેસેન્ટર કુમાર શાળા નં 4
- ❖ મોબાઈલનંબર: 9601537733
- ❖ ઈમેલઆઈડી: dipu.raval2209@gmail.com
- ❖ લાગુ પડતી સંસ્થા:- ઉચ્ચતરપ્રાથમિક

વર્ષ 2025-26ના એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટીવલ માટે નીચે મુજબના ક્ષેત્રોમાંશિક્ષકો/અધ્યાપકો સહભાગી બની શકશે
ઇનોવેશનનાક્ષેત્રો

1. મિડલ સ્ટેજ સબંધી ઇનોવેટીવ અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયા અને મૂલ્યાંકન
2. NEP2020, NCFSS , SCF FS અને NCF SE સંબંધિત

(ઇનોવેશનનુંશીર્ષક) : Concept to creation Maths andScience

1. સમસ્યા : કુમારશાળાનં 4 પ્રાથમિક શાળામાં સમયાંતરે અનુભવ બાદ ખબર પડી કે શાળાના ધોરણ 6 થી 8 ના બાળકો ગણિત અને વિજ્ઞાન ની વિવિધ સંકલ્પનાઓ સમજી કે યાદ રાખી શકતા નથી અને તેના લીધે બાળકો પરીક્ષા માં વ્યાખ્યા કે ટૂંકીનોંધ લખી શકતા નથી.
2. ઇનોવેશનપૂર્વેનીસ્થિતિ (ડેટાઅનેતેસબંધીઆધાર-પુરાવા) :
સૌપ્રથમ મેં ધોરણ 6 થી 8 ના બાળકો ને પ્રાર્થના માં મૌખિક પ્રશ્નો પૂછ્યા તો મને તેઓના જવાબ માં કયાશ જોવા મળી . બાદ માં મેં જોયુ તો બાળકો ને ઉખાણાં માં

મૂબ જ રસ છે અને મેં વિચાર્યું કે આ ઉખાણાં બનાવી બાઁકો ને ગણિત અને વિજ્ઞાનની સંકલ્પનાઓ યાદ રાખવામાં મદદ મળી શકે તેમ છે.

3. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમય ગાળો અને લક્ષ્ય જૂથ:

પ્રયુક્તિ:- શિક્ષણપદ્ધતિમાં બાઁકો ને વિજ્ઞાન અને ગણિતની સંકલ્પનાઓ યાદ રખાવવા માટે અને સમજવામાટે વિવિધ પદ્ધતિ નો ઉપયોગ થાય છે.

1. ચર્ચા આધારિત પદ્ધતિ (Discussion-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે ચર્ચા કરવાથી તેઓ પોતાના વિચારોને સ્પષ્ટ અને લચીલાથી રજૂ કરી શકે છે.

2. પ્રદર્શનપદ્ધતિ (Demonstration Method)

પ્રાર્થના સંમેલનમાં ગણિત અને વિજ્ઞાનની સંકલ્પનાઓના ઉખાણાં બનાવી જવાબ પૂછવા

3. વિવિધ સંકલ્પનાઓના ઉખાણાંના ચાર્ટ

4. પ્રેક્ટિસદ્વારાશીખવું (Learning by Doing)

5. સંવાદ આધારિત પદ્ધતિ (Interactive Method):

શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે પરસ્પર ચર્ચા કરીને કૌશલ્ય વિકસાવવું.

પ્રયુક્તિઓ:

પ્રશ્નોત્તરીસત્ર

અભિપ્રાય આપવાનો અભ્યાસ

ઉદાહરણ:

કોઈ ઉખાણાં પરથી જો બાઁક બીજું ઉખાણું બનાવે તો એને પણ ઉત્સાહપૂર્વક સ્વીકારવું

6. મૂલ્યાંકન આધારિત પદ્ધતિ (Evaluation-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓનું એકમના અંતે મૂલ્યાંકન માટે આ ઉખાણાં નો ઉપયોગ કરી શકાય છે

પ્રયુક્તિઓ:

મૂલ્યાંકન

ફીડબેકસત્ર

ઉદાહરણ:

વિદ્યાર્થીઓના પ્રવચનપછી, તબીબી ફીડબેક સાથે સુધારાની તકો આપવી.

સમયગાળો:-6 મહિના

લક્ષ્યજૂથ:- 6 થી 8 ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ

4. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

સૌપ્રથમ પ્રાર્થનામાં જે સામાન્ય ગણિત અને વિજ્ઞાન ની 6 થી 8 ની સંકલ્પનાઓ વિશ ની ટૂંકી પ્રશ્નોત્તરી કરી જેથી જોવા મળ્યું કે સંકલ્પનાઓ ની સમજ સચોટ નથી. પછી મેં જોયું કે બાળકો ને ઉખાણાં માં ખૂબ જ રસ છે તો મેં પહેલા થોડા ગણિત અને વિજ્ઞાન ના ઉખાણાં બનાવી. પ્રાર્થના માં પૂછવાનું શરૂ કર્યું શરૂઆત માં થોડું સમજાવા પડ્યા. પછી મને બાળકો નો સારો રિસ્પોન્સ મળ્યો અને પછી મેં એકમ ન અંતે આ ઉખાણાં નો ઉપયોગ કર્યો અને બાળકો ને વિજ્ઞાન અને ગણિત વિષય માં રસ લેતા કર્યા આ પ્રયોગ મેં મૂલ્યાંકન માં, વિષયાભિમુખ માં, અને અમુક સંકલ્પઓ સમજવા માટે કર્યો.

5. મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)

એકમના અંતે અને પ્રાર્થનામાં આ ઉખાણાં પૂછીને મૂલ્યાંકન કર્યું.

6 પરિણામો : (ડેટા સબંધિત -આધાર પુરાવા સાથે)

બાળકો ગણિત અને વિજ્ઞાનની સંકલ્પનાઓ બાળકો બહુ સરળતાથી શીખી શક્યા અને બાળકો પરીક્ષામાં પ્રશ્નોના જવાબ પણ લખવા લાગ્યા

7. લાભાર્થીની સંખ્યા 270 વિદ્યાર્થીઓ.

8. ઉપયોગીતા આ પ્રયોગથી બાળકોમાં પ્રશ્નો પૂછવાનો અને જવાબ મેળવવાનો આત્મવિશ્વાસ કેળવવાય અને પરીક્ષામાં પ્રશ્નોના જવાબ લખતા થાય અને સંકલ્પનાઓની સ્પષ્ટતા બાળકોમાં આવે છે

9. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે.

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

ઈનોવેટરનું નામ :- જયશ્રીબેન બાબુભાઈ પંચાલ,
હોદ્દો:- આ.શિક્ષક
શાળા/સંસ્થાનું નામ :- ભૂવાલડી પ્રાથમિક શાળા
ક્લસ્ટર/ક્યુડીસી:- સિંગરવા
મોબાઈલ નંબર:- 9998676368
ઈમેલ આઈડી:- jayshreepanchal8590@gmail.com
લાગુ પડતી સંસ્થા:- પ્રાથમિક

નીચે આપેલ કેટેગરી (ક્ષેત્રો)માંથી આપના નવતર પ્રયોગને લાગુ પડતી કેટેગરી :-
વિષયવસ્તુ પેડાગોજી આધારિત

નવતર પ્રયોગ સામુહિક કરેલ છે કે વ્યક્તિગત :-વ્યક્તિગત અને સામૂહિક

નવતર પ્રયોગની શરૂઆત ક્યારથી કરવામાં આવેલ છે:-12 ડિસેમ્બર 2023 થી ચાલુ

નવતર પ્રયોગની પૂર્ણ થવાનો સમયગાળો: વર્ષ: 2.માસ: 2

નવતર પ્રયોગનું શીર્ષક :- વ્યાકરણ ગંગા

સમસ્યા ઉદ્ભવના કારણો:- બાળકો સરળતાથી વ્યાકરણ લખવામાં ભૂલો કરતાં હતા , બાળકો વ્યાકરણને સમજી શકતા નહતા. તેથી એકમ કસોટી અને પરીક્ષામાંબાળકોનું વ્યાકરણમાં ખૂબ જ ભૂલો થતી હતી. તેથી આ સમસ્યાનું નિરાકરણ કરવાનું વિચાર્યું.

હેતુઓ :- બાળકો ગીતો ગાતાગાતા વ્યાકરણ સરળતાથી શીખે છે.

ઈનોવેશનનું સમગ્ર વર્ણન(નવતર પ્રયોગની કાર્યપદ્ધતિનું વર્ણન) :-

સૌપ્રથમ વ્યાકરણ આધારિત સામાજિક ગીતો બનાવ્યા . ત્યાર બાદ બાળકોને ગીતો ગવડાવ્યા. બાળકોને ખૂબ જ મજા આવી. પછી બાળકો પ્રાર્થના સભા માં પણ વ્યાકરણ ના ગીતો રજૂ

કરતા થયા.અને જ્યારે પણ તેઓ કોઈ શિક્ષક ના આવ્યા હોય ત્યારે પણ પોતાની જાતે એ વ્યાકરણ ના ગીતો ગાતા. તેમજ શિક્ષણ દરમિયાન ઉપયોગ કરતાં પણ શીખ્યા.
નવતર પ્રયોગની મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાનું વર્ણન :-નાના નાના વ્યાકરણ ને લગતા ટેસ્ટ દ્વારા તેમજ SAT અને PAT ની પરીક્ષા દ્વારા કરવામાં આવ્યું.

નવતર પ્રયોગનું પરિણામ:-

પ્રિટેસ્ટ નું પરિણામ પો.ટેસ્ટ નું પરિણામ

કુલ બાળકો	1 થી 3 ગુણ	5 થી 7 ગુણ	8 થી 10 ગુણ	કુલ બાળકો	1 થી 3 ગુણ	5 થી 7 ગુણ	8 થી 10 ગુણ
ધો-6 (28)	20	5	3	ધો-6 (28)	11	8	9
ધો-7 (32)	21	6	5	ધો-7 (32)	9	10	13
ધો-8 (40)	27	6	7	ધો-8 (40)	13	12	15

ઉપયોગીતા:

ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓને તેમજ દરેક શાળાના વિદ્યાર્થીઓઉપયોગ કરી શકે છે.

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :- હાલમાં આ મારો નહોતર પ્રયોગ ગુજરાત રાજ્યના અલગ અલગ જિલ્લામાં તેમજ અમદાવાદ જિલ્લાના તાલુકાઓની અલગ-અલગ શાળામાં હાલ પણ આ પ્રયોગ ચાલુ છે અને વિદ્યાર્થીઓ વ્યાકરણના ગીતો દ્વારા વ્યાકરણ શીખે છે.

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ : નરેન્દ્રકુમાર હિંમતલાલ કેરાલીયા
- હોદ્દો: શિક્ષક
- શાળા/સંસ્થાનું નામ : ઝોરા પ્રાથમિક શાળા
- તાલુકો/SVS : દસ્ક્રોઈ
- કલસ્ટર/QDC: સિંગરવા
- મોબાઈલ નંબર : 9033467492
- ઈમેલ આઈડી : zora.nkeraliya6@gmail.com

લાગુ પડતી સંસ્થા :- ઉચ્ચ પ્રાથમિક

વર્ષ 2025-26ના એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટીવલ માટે નીચે મુજબના ક્ષેત્રોમાં શિક્ષકો/અધ્યાપકો સહભાગી બની શકશે.

1. NEP 2020, NCF FC, SCF FS અને NCF SE સંબંધિત...

D. મિડલ સ્ટેજ સંબંધિત ઇનોવેટિવ અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયા અને મૂલ્યાંકન

J. બહુભાષી વર્ગમાં શિક્ષણ

(ઇનોવેશનનુંશીર્ષક): ભાષાચાર

1. સમસ્યા:

ઝોરા પ્રાથમિક શાળામાં વિવિધ ભાષા ભણવતા એ વાત ધ્યાન પર આવી કે ધો .6.7.8.ના બાળકોને ગુજરાતી ભાષા સિવાય અન્ય ભાષાઓ ભણવામાં ઓછો રસ છે અને આ સમસ્યામાં ઊંડા ઉત્તરતા એ ખ્યાલ આવેલ કે બાળકોમાં બીજા વિષયનું શબ્દ ભંડોળ ઓછું છે.

2. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સંબંધી આધાર-પુરાવા) :

સૌપ્રથમ ધોરણ છ થી આઠ ના બાળકોનું જ્ઞાન ચકાસતા માલુમ પડેલ કે બાળકો ધોરણ પાંચમાંથી જ નબળા અને જ્ઞાન વિહોણા આવે છે . જેના લીધે ગુજરાતી અને હિન્દીમાં ઓછું અથવા નહિવત જ્ઞાન હોય છે તથા સંસ્કૃત અને અંગ્રેજી જેવા વિષયો માટે એમના મનમાં એક પ્રકારનો ડર હોય છે કે આ તો મને નહીં જ આવડે . આ વિષય ઉપર ખૂબ વિચારતા મનમાં એક વિચાર આવ્યો કે શા માટે આ ચારેય ભાષા એક સાથે ન ભણાવીએ ? પછી વિવિધ મુદ્દા

પસંદ કરી જેવા કે , પશુઓ, પક્ષીઓ, વ્યવસાયકારો, જીવજંતુઓ, કર્તા,ક્રિયાપદ વગેરે તેને ચારેય ભાષામાં શું કહેવાય તે માહિતી એકત્ર કરી.

3. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ:- શિક્ષણ પદ્ધતિમાં વિવિધ વિષયોમાં તેમના વિકાસ માટે વિવિધ પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓનો ઉપયોગ થાય છે. આ પદ્ધતિઓ શિક્ષણપ્રણાલીનું અનુકરણ કરતી હોય છે, જે વિદ્યાર્થીઓમાં સ્પષ્ટ સંચાર, આત્મવિશ્વાસ અને પ્રસ્તુતિ કૌશલ્ય વિકસાવવા માટે મદદરૂપ થાય છે. નીચે મુખ્ય પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓ રજૂ કરવામાં આવે છે:

1. ચર્ચા આધારિત પદ્ધતિ (Discussion-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓ જૂથ પાળી તેમની વચ્ચે ચર્ચા કરવડી

2. પ્રદર્શન પદ્ધતિ (Demonstration Method):

વિવિધ વિષયો પર બનાવેલ ચાર્ટ ને વર્ગખંડ તથા પ્રાર્થનાસભા.

3. પ્રોજેક્ટ આધારિત પદ્ધતિ (Project-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓને દરરોજ એક શબ્દ આપવો અને તેને ચારેય ભાષામાં શું કહેવાય તે જાતે ઇન્ટરનેટ પર સર્ચ કરી શોધી લાવે.

4. સંવાદ આધારિત પદ્ધતિ (Interactive Method):

શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે પરસ્પર ચર્ચા કરીને કૌશલ્ય વિકસાવવું.

5. મૂલ્યાંકન આધારિત પદ્ધતિ (Evaluation-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓની કથન ક્ષમતાનું મૂલ્યાંકન અને સુધાર સુચન.

સમયગાળો:- 2 વર્ષ

લક્ષ્યજૂથ:- 6 થી 8 ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ

4. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

સૌપ્રથમ ધોરણ 6 થી 8 ના બાળકો સાથે ચર્ચા કરી તેમનું જ્ઞાન ચકાસી ત્યારબાદ તેના આધારે કોઈપણ શબ્દને ચારેય ભાષામાં શું કહેવાય એમ ચાર ભાષાઓનો સમન્વય કરવામાં આવ્યો અને એના આધારે વિવિધ ચાર્ટ બનાવવામાં આવ્યા જેમ કે , જીવજંતુઓ, પ્રાણીઓ, પક્ષીઓ, વ્યવસાયકારો અને વિવિધ પદ્ધતિઓ દ્વારા બાળકોને તે જ્ઞાન આપવામાં આવ્યું. વચ્ચે વચ્ચે બાળકોને ગમી એવી રમતો પણ રાખવામાં આવી જેમાં અમુક બાળકો તેમને આવડતા હોય તે શબ્દ બોલે અને બાકીના બાળકો એ શબ્દને સાંભળે . વર્ગખંડમાં બાળકોને અલગ અલગ ચાર ટીમ પાડી . એક ટીમ છે એ કોઈ શબ્દ ગુજરાતીમાં બોલશે અને બાકીની

ત્રણેય ટીમો એને હિન્દીમાં અંગ્રેજીમાં અને સંસ્કૃત માં શું કહેવાય તે બોલશે. આવી રીતે એમનું જ્ઞાન વધ્યું કોને સૌથી વધારે શબ્દો ચારે ભાષામાં યાદ છે તે પણ ચકાસ્યું..

શાળામાં એક નાનકડા પાટિયામાં આજનો શબ્દ એવો અભિયાન ચાલુ કરવામાં આવ્યું જેમાં એક જ શબ્દને ચારે ભાષામાં શું કહેવાય તે લખવામાં આવ્યું . અને તે પાટીયુ દર બે દિવસે બદલવામાં આવતું. આ પ્રકારનું આયોજન બંધ કામ કરવામાં આવેલ છે જેનો ફાયદો ચોક્કસ પણે દરેક બાળકોને મળેલ છે તેમ કહી શકાય.

5. પરિણામો : અમુક સમય પછી બાળકોનો જ્ઞાન ચકાસતા તેમના જ્ઞાનમાં વધારો જોવા મળ્યો. બાળકો ગુજરાતી સાથે સાથે હિન્દી અને સંસ્કૃત જેવી ભાષાઓમાં પણ રસ દાખવતા થયેલ જોવા મળ્યા તથા બાળકો દ્વારા જાણવા મળ્યું કે આ જ્ઞાનનો ઉપયોગ વાર્તા કથન , વાર્તા લેખન, સ્વતંત્ર લેખન અને પત્ર લેખન જેવા વિવિધ કઠિન મુદ્દાઓમાં ઉપયોગ કરતા હતા.

6. લાભાર્થીની સંખ્યા : 41 વિદ્યાર્થીઓ.

7. આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત : હા, સિંગરવા પ્રાથમિક શાળા અને ભુવાલડી પ્રાથમિક શાળામાં

8. ઉપયોગીતા :

આજના આ ટેકનોલોજીના યુગમાં ખાલી એક જ ભાષાનું જ્ઞાન પૂરતું નથી પણ બધી ભાષાઓનો જ્ઞાન હોવું ખૂબ જરૂરી છે ત્યારે આ પ્રયોગ દ્વારા બાળકોને ચાર ભાષાનું જ્ઞાન વધે છે જ્ઞાન વધતા તેનું ભાષા પર પ્રભુત્વ આવે છે અને આત્મવિશ્વાસ વધે છે જેથી બાળક જીવનમાં આગળ વધે છે.

9. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે.

ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / ક્યુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ : 2025-26

ઈનોવેટરનું નામ:- વિજયકુમાર અમૃતલાલ સોલંકી
હોદ્દો:- HTAT આચાર્ય
શાળા/સંસ્થાનું નામ :- ભાણગઢ પ્રાથમિક શાળા
ક્લસ્ટર/ક્લ્યુડીસી:- સાંઢીડા
મોબાઈલ બર: 7984028822
ઈમેલઆઈડી: sva.educare@gmail.com
લાગુપડતી સંસ્થા પ્રાથમિક

નવતર પ્રયોગ સામુહિક કરેલ છે કે વ્યક્તિગત :- વ્યક્તિગત

નવતર પ્રયોગની શરૂઆત ક્યારથી કરવામાં આવેલ છે:- 15 ડીસેમ્બર 2025થી સતત

નવતર પ્રયોગની પૂર્ણ થવાનો સમયગાળો: વર્ષ

નવતર પ્રયોગનું શીર્ષક :- Mathstool : Abacus

પ્રવિધિ : Mathstool : Abacus દ્વારા સરળતાથી પ્રાથમિક ગાણિતિક ક્રિયાઓ શિખવવી

ઈનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ: નિમ્ન પ્રાથમિક વિભાગના વિદ્યાર્થીઓમાં ગણિતની પ્રાથમિક પ્રક્રિયાઓ સરળતાથી કરી શકતા ન હતા જેથી ગણિત વિષય અધરો લાગતા ગણિત પ્રત્યે ઉદાસીનતા જોવા મળેલ.

સમસ્યા ઉદ્ભવના કારણો:

- ગાણિતિક પ્રક્રિયાઓનું સરળ પદ્ધતિથી ઉકેલના જ્ઞાનનો અભાવ
- પુસ્તક, ચોક, ટોક સિવાય કોઈ toolના અસ્તિત્વનો અભાવ
- ગાણિતિક ક્રિયાઓને ઝડપ અને ચોકસાઈપૂર્વક કરાવવાની આવડતનો અભાવ

હેતુઓ :-

- શાળા કક્ષાએ ગાણિતિક પ્રક્રિયાઓ વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો એવા કોઈ tool, તામવાપરી કરાવે જેથી ગણિત વિષયને ખૂબ સરળતા અને ચોકસાઈપૂર્વક કરી / કરાવી શકે

ઈનોવેશનનું સમગ્ર વર્ણન (નવતર પ્રયોગની કાર્ય પદ્ધતિનું વર્ણન) :-

પ્રક્રિયા: નવતર પ્રયોગ માટે વિદ્યાર્થીઓને અલગ અલગ Mathstool : Abacus, શાળાપોથી, ઘર પોથી અને મૂલ્યાંકન પોથી રાખવી. આખા અભ્યાસક્રમને નિયત સેશનમાં વિભાજિત કરવો. બાજુમાં દર્શાવેલ Mathstool : Abacusમાં આવેલ વિવિધ મણકાઓની સમજ આપી તેમાં આંકડાની ઓળખ કરાવવી.

ત્યારબાદ સ્થાન કિંમત, પ્રાથમિક સરવાળા, બાદબાકી અને ઉચ્ચ પ્રાથમિકમાં ગુણાકાર ભાગાકાર જેવી પ્રક્રિયાઓ કરાવવી. જે વિદ્યાર્થીઓ શીખી ગયેલ છે તેમની અલગ અલગ ટુકડીઓ પાડી દરેક પ્રક્રિયાઓને સેશનમાં વિભાજીત કરી અને દરેક વિદ્યાર્થીઓ શીખવે તેવા સેશન શાળા અને ઘેર ઓછામાં ઓછા 2 વાત પુનરાવર્તિત કરવા અને દર ત્રીજા દિવસે તેની મૂલ્યાંકન કરવું.

નવતર પ્રયોગની મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાનું વર્ણન:-

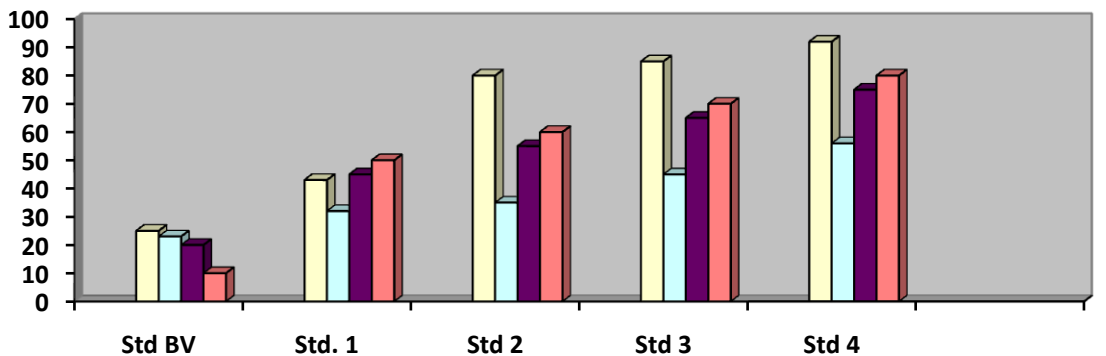
દરરોજ તેમાં કરેલ કાર્ય ગૃહકાર્ય અને મૂલ્યાંકનની નોંધ રાખવી વિદ્યાર્થીઓને જ્યાં સમસ્યા જણાય ત્યાં શિક્ષકે સમસ્યાનું નિવારણ કરવું. ટુકડી પ્રમાણે જવાબદારી આપવામાં આવી. તેની નોંધ આધારે માહિતી તૈયાર કરતાં શીખવ્યું.

નવતર પ્રયોગનું પરિણામ:-

1. વિદ્યાર્થીઓ ગણિતની ક્રિયાઓમાં રસ લેતા થયા.
2. Mathstool:Abacus પર આંકડા, સ્થાનકીમત અને સરવાળા બાદબાકી ખૂબ ઝડપથી કરતા થયા
3. દિવસે ને દિવસેની લાભાર્થીઓની સંખ્યામાં નોંધ પાત્ર વધારો થયો

progress in percentage (0 થી શરૂ કરીને ઉપયોગ કરતાં શીખેલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ટકાવારીમાં)

વિગત	StdBv	Std1	Std2	Std3	Std 4
Mathstool :Abacus પર આંકડાની ઓળખ કરતાં વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી	25	43	80	85	92
Mathstool :Abacus પર સ્થાન કિંમત બતાવતા વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી	23	32	35	45	56
Mathstool: Abacus પર સરવાળા કરી બતાવતા વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી	20	45	55	65	75
Mathstool: Abacus પર બાદબાકી કરી બતાવતા વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી	10	50	60	70	80

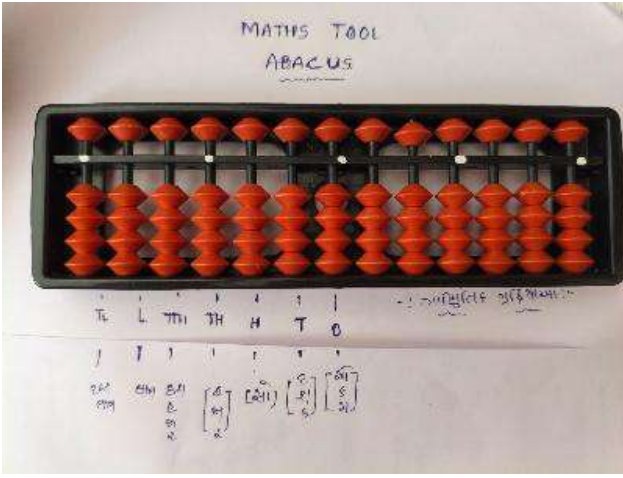
ઉપયોગીતા:

સદર નવતર પ્રયોગથી શાળાના શિક્ષકો તથા વિદ્યાર્થીઓ રસપૂર્વક abacusની મદદથી ગાણિતિક ક્રિયાઓ કરતાં થયા જેથી ભવિષ્યમાં ખૂબ સરળતાથી ગાણિતિક સઘન ક્રિયાઓ કરતા થઈ શકશે.

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :-

આ નવતર પ્રયોગ દ્વારા નિમ્ન પ્રાથમિક વિભાગના વિદ્યાર્થીઓને સરવાળા બાદબાકી ક્રિયાઓ શીખવી છે હવે આગળ ગુણાકાર ભાગાકાર વગેરે પ્રક્રિયાઓ શીખવાશે અને ત્યારબાદ અન્ય ઉપલા ધોરણના વર્ગમાં પણ આ અમલમાં મૂકી શકાશે.

ફોટોગ્રાફ વિડીયો લિંક માટેનો QR:

श्री महालक्ष्मी जिल्वा शिक्षण अने ताळीम भवन अमदावाड ग्राभ्य वर्ष: 2025-26

- ❖ धनोवेटरनुं नाम : बीजलभाई लीभाभाई पटेल
- ❖ डोदो: मडदनीश शिक्षक
- ❖ शाणा/संस्थानुं नाम : दहेगामडा प्राथमिक शाणा
- ❖ तालुको/SVS: भावणा
- ❖ कलस्टर/QDC: भलदाणा
- ❖ मोभाईल नंभर : ८७५८५१५८००
- ❖ ईमेल आईडी : patelbijal3831@gmail.com

वागु पडती संस्था :- प्राथमिक

(धनोवेशननुंशीर्षक): अवनवो वर्ग आवकार: पोषण थी शिक्षण अने लोकसहकार सुधी....

- **समस्या:** भावणा तालुकानी दहेगामडा प्राथमिक शाणामां भालवाटिकां शिक्षण करावतां शिक्षक श्री बीजलभाई पटेल नोध्युं के ग्राभ्य विस्तारनी शाणामां भालवाटीका मां आवनार भाणदेवो ज्यारे पोताना धरेथी पहली वार शाणामां प्रवेशे छे. त्यारे अने धर जेवुं हुंझाणुं वातावरण न मणतां ते शाणाअे आववानी आनाकानी करे छे अने अनियमित बने छे. धरनी आर्थिक परिस्थिति सारी न होवाने कारणे केटलाक भाणकोने शैक्षणिक संसाधनो पुरता प्राप्त न थता होवाना कारणे ते धणीवार अनियमित बने छे. मजुरी करी धरनुं गुजरान यलावता वालीना भाणको अनायासे लूभ्या पेटे शाणाअे आवता होवाथी ते शिक्षण मां पुरनुं ध्यान आपी शकता नथी. अने व्यक्तिगत शाणाकीय शिस्तनो अभाव छे

- **धनोवेशन पूर्वनी स्थिति (डेटा अने ते सभंधी आधार-पुरावा) :**

धनोवेशन पूर्व शिक्षक श्री द्वारा अवलोकन करता जाणवा मज्युं के भाणको शाणामां वर्षना प्रारंभथी अनियमित हता. अने जे भाणको नियमित आवता ते शिक्षणममां रुचि धरावता न हतां. केटलाक भाणको

ભણવામાં પણ હોશિયાર હતા અને શાળાએ પણ નિયમિત આવતા પરંતુ કેટલીક પાયાગત બાબતો અને મૌખિક અભિવ્યક્તિ ને રજુ કરવામાં સંકોચ અનુભવતા.વાલીઓ શાળામાં બાળકોને મોકલતા પરંતુ શાળા અને તેના કાર્ય પ્રત્યે જાગૃત ન હતા. ઘણા બધા વાલીઓ સક્ષમ હોવા છતાં શાળામાં લોક ભાગીદારીનું પ્રમાણ પણ અપૂરતું હતું. કેટલાક બાળકો પાસે પૂરતા શૈક્ષણિક સંસાધનો જેવા કે પેન્સિલ રબર, સંચો, નોટ વગેરેનો અભાવ રહેતો.

૩. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ:

બાળકો માં નિયમિતતા અને શૈક્ષણિક રૂચી વિકાસવવા માટે નીચે મુજબની પ્રયુક્તિ અને પ્રવૃત્તિ કરાવવામાં આવી.

૧. વિવિધતા સભર વર્ગ આવકાર

વાર ના નામ સાથે, મજાના હાવભાવ સાથે, વિવિધ ખાદ્ય વસ્તુ સાથે, શૈક્ષણિક કીટ સાથે વર્ગ આવકાર જેવીકે પેન્સિલ, રબર વગેરે...

૨.સંવાદ

શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે પરસ્પર ચર્ચા કરીને કૌશલ્ય વિકસાવવું.

૩. શિક્ષક ની પહેલ

સ્વ - ખર્ચે વર્ગ આવકારમાં વિદ્યાર્થીને વિવિધ વસ્તુઓ અને ખાદ્ય પદાર્થો ની વહેંચણી

૪. જનસમુદાય ની સહભાગિતા

શિક્ષક નું અનુસરણ કરી વાલી દ્વારા નિયમિત પણે વિવિધ વસ્તુઓ અને ખાદ્ય પદાર્થો ની વહેંચણી

૫. વિવિધ રમતો અને પ્રવૃત્તિ ધ્વારા શિક્ષણ

બાલવાટિકા કક્ષાએ બાળકોને સીધા શિક્ષણ તરફ ન લઇ જતા રમત અને પ્રવૃત્તિ દ્વારા શિક્ષણ પ્રક્રિયા તરફ લઇ જવા.

સમયગાળો:- વર્ષ 2023 થી આજ દિન સુધી

લક્ષ્યજૂથ:- બાલવાટિકા ના વિદ્યાર્થીઓ

● નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

- ❖ વૈવિધ્ય પૂર્ણ વર્ગ આવકાર અને શૈક્ષણિક વસ્તુ થી સામાન્ય બાળકને લાભ: ઉપરોક્ત સમસ્યાને ધ્યાનમાં લઈ દહેગામડા પ્રાથમિક શાળામાં બાલવાટિકામાં પ્રવેશ પામેલ બાળકો માટે અભ્યાસ ક્રમ ના શરૂઆતના ભાગ ની એક અનોખી વર્ગ આવકાર પ્રવૃત્તિ શરૂ કરવામાં આવી."ભુખ્યા ભજન ના થાય, એમ ભુખ્યા ભણતર પણ કેમ થાય." એવા મારા આગવા વિચાર ના કારણે મારા સ્વ - ખર્ચે આ વર્ગ આવકાર પ્રવૃત્તિમાં બાળકો જ્યારે વર્ગમાં પ્રવેશ કરે ત્યારે દરરોજ અલગ- અલગ પ્રકારના નાસ્તા સાથે તેમને પ્રવેશ કરાવવામાં આવ્યો. જેમાં એમની વચકક્ષાને અનુરૂપ ફળો , કઠોળ, વિવિધ બિસ્કિટ , અને શિક્ષણને ઉપયોગી નોટબૂક, પેન્સિલ, રબર, માપપટ્ટી, સ્લેટપેન , નો સમાવેશ કર્યો.
- ❖ લોક ભાગીદારીતા નો વિકાસ : આ વર્ગ આવકારની પ્રવૃત્તિ ની ઝલક બાળકોના વાલીઓનું એક ગ્રુપ બનાવી એમાં પણ બતાવવામાં આવી જેનો લાભ એ થયો કે વાલિઓ પણ જાગૃત થયા અને આ પ્રવૃત્તિમાં રસ લેતા થયા અને બાળકોના વાલીઓ તરફ પણ આ પ્રવૃત્તિના ભાગ રુપે એક પુષ્કળ કામ સમજી રોજ નવું નવું વસ્તુ ઘરેથી બનાવીને આપવા લાગ્યા જેમાં

ઢોકળા, ફાંજીયા, હાંડવો, ભેળ , દુધપાક, ખીર, બાફેલા ચણા , ફણગાયેલા મગ થી બાળકોનો એ પોતે પણ શાળામા આવીને વર્ગ આવકાર કરતા થયા.

- ❖ ગમ્મત સાથે જ્ઞાન :બાલવાટિકાનો વર્ગ એટલે પ્રવૃત્તિઓથી ભરપૂર વર્ગ... બાળકોને પ્રવૃત્તિના માધ્યમથી જ શિખવવાનો એક અનોખો પ્રયાસ. બાલવાટિકાના અભ્યાસક્રમ ને ધ્યાનમા રાખીને રોજ રોજ બાલવાટિકા વર્ગમા પ્રવૃત્તિઓ કરાવવામા આવે છે. જેમ કે ચિત્રનુ વર્ણન, મણકાની ગણતરી, બિસ્કિટ ની ગણતરી, રંગની ઓળખ, રાષ્ટ્રધ્વજ બનાવવો, માટીના મણકા બનાવવા, રંગ પુરણી કરવી, અક્ષરો ઘુંટવા, છાપકામ, ચિટકકામ,કાતરકામ, સાપ બનાવવો, બિલાડી બનાવવી, જેવી અવનવી પ્રવૃત્તિઓ કરાવી પ્રવૃત્તિઓના માધ્યમથી રોજ નવા નવા પાઠ અને એકમ અને ક્ષમતા શિખવવામા આવે છે. આ સાથે સાથે પેટર્ન બનાવવી, મનગમતા ચિત્રો દોરવા, દોરામા મણકા પરોવવા, વસ્તુઓ વડે વિવિધ આકારો બનાવવા, મુળાક્ષરો કે અંકો પર બટન કે ચાલ્લા જેવી વસ્તુઓ ગોઠવવી, મુળાક્ષરોનો ઉચ્ચાર, શબ્દો બનાવવા, ખુટતો ભાગ પુર્ણ કરવો, વગેરે પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા બાળકને શાળાના વાતાવરણ સાથે જોડવાનો પ્રયત્ન કરવામા આવ્યો.રમતો જેવી કે દડાની રમત, દોરડા ખેચ, રમે કે જમે, કેટલા રે કેટલા કુગ્ગા ફોડ, મને શોધો, નિશાન તાક, ધમાલ ધોકો, પકડદાવ , પાટા પર ચાલવુ, વસ્તુ ઉપાડ,વાઘ બકરી, જાદુઈ થેલી, નીર તીર, લિમ્બુ ચમચી, સંગીત ખુરશી, લંગડી, ક્રિકેટ, ગાળિયા પસાર, શબ્દ ઘંટી, દેડકા કુદ, આગે પાવ પીછે પાવ, વાંદરા કુદ , તાલની રમત, સાતોડિયુ,આવી અનેકવિધ રમતો રમાડવામા આવી.

- **પરિણામો : (ડેટા સબંધિત -આધાર પુરાવા સાથે)**

અવનવા આવકાર અને પ્રવૃત્તિમય શિક્ષણ ના કારણે બાળકો ની નિયમિતતા માં વધારો થયો. શિક્ષણ માં રૂચી કેળવાઈ. શાળા અને સમાજ વચ્ચે હકારાત્મક સેતુ રચાયો અને શાળાકીય પ્રવૃત્તિ માં લોક ભાગીદારી નો વધારો થયો. શાળાના અન્ય શિક્ષકો પણ આ પ્રકારની પ્રવૃત્તિમાં રસ લેતા થયા. ગામના આગેવાનો દ્વારા વિવિધ સુવિધા ઉભી કરવા માટે પહેલ કરવામાં આવી બાલવાટિકાનાબાળકો ને મધ્યાહન ભોજન પહેલા પોષણયુક્ત નાસ્તો મળી રહે તે રીત ની વ્યવસ્થા ઉભી થઈ. આવકાર સાથે વિવિધ મૌખિક અભિવ્યક્તિ ની બાબતો ને સાંકળવાથી બાળકોમાં વાર્તા કથન અને બાળગીત રજૂ કરવાના કૌશલ્યમાં વધારો થયો અને બાળકોનો સંકોચ દૂર કરી શકાયો.

- **વાભાર્થીની સંખ્યા :**

બાલવાટિકા ના બાળકો

- **આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત :**

હા, શિયાળ- ૧ પ્રાથમિક શાળા

- **ઉપયોગીતા :**

તાલુકા ના અન્ય શિક્ષકોને આ મુજબ ની આવકાર પ્રવૃત્તિ કરવાની પ્રેરણા મળી. સમુદાયમાં લોક ભાગીદારીથી શાળાકીય પ્રવૃત્તિ સુંદર થઈ શકે તેવી સમજ વિકસી. ઇનોવેટર ને શૈક્ષણિક કાર્ય સરળ

અને રસપૂર્ણ બનાવવા ની તક મળી .વિવિધ પ્રસંગોએ વાલી દ્વારા બાળકોને ભેટ આપવાની સમજ નો વિકાસ થયો.

- નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :
હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે.
- ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / ક્યુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

https://drive.google.com/drive/folders/16_TIsVEt2FvKpKhsLIGdtCV5jXOFq5Gk

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

❖ ઇનોવેટરનું નામ:	શૈલેષકુમાર વિષ્ણુભાઈ તળપદા
❖ હોદ્દો:	શિક્ષક
❖ શાળા/સંસ્થાનું નામ:	કૌકા પ્રાથમિક શાળા
❖ તાલુકો/SVS:	ધોળકા
❖ કલસ્ટર/QDC:	કૌકા
❖ મોબાઈલ નંબર:	7878755689
❖ ઈમેલઆઈડી:	shailesh.talpada@gmail.com
❖ લાગુ પડતી સંસ્થા:-	6 થી 8
(ઇનોવેશનનું શીર્ષક):	લેપટોપ

સમસ્યા: કૌકા પ્રાથમિક શાળામાં સમયાંતરે અનુભવ બાદ ખબર પડી કે ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓ માં વૈજ્ઞાનિક અભિગમની ઉણપ તથા ગણિત-વિજ્ઞાન ના શબ્દોનો ઓછો ઉપયોગ અને ગણિત-વિજ્ઞાન વિષય અધરો લાગે છે તથા ઘણા બધા મુદ્દા સમજવામાં તકલીફ પડે છે.

1. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ:

ગણિત -વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે હું ધોરણ 6 થી 8ના બાળકોને ભણાવતો હતો ત્યારે બાળકો સાથે ના મારા અનુભવ થી મારા પડ્યું કે બાળકોને ગણિત વિજ્ઞાન વિષયની ભાષા ના શબ્દોનો ઉપયોગ કરી બોલવામાં તકલીફ પડે છે અને બાળકો પોતાની પ્રાદેશિક ભાષાનો જ ઉપયોગ કરે છે એમાં જાણવા મળ્યું કે બાળકોને વૈજ્ઞાનિક અભિગમ ની ઉણપ છે અને વર્ગ દરમિયાન ખ્યાલ આવ્યો કે બાળકોને ગણિત-વિજ્ઞાનના ઘણા ટોપિક સમજવામાં તકલીફ પડે છે અને તેના કારણે વિદ્યાર્થીઓને ગણિત-વિજ્ઞાન વિષયમાં રસ પડતો નથી.

2. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધનસામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્ય જૂથ:

પ્રયુક્તિ:-બાળકો પ્રવૃત્તિ દ્વારા ગણિત-વિજ્ઞાન શીખે તો તેમને જલ્દી સમજણ પડે છે અને યાદ રાખવામાં સરળતા પડે છે. શિક્ષણ પદ્ધતિમાં બાળકોમાં વૈજ્ઞાનિક અભિગમ નો વિકાસ થાય તે માટે આ ગણિત વિજ્ઞાન લેપટોપ કેવી રીતે બનાવામાં આવ્યું છે તેમાં કેટલા વાચર નો ઉપયોગ થયો છે કેવી રીતે જોડવામાં આવેલા છે એ બધી સમજ આપી જેનાથી બાળકો ને સમજણ પડી કે આ લેપટોપ કેવી રીતે

કાર્ય કરે છે. બાળકો સાથે ચર્ચા કરવામાં આવી અને ટીમને સમજાવવામાં આવ્યું કે ગણિત વિજ્ઞાન ભાષા ના શબ્દો નો ઉપયોગ ગણિત વિજ્ઞાન શિક્ષણ દરમિયાન અને પરીક્ષા માં કરવો જોઈએ .

1. ચર્ચા આધારિત પદ્ધતિ (Discussion-Based Method):

શિક્ષક -વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે ચર્ચા કરવાથી તેઓને વૈજ્ઞાનિક ભાષાના શબ્દો નો ઉપયોગ કરે. તથા ગણિત-વિજ્ઞાન ને લગતા પુસ્તકો નું વાંચન.

ઉદાહરણ:

વિદ્યાર્થીઓને સમૂહમાં કોઈ ગણિત- વિજ્ઞાન ના ટોપિક પર ચર્ચા કરવા પ્રોત્સાહિત કર્યું.

2. પ્રદર્શન પદ્ધતિ (Demonstration Method):

લેપટોપ બનાવવામાં આવ્યું અને આ મોડેલ નું પ્રદર્શન અને તેના ઉપયોગ દ્વારા ગણિત-વિજ્ઞાન ટોપિક ની સમજ.

પ્રયુક્તિઓ:

શિક્ષકનું મોડેલ પ્રદર્શન

પ્રેક્ટિસ દ્વારા શીખવું (Learning by Doing)

ઉદાહરણ:

વિદ્યાર્થીઓને જાતે આ મોડેલ નો ઉપયોગ કરી ગણિત વિજ્ઞાન ના ટોપિક સમજવા તથા બીજા વિદ્યાર્થીઓને સમજાવવા.

3. મીમાંસા આધારિત પદ્ધતિ (Inquiry-Based Learning):

વિદ્યાર્થીઓને પ્રશ્નો પૂછવા અને તેમના જવાબ શોધવામાં માર્ગદર્શન આપીને તેમની સંચાલન ક્ષમતા વિકસાવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત થાય છે.

પ્રયુક્તિઓ:

"કેમ?" અને "કઈ રીતે?" જેવા પ્રશ્નોના જવાબ શોધવા પ્રેરવું.

વિદ્યાર્થીઓને કેસ સ્ટડીઝ પર ચર્ચા માટે દોરવું.

ઉદાહરણ:

વિદ્યાર્થીઓને વૈજ્ઞાનિક વિષય પર મીમાંસા કરવા માટે પૃચ્છા આપવી.

4. પોસ્ટર પ્રેજન્ટેશન સ્પર્ધા :

વિદ્યાર્થીઓ માટે ગણિત વિજ્ઞાન વિષય માટે પોસ્ટર પ્રેજન્ટેશન સ્પર્ધા કરવામાં આવી જેમાં 28 જેટલા બાળકો એ ભાગ લીધો જેમને ધોરણ 6 થી 8 ના બાળકો ને પોતાનું પોસ્ટર સમજાવ્યું અને તેમાં 1 થી 3 નંબર આપવામાં આવ્યા અને તેમને ઇનામ પણ આપવામાં આવ્યું

પ્રયુક્તિઓ:

પોસ્ટર ના માધ્યમથી પ્રસ્તુતિ કૌશલ્ય શીખવું.

પોસ્ટર 2-2 ના ગ્રુપ માં આપવામાં આવ્યું જેથી ગ્રુપ પ્રોજેક્ટમાં સહકાર દ્વારા સંચાલન કૌશલ્ય વિકસાવવું.

ઉદાહરણ:

વિદ્યાર્થીઓને જાતે જ કોઈ પણ વિજ્ઞાન નો પાઠ્યપુસ્તકનો અથવા પાઠ્યપુસ્તક શિવાયનો ટોપિક પસંદ કરી તેના વિષે પોસ્ટર બનાવી તે રજૂ કરવું.

5. ક્વીઝ કોમ્પીટીશન

વિદ્યાર્થીઓને ગણિત વિજ્ઞાન વિષય માં વધુ રસ પડે એ માટે ક્વીઝ કોમ્પીટીશન નું આયોજન કરવામાં આવ્યું જેમાં પણ દરેક ધોરણ ના વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો. ક્વીઝ કોમ્પીટીશનમાં

4-4 વિદ્યાર્થીઓના ગ્રુપ પાડવામાં આવ્યા . અને વિજેતા ટીમ ને ઇનામ પણ આપવામાં આવ્યા.

સમયગાળો:- 2 વર્ષ

લક્ષ્યજૂથ:- 6 થી 8 ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ

નવતર પ્રયોગનું વિગત વાર વર્ણન:

1. સૌ પ્રથમ તો દરેક ધોરણની જરૂરિયાત પૂરી થાય એ લક્ષમાં રાખી મોડેલ બનાવ્યું જેનું નામ લેપટોપ રાખ્યું આ લેપટોપ ની મદદ થી વિદ્યાર્થીઓ ગણિત કે વિજ્ઞાન જેવા વિષય ના વિવિધ પ્રશ્ન નો પ્રવૃત્તિ દ્વારા આનંદ થી ઉકેલ મેળવી શકે અને ગણિત અને વિજ્ઞાન વિષયમાં રસ પડે.
2. ધોરણ 6 થી 8 ના બાળકો માટે પોસ્ટર પ્રેજેન્ટેસન સ્પર્ધા નું આયોજન કરવામાં આવ્યું જેનાથી વિદ્યાર્થીઓએ જાતે જ ગણિત વિજ્ઞાનનો ટોપિક શોધી તેની તૈયારી કરી નિર્ણાયકો સમક્ષ તથા શાળાના બાળકો સમક્ષ રજૂઆત કરી જેથી વિદ્યાર્થીઓમાં ગણિત વિજ્ઞાન પ્રત્યે રસ જાગ્યો અને વૈજ્ઞાનિક અભિગમ નો વિકાસ થયો.
3. ધોરણ 6 થી 8 ના બાળકો માટે શાળામાં ક્વીઝ કોમ્પીટીશનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું જેમાં વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સાહ થી તૈયારીઓ સાથે ભાગ લીધો જેથી વિષય માં વધુ રસ પાડવા લાગ્યો.

મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)

વર્ગ વ્યવહાર દરમિયાન પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા જેમાં વિદ્યાર્થીઓનો સકારાત્મક જવાબો મળ્યા. અને પરીક્ષાના પરિણામ માં સુધારો થયો.

પરિણામો: વિદ્યાર્થીઓની ટેસ્ટ તથા વિદ્યાર્થીઓની સત્રાંત પરીક્ષાઓના પરિણામમાં સુધારો થયો.

લાભાર્થીની સંખ્યા: 142 વિદ્યાર્થીઓ.

ઉપયોગીતા: ગણિત વિજ્ઞાન વિષય ને સરળ બનવા તથા વિદ્યાર્થીઓમાં વૈજ્ઞાનિક અભિગમ નો વિકાસ થાય અને તેમને ગણિત વિજ્ઞાન વિષય માં વધુ રસ પડે એ માટે આ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ:

હાલ આ પ્રયોગ ચાલુ જ છે.

કયુઆર કોડ:

श्री महालक्ष्मी जिल्वा शिक्षण अने तालीम भवन अभदावाद ग्राभ्य

वर्ष: 2025-26

- एनोवेटरनुनाम :- अश्विनकुमार ढाह्यालाल ढाली
- होदो:- आ.शिक्षक
- शाणानुनाम:- गलसाणा प्राथमिक शाण
- ता:धंधुका
- कलस्टर:- रंगपुर
- मोबाईलनुंबर:- 98985 96696
- ईमेईल आईडी:- ashvindabhi.1911@gmail.com
- संस्था:-प्राथमिक

मीडल स्टेज संबधित एनोवेटीव अध्ययन अध्यापन प्रक्रिया अने मूल्यांकन

एनोवेशननुं शीर्षक

LEARNING ENGLISH, IT'S EASY (लर्निंग इंग्लिश, इट्स एजी)

1. समस्या

धोरण 6 थी 8 ना विद्यार्थीओमां अंग्रेजु भाषामां वांचन, लेभन, वार्तालाप अने समजण कौशल्यो मर्यादित हता, जेना कारणे अंग्रेजु भाषा प्रत्ये आत्मविश्वासनो अभाव जेवा मणतो हतो.

2. एनोवेशन पूर्वोनी स्थिति (डेटा अने आधार पुरावा)

विद्यार्थीओमां अंग्रेजु भाषा प्रत्ये उत्साह वधे ते माटे कार्यक्रमोनुं आयोजन करवामां आव्युं:

- * प्रार्थना सलामां अंग्रेजुमां समाचारनुं वाचन करवुं.
- * दरेक विद्यार्थीअे धोरणने अनुरूप अंग्रेजुमां नानी वार्ता वांचवी.
- * सुविचार बोलवो.
- * दर मंगलवारे अंग्रेजुमां वार्तालाप करवो.
- * दररोज 5 नवा शब्दो लभी तैयार करवा.
- * English Corner थी स्वयंप्रेरित वाचन करवुं.
- * नियमित वाक्यथी इकरा सुधीनुं वाचन करवुं.
- * सहपाठी अने शिक्षको साथे अंग्रेजुमां वातचीतनो प्रयास करवो.

3. एनोवेशन माटेनी प्रयुक्ति, साधन सामग्री, समयगाणो अने लक्ष्य जूथ

शिक्षण पद्धतिओ:

1. यर्या आधारित पद्धति (Discussion-Based Method)

2. નાટ્યાત્મક પદ્ધતિ (Dramatic Method)
3. પ્રેક્ટિકલ તાલીમ પદ્ધતિ (Practical Training Method)
4. સંવાદ આધારિત પદ્ધતિ (Interactive Method)
5. આત્મવિશ્વાસ વિકસાવતી પદ્ધતિ (Confidence-Building Method)

સાધન સામગ્રી:

English Magazine, Textbook, Dictionary, Smart Board, English Corner

*સમયગાળો:**

સપ્ટેમ્બર 2025 થી ચાલુ

લક્ષ્ય જૂથ:**

ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓ

4. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન

વિદ્યાર્થીઓમાં અંગ્રેજી ભાષા પ્રત્યે ઉત્સાહ ઓછો હતો. વાંચન, લેખન, વાર્તાલાપ અને સમજણ કૌશલ્યો મર્યાદિત હતા.

આ માટે આયોજન કરવામાં આવ્યું:

- * પ્રાર્થના સભામાં અંગ્રેજીમાં સમાચારનું વાચન
- * નાની વાર્તા વાંચન અને સુવિચાર રજૂઆત
- * દર મંગળવારે અંગ્રેજીમાં વાર્તાલાપ
- * દરરોજ 5 નવા શબ્દો તૈયાર કરાવા
- * English Corner થી સ્વયંપ્રેરિત વાચન
- * વાક્યથી ફકરા સુધીનું નિયમિત વાચન
- * સહપાઠી અને શિક્ષકો સાથે અંગ્રેજીમાં વાતચીત
- * Voice Technology ની મદદથી મુશ્કેલ spelling ના ઉચ્ચારણ યાદ કરાવા

તારણો:

- * અંગ્રેજી વાચન અને વાર્તાલાપમાં સુધારો જોવા મળ્યો.
- * શબ્દ ભંડોળમાં વધારો થયો.
- * સ્પર્ધાત્મક વાતાવરણથી ઉત્સાહ વધ્યો.
- * પ્રાર્થના સભામાં રજૂઆતથી stage fear ઓછો થયો.
- * શિક્ષકોના પ્રોત્સાહનથી વિદ્યાર્થીઓ વધુ આત્મવિશ્વાસથી અંગ્રેજીમાં વાતચીત કરવા લાગ્યા.

5. મૂલ્યાંકનની વિગતો

- * પ્રાર્થના સભાની રજૂઆતનું અવલોકન
- * લેખિત અને મૌખિક ટેસ્ટ
- * spelling અને ઉચ્ચારણના ડેટાનું સંગ્રહ

6. પરિણામો (ડેટા આધારિત)

- * અંગ્રેજી વાચન અને વાર્તાલાપમાં સારો સુધારો.
- * રોજ 5 નવા શબ્દોથી શબ્દ ભંડોળમાં વધારો.
- * સ્પર્ધાત્મક વાતાવરણથી વધુ રસ.
- * અંગ્રેજીમાં રજૂઆતથી stage fear ઓછો.
- * વિદ્યાર્થીઓમાં આત્મવિશ્વાસનો વિકાસ.

7. લાભાર્થીઓની સંખ્યા

ધોરણ 6 થી 8 ના કુલ 145 વિદ્યાર્થી

8. અન્ય શાળાઓ દ્વારા અમલીકરણ

શાળા કક્ષાએ આ ઇનોવેશનનું અમલીકરણ કરવામાં આવ્યું છે. વર્ષ 2025-26 માં ધોરણ 6 થી 8 ના 145 વિદ્યાર્થીઓ ભાગ લઈ રહ્યા છે.

9. ઉપયોગીતા

- * વિદ્યાર્થીઓ અંગ્રેજીમાં વાચન અને વાર્તાલાપ કરી શકે છે.
- * રોજ 5 નવા શબ્દોથી શબ્દ ભંડોળમાં વધારો થાય છે.
- * અંગ્રેજી ભાષા પ્રત્યે ઉત્સાહ વધે છે.
- * અંગ્રેજીમાં રજૂઆતથી stage fear ઓછો થાય છે.

10. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ

વિદ્યાર્થીઓના અંગ્રેજી વાચન, શબ્દ ભંડોળ અને વાર્તાલાપમાં સતત સુધારો જોવા મળે છે. સ્પર્ધાત્મક વાતાવરણ અને શિક્ષકોના પ્રોત્સાહનથી વિદ્યાર્થીઓ વધુ આત્મવિશ્વાસથી અંગ્રેજીમાં વાતચીત કરી રહ્યા છે

Learning English
It's Easy

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન
અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

ઇનોવેટરનું નામ:** પારુલબેન આર. ઘાડિયા

હોદ્દો:** મદદનીશ શિક્ષક

શાળા / સંસ્થાનું નામ:** ઝાંપ પ્રાથમિક શાળા

તાલુકો / SVS:** સાણંદ

ક્લસ્ટર / QDC:** રેથલ

મોબાઈલ નંબર:** 7819075892

ઈમેલ આઈડી:** ghadiya.parul5715@gmail.com

લાગુ પડતી સંસ્થા:** ઉચ્ચતર પ્રાથમિક

ઇનોવેટિવ પદ્ધતિ:** STEM

ઇનોવેશનનું શીર્ષક:** STEM લેબ આધારિત હેન્ડ્સ ઓન લર્નિંગ

1. સમસ્યા

ઘોરણ 6 થી 8 માં વિજ્ઞાન વિષયમાં બાળકોને રસનો અભાવ.

વિજ્ઞાન વિષયની વિવિધ વિષયવસ્તુ સમજાવવી અને સમજવી બાળકો માટે કઠિન.

પરંપરાગત પદ્ધતિઓ જેમ કે કથન, લેખન, વાંચન બાળકો માટે પૂરતી રસપ્રદ નથી. અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ સિદ્ધ કરવામાં મુશ્કેલી.

2. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને આધાર પુરાવા)

વૈજ્ઞાનિક કારણો, ઘટનાઓ અને નિયમો સમજાવ્યા બાદ પણ લાંબા ગાળે વિદ્યાર્થીઓ ભૂલી જતા. વર્ગખંડનું વાતાવરણ એકસરખું અને નીરસ. શિક્ષણ પ્રક્રિયામાં આનંદ અને અનુભૂતિનો અભાવ. વર્ષ 2023 અને 2024 માં ઘોરણ 6, 7, 8 ના સત્રાંત અને યુનિટ ટેસ્ટના પરિણામ મુજબ મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓને વિજ્ઞાન વિષયમાં 50% થી ઓછા માર્ક્સ મળતા.

3. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્ય જૂથ

1) પ્રયોગ પદ્ધતિ**વિદ્યાર્થીઓ જાતે પ્રયોગ કરે છે.

ઉદાહરણ: વિદ્યુત પરિપથ બનાવવો, વનસ્પતિમાં પ્રકાશ સંશ્લેષણનો પ્રયોગ.

2) અવલોકન પદ્ધતિ** વિદ્યાર્થીઓ કોઈ પ્રક્રિયા અથવા વસ્તુનું ધ્યાનપૂર્વક નિરીક્ષણ કરે છે.

ઉદાહરણ: છોડની વૃદ્ધિનું અવલોકન, ચંદ્રના કલાઓનું અવલોકન.

3) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ**વિદ્યાર્થીઓ લાંબા ગાળાનું કાર્ય કરીને શીખે છે.

ઉદાહરણ: જળ સંરક્ષણ પર પ્રોજેક્ટ, પર્યાવરણ પ્રદૂષણ પર સર્વે.

લેબોરેટરી કાર્ય**વિદ્યાર્થીઓ પ્રયોગશાળામાં કાર્ય કરે છે.

ઉદાહરણ: રાસાયણિક દ્રાવણ બનાવવું, માઇક્રોસ્કોપ દ્વારા કોષ નિરીક્ષણ.

સમૂહ કાર્ય (Group Work)વિદ્યાર્થીઓ ટીમમાં શીખે છે.ઉદાહરણ: સમૂહમાં પ્રયોગની નોંધ તૈયાર કરવી, ચર્ચા કરીને પરિણામ કાઢવું.

4. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન

STEM શું છે?

S – Science, T – Technology, E – Engineering, M – Mathematics

વિષયોનું સંકલિત શિક્ષણ.

Learning by Doing (શીખવું + કરવું).

રટણ આધારિત શિક્ષણથી આગળ વધતું પ્રયોગાત્મક શિક્ષણ.

21મી સદીના કૌશલ્યોનું વિકાસ.

Atal Tinkering / NEP 2020 સાથે સુસંગતતા.

5. મૂલ્યાંકનની વિગતો

પૂર્વ કસોટી અને ઉત્તર કસોટી લેખિત સ્વરૂપે લેવામાં આવી.મૌખિક પ્રશ્નોત્તરી અને પ્રવૃત્તિ અંતે પ્રશ્નો પૂછવામાં આવ્યા.

પરિણામો (ડેટા આધારિત):**

પૂર્વ કસોટીનું પરિણામ: 30.98%

ઉત્તર કસોટીનું પરિણામ: 52.55%

સુધારાત્મક પરિણામ: 57%

STEM દ્વારા વિજ્ઞાન વિષય પ્રત્યે રસ અને રૂચિ વધે છે.

પ્રયોગાત્મક કાર્ય પરીક્ષામાં ગુણભાર વધારવામાં મદદરૂપ.STEM = Future Ready Education***Think – Design – Create – Learn**

6. લાભાર્થીઓની સંખ્યા : 250 વિદ્યાર્થીઓ

7. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ

આ STEM activity રોજિંદા વર્ગખંડમાં કાર્યરત છે.

8. ફોટોગ્રાફ / વિડિયો લિંક / QR કોડનવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડિયો અને ફોટોગ્રાફ ઉપલબ્ધ.

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન
અમદાવાદ ગ્રામ્ય
વર્ષ: 2025-26

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ : જોષી ભુમિકા હર્ષદભાઈ
- ❖ હોદ્દો: મદદનીશ શિક્ષક
- ❖ શાળા/સંસ્થાનું નામ : ઝાંપ પ્રાથમિક શાળા
- ❖ તાલુકો/SVS: સાણંદ
- ❖ કલસ્ટર/QDC: રેથલ
- ❖ મોબાઈલ નંબર : 8733001202
- ❖ ઈમેલ આઈડી : bhumipatel1512@gmail.com

લાગુ પડતી સંસ્થા :- ઉચ્ચતર પ્રાથમિક

2. ડિજિટલ ટેકનોલોજી આધારિત

b. Artificial Intelligence (AI નો શિક્ષણમાં ઉપયોગ)

(ઇનોવેશનનું શીર્ષક): AI આધારિત પ્રવૃત્તિમય શિક્ષણ

1. સમસ્યા:

1. પરંપરાગત શિક્ષણ પદ્ધતિમાં વિદ્યાર્થીઓનો રસ ઓછો રહે છે.
2. દરેક વિદ્યાર્થીની સમજશક્તિ અલગ હોવા છતાં શિક્ષણ એકસરખું આપવામાં આવે છે.
3. શિક્ષકોને દરેક વિદ્યાર્થીની પ્રગતિ પર નજર રાખવી મુશ્કેલ બને છે.
4. શિક્ષણમાં visuals, activities અને technologyનો અભાવ હોવાથી વિદ્યાર્થીઓ ઝડપથી બોર થઈ જાય છે.

2. ઇનોવેશન પૂર્વની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સબંધી આધાર-પુરાવા) :

- પાઠ્યપુસ્તક, બ્લેકબોર્ડ, મૌખિક સમજણ પર આધારિત શિક્ષણ.
- વ્યક્તિગત જરૂરિયાતો અવગણાયેલી.
- મર્યાદિત સાધનો (ચાર્ટ, નકશા, પ્રયોગશાળા).
- ડિજિટલ સાધનોનો અભાવ.

3. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ (Method / Approach):

Activity-based learning, ICT integration, Collaborative & Project-based learning, સર્જનાત્મકતા અને સમસ્યા ઉકેલવાની પદ્ધતિ

સાધન સામગ્રી: કમ્પ્યુટર, પ્રોજેક્ટર, સ્માર્ટફોન, ઇન્ટરનેટ, Canva, PowerPoint, Google Slides, NotebookLM, કાર્ટૂન ચિત્રો, રંગીન પ્રેઝન્ટેશન, વર્કશીટ્સ
સમયગાળો:

ટૂંકા ગાળાના પ્રોજેક્ટ: 1-2 અઠવાડિયા

મધ્યમ ગાળાના: 1-3 મહિના

લાંબા ગાળાના: 6 મહિના અથવા શૈક્ષણિક વર્ષ

લક્ષ્ય જૂથ:

ધોરણ 6-8ના વિદ્યાર્થીઓ

શિક્ષકો, જિલ્લા અધિકારીઓ, માતા-પિતા

4. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

-ક્રિયાત્મક પ્રવૃત્તિઓ (વર્કશીટ, ગ્રુપ ડિસ્કશન, પ્રોજેક્ટ) દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને જોડાવું.

-વિડિયો ઓવરવ્યૂ અને એનિમેશન દ્વારા જટિલ વિષયો સરળ બનાવવામાં આવ્યા.

-શિક્ષકો માટે તૈયાર-ઉપયોગ પ્રોમ્પ્ટ્સ તૈયાર કરાયા, જેથી તેઓ ઝડપથી સામગ્રી બનાવી શકે.

5. મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત:

મૂલ્યાંકન ઉપકરણ (Evaluation Tools)

-લખિત પરીક્ષા – પ્રશ્નોત્તરી, ટૂંકા જવાબો, બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો.

-વર્કશીટ્સ – પ્રવૃત્તિ આધારિત પ્રશ્નો, ચિત્રો, પઝલ્સ.

-પ્રોજેક્ટ વર્ક – ગ્રુપ પ્રોજેક્ટ, મોડેલ બનાવવું, પ્રેઝન્ટેશન.

-ડિજિટલ ક્વિઝ – Canva/Google Forms દ્વારા તૈયાર કરેલી ઓનલાઇન ક્વિઝ.

-અવલોકન શીટ – શિક્ષક દ્વારા વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીઓની ભાગીદારી અને વર્તનનું નિરીક્ષણ.

પ્રયુક્તિ (Methods of Evaluation)

-ફોર્મેટિવ મૂલ્યાંકન – શીખવાની પ્રક્રિયા દરમિયાન સતત મૂલ્યાંકન (દૈનિક પ્રવૃત્તિઓ, ચર્ચા, વર્કશીટ).

-સમેટિવ મૂલ્યાંકન – એકમ/અધ્યાય પૂર્ણ થયા પછી પરીક્ષા અથવા પ્રોજેક્ટ દ્વારા.

-સહભાગી મૂલ્યાંકન – વિદ્યાર્થીઓ એકબીજાના કાર્યનું મૂલ્યાંકન કરે.

-સ્વ-મૂલ્યાંકન – વિદ્યાર્થી પોતાનું કાર્ય તપાસે અને સુધારે.

-ડિજિટલ મૂલ્યાંકન – ઓનલાઇન ક્વિઝ, ગેમિફાઇડ ટેસ્ટ, ઇન્ટરેક્ટિવ એપ્લિકેશન

6. પરિણામો : (ડેટા સંબંધિત -આધાર પુરાવા સાથે)

1. શૈક્ષણિક પરિણામો

3. વિદ્યાર્થીઓની હાજરીમાં વધારો

4. પરિણામ સુધારો

5. સક્રિય ભાગીદારી

1. શિક્ષકો માટે સામગ્રી તૈયાર કરવાની પ્રક્રિયા ઝડપી અને સરળ બની.

2. વર્ગખંડમાં રસપ્રદ વાતાવરણ સર્જાયું – વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નો પૂછવા અને ચર્ચા કરવા વધુ ઉત્સુક બન્યા.

7.લાભાર્થીની સંખ્યા :

૨૫૦ વિદ્યાર્થીઓ.

8.આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત :

હા, પીપળી પ્રાથમિક શાળા, ત. ધોલેરા, જિ-અમદાવાદ

9.ઉપયોગીતા :

વિદ્યાર્થીઓ માટે: રસપ્રદ, સરળ સમજણ, સક્રિય ભાગીદારી, સર્જનાત્મકતા.

શિક્ષકો માટે: ઝડપી સામગ્રી, પ્રોજેક્શનલ પ્રેઝન્ટેશન, નવીન પદ્ધતિઓ.

શાળા/જિલ્લા માટે: સર્જનાત્મક વાતાવરણ, મોડેલ તરીકે ઉપયોગી, ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલમાં પ્રેરણાદાયક.

લાંબા ગાળે: ટકાઉ સુધારો, Life Skills વિકાસ, ડિજિટલ કુશળતા.

10.નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :

હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે.

ફોટો/વિડિયો/QR કોડ ઉપલબ્ધ.

11.ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / ક્યુઆર કોડ /

નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- **ઇનોવેટરનુંનામ**: ધર્મિષ્ઠબેન પુરુષોત્તમભાઈ પંચાલ
- **હોદ્દો**: આસિ.શિક્ષક
- **શાળા/સંસ્થાનુંનામ**: ખોરજ પે સેન્ટર પ્રાથમિક શાળા
- **તાલુકો/SVS**: સાણંદ
- **ક્લસ્ટર/QDC**: ખોરજ
- **મોબાઈલનંબર**: 9712267675
- **ઈમેલઆઈડી**: dhami681987@gmail.com

લાગુપડતીસંસ્થા:- પ્રાથમિક વિભાગ

ઇનોવેશન ક્ષેત્ર : શાળા વ્યવસ્થાપન / ભાવાવરણ વિકાસ

4. વિદ્યાર્થીઓનો વ્યાવસાયિક વિકાસ

- a. વિદ્યાર્થીઓ પર્યાવરણ પ્રત્યે જાગૃત બને .
- b. વિદ્યાર્થીઓ દેખાદેખીનો બિનજરૂરી ખર્ચો ટાળે.

ઇનોવેશનનુંશીર્ષક : HAPPY BIRTHDAY

1. સમસ્યા: ખોરજ પ્રાથમિક શાળામાં 552 બાળકો અભ્યાસ કરે છે. દરરોજ કોઈ બાળકનો જન્મદિવસ હોય. બાળકો જન્મદિન નિમિત્તે દેખાદેખીના કારણે શિક્ષકો માટે મોંઘી ચોકોલેટ લઈ આવે. પોતાના વર્ગના બાળકો માટે પણ ચોકોલેટ લઈ આવે. જેમાં વધારે ખર્ચ થાય. શાળામાં જ્યાં ત્યાં ચોકોલેટના પ્લાસ્ટિકના રેપર્સ જોવા મળે.

2. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ :

- સૌપ્રથમ મારી શાળાના શિક્ષકમિત્રો અને આચાર્ય સાથે આ સમસ્યા અંગે ચર્ચા કરી.
- જો બાળકોને જાણ કરવામાં આવે કે, તમારે શાળામાં જન્મદિન નિમિત્તે ચોકોલેટ નહીં પણ શાળાને એક ફૂલછોડ ફૂંડું જાતે બનાવેલ કે તૈયાર સ્વેચ્છાએ (ફરજિયાત નહીં) આપવું. ચોકોલેટ લાવવી જ નહીં
- પ્રાથનાસભામાં આ અંગે અંગે સૂચન આપવામાં આવ્યું.

3. ઇનોવેશનમાટેનીપ્રયુક્તિ, સાધનસામગ્રી, સમયગાળોઅનેલક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ:-

1. ચર્ચા આધારિત પદ્ધતિ (Discussion-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓ સાથે આ અંગે ચર્ચા કરવામાં આવી.

2. પ્રદર્શન પદ્ધતિ (Demonstration Method):

જે વિદ્યાર્થી ફૂંડું લઈ આવે તે વિદ્યાર્થીનું નામ તે કુંડા પર ઓઇલ પેઇન્ટ કલરથી લખી આપવું.

સમયગાળો:- 3 મહિનાથી શરૂ.....

લક્ષ્યજૂથ:- 1 થી 8 ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ

3. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

દરેક વિદ્યાર્થી આ અંગે અવગત થાય તે માટે દરરોજ પ્રાથના સભામાં જે બાળકનો જન્મદિન છે તે અને તેમણે જાતે બનાવેલ કે તૈયાર લાવેલ ફૂંડું, કુંડા પર તેમના નામ સહિત રજૂ કરવામાં આવે. તેમના જન્મદિનની શુભકામના પાઠવવામાં આવે.

3. પરિણામો : (ડેટાસબંધિત-આધારપુરાવાસાથે)

- શાળામાં પ્લાસ્ટિક કચરો નાબૂદ થયો.
- વિદ્યાર્થીનો જન્મદિનનો દેખાદેખીનો ખર્ચો સાવ ઓછો અથવા તો નહિવત થયો .
- વિદ્યાર્થીઓ પોતાના ફૂલછોડનાં કુંડાની દેખરેખ માટે નિયમિત શાળાએ આવતા થયા.
- વિદ્યાર્થીઓ પર્યાવરણ અંગે જાગૃત થયા. જાતે ફૂંડું બનાવતા થવાથી સર્જનાત્મક શક્તિ વધી. બાળકો ઘરે પણ વૃક્ષારોપણ કરવા લાગ્યા.વિવિધ છોડની આપ – લે કરતાં થયા.
- વિદ્યાર્થીઓ પોતાના શિક્ષકો, માતા- પિતા , ભાઈ- બહેનના અને સગા સંબંધીઓના જન્મદિન પણ આ રીતથી ઉજવતા થયા. વિદ્યાર્થીઓની શાળા પ્રત્યે આત્મીયતા વધી .
- વિવિધ પ્રકારના છોડ તથા તેની માવજત માટે જાણકાર થયા.
- શાળાની સુંદરતામાં વધારો થયો.
- શાળા 3 મહિનામાં નવા 115 ફૂલ છોડ કુંડાથી સુશોભિત થઈ.
- લાભાર્થીનીસંખ્યા : 552 વિદ્યાર્થીઓ, 16 શિક્ષકો

4. ઉપયોગીતા:

- આજનો સમય દેખાદેખીનો સમય છે. શાળાના સોશિયલ મીડિયા લિંકમાં આ શેર કરવાથી બીજા આ સારું કાર્ય કરવા પ્રેરાય .એક બાળક આ તરફ પ્રયાણ કરે એટલે બધાજ બાળકો તે કરવા પ્રેરાય. બાળકો પ્રકૃતિ પ્રેમી બને. સુટેવનું નિર્માણ થાય.

5. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :

હાલ આ પ્રયોગ ચાલુ જ છે.

6. ફોટોગ્રાફ / વિડીયોલિંક / ક્યુઆરકોડ / નવતરપ્રયોગનીપ્રક્રિયાનોવિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન
અમદાવાદ ગ્રામ્ય
વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું પૂરું નામ : દેશલ પાર્થકુમાર પટેલ
- હોદ્દો : ઉ.શી.
- ઇનોવેટરની શાળા/સંસ્થાનું નામ અને તાલુકો : ડુમાલી પ્રાથમિક શાળા
- તાલુકો : બાવળા
- ક્લસ્ટર/ કચુડીસી : બલદાણા
- ઇનોવેટરનો મોબાઈલ નંબર : . 9426392512
- ઇનોવેટરનું ઈ-મેઈલ એડ્રેસ : pateldv68@gmail.com
- વિભાગ : પ્રાથમિક વિભાગ (ઉચ્ચતર પ્રાથમિક)
- ઇનોવેશન/ નવતર પ્રયોગનું શીર્ષક : ગણિત ગમ્મત
- કેટેગરી : સહ અભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓ

સમસ્યા : ગણિત વિષયમાં ઓછો રસ તેમજ તર્ક શક્તિનો અભાવ

શૈક્ષણિક સમસ્યા

ગણિત વિષયમાં ઓછો રસ હોવાના લીધે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં ઓછી ભાગીદારી જોવા મળતી હતી. વિવિધ કોમ્પિટિશનમાં ભાગ લેવાનો ભય હતો. આથી માત્ર 30% જેટલા બાળકો જ ક્વિઝ કોમ્પિટિશનમાં કે વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં ભાગ લેતા હતા.

ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ :

ધોરણ 6 થી 8 નાં બાળકો ગણિત વિષયમાં ખૂબ જ ઉદાસીન જોવા મળ્યા. બાળકો માત્ર પુસ્તકના જ્ઞાનના કારણે કંટાળો અનુભવતા હતા.

ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધનસામગ્રી. સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ: રમત આધારિત પદ્ધતિ અને સમસ્યા ઉકેલ પદ્ધતિ

સાધનસામગ્રી: માઈન્ડ ગેમ્સ, માઈન્ડ પઝલ કાર્ડ, ગણિત ગમ્મત, પેટર્ન, કોયડા ઉકેલ, બ્લોક પઝલ્સ, સ્ટીક પઝલ, હાથ ઉઠાવ્યા વિના દોરાતી આકૃતિ કાર્ડ્સ વગેરે

સમયગાળો: વર્ષ 2023 થી કાર્યરત

લક્ષ્યજૂથ: ધોરણ 6 થી 8ના વિદ્યાર્થીઓ તથા શાળા બહાર રસ ધરાવતા બાળકો (બીજી શાળાના બાળકો)

નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનું મુદ્દાવાર વર્ણન

અમદાવાદ જિલ્લાના બાવળા તાલુકાની ડુમાલી પ્રાથમિક શાળામાં વર્ષ 2023 માં આ નવતર પ્રયોગની શરૂઆત થઈ. બાળકોમાં વધુ ને વધુ ગણિત વિષય પ્રત્યે રસ પેદા થાય તે ઉદ્દેશ્ય સાથે બાળકોમાં તર્ક શક્તિનો વિકાસ થાય,બાળકો માત્ર પુસ્તકનું જ જ્ઞાન ન મેળવતા રમતા રમતા શીખી શકે તેવી ગાણિતિક પઝલ્સ, વિવિધ પેટર્ન, સ્ટીક પઝલ્સ, બ્લોક પઝલ્સ, માઈન્ડ ગેમ્સ, ગાણિતિક કોયડા, ગણિત ગમ્મત,ભૌમિતિક આકારો વગેરે બાળકોની સાથે મળીને જ બનાવ્યા. એકાગ્રતામાં વધારો થાય છે. તર્ક શક્તિ વધે છે.બાળકોને કંઈક નવું જાણવા મળે છે

મૂલ્યાંકનની વિગતો

મૂલ્યાંકન : ઉપકરણ : મૂલ્યાંકન માટે સ્માર્ટ ટીવીનાં વ્હાઇટ બોર્ડનો ઉપયોગ કરું છું. તેમજ ક્વિઝ માટેની એપ્સનો ઉપયોગ કરું છું.

પ્રયુક્તિ : પ્રશ્નોત્તરી, રમતો, કોયડા ઉકેલ વગેરે

પરિણામો : શાળાના 70% જેટલા બાળકો ગણિતમાં રસ લેતા થયા છે. વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં ઉમેદવારોની સંખ્યામાં અંદાજિત 50% જેટલો વધારો જોવા મળ્યો છે.

લાભાર્થીની સંખ્યા : 50 વિદ્યાર્થીઓ

ઉપયોગિતા : આ નવતર પ્રયોગમાં વધુ ખર્ચ થતો નથી.. આ પ્રયોગમાં બાળકોનું મગજ કસાય છે, તર્ક શક્તિ વિકસે છે. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ માટેની પણ સારી એવી તૈયારી કરી શકે છે. બાળકો સહ અભ્યાસિક પ્રવૃત્તિ તરફ આકર્ષાય છે અને જાતે પ્રવૃત્તિ કરતા થાય છે.

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : નવતર પ્રયોગ હાલમાં કાર્યરત છે.

ફોટોગ્રાફ/વિડીયો લિંક/કયુઆર કોડ : <https://youtu.be/mScpL-wb7qg?si=aHXPsaOiJIXC3VXG>

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ : પટેલ હીનાબેન હરિભાઈ
- હોદ્દો: મ.શિ.
- શાળા/સંસ્થાનું નામ : શ્રી અડવાળ પ્રાથમિક શાળા
- તાલુકો/SVS: ધંધુકા
- ક્લસ્ટર/QDC: અડવાળ
- મોબાઈલ નંબર : 9825105959
- ઈમેલ આઈડી : heenareyansh@gmail.com

લાગુ પડતી સંસ્થા : પ્રાથમિક

1. NEP 2020, NCF FS, SCF FS અને NCF SE સંબંધિત...

d. મીડલ સ્ટેજ સંબંધિત ઇનોવેટીવ અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયા અને મૂલ્યાંકન

(ઇનોવેશનનુંશીર્ષક): વિજ્ઞાનમાં ભાષા સજ્જતા

1. સમસ્યા:

હું અડવાળ પ્રાથમિક શાળામાં વિજ્ઞાન શિક્ષક તરીકે કાર્ય કરું છું. મારા વિદ્યાર્થીઓને હું વિજ્ઞાનના પ્રશ્નો મૌખિક પૂછું છું ત્યારે તેઓ સાચા જવાબ આપે છે પરંતુ તે જ પ્રશ્નોના જવાબ તેઓ પરીક્ષામાં લખી શકતા નથી. તથા વિજ્ઞાનના કઠિન શબ્દોમાં જોડણીની ભૂલો થાય છે. ઉપરાંત નામ નિર્દેશન વાળી આકૃતિ દોરવામાં તકલીફ પડે છે.

2. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સંબંધી આધાર-પુરાવા) :

*નવતર પ્રયોગ કર્યા પહેલા ની સ્થિતિ

ધોરણ 6- 43 માંથી 8

ધોરણ 7- 28 માંથી 5

ધોરણ 8- 39માંથી 7

3. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ: કઠિન શબ્દોનો મહાવરો, પાઠનું વાંચન, ટ્રાન્સપરન્સી ના ઉપયોગ

સાધનસામગ્રી: દરેક પાઠના કઠિન શબ્દોના ફ્લેશ કાર્ડ, નામનિર્દેશિત આકૃતિ ની ટ્રાન્સપરન્સી

સમયગાળો: વર્ગખંડમાં દરરોજ થતી પ્રક્રિયા

લક્ષ્યજૂથ: ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓ

3. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

સૌપ્રથમ બાળકોની પૂર્વ કસોટી લેવામાં આવી વિજ્ઞાનમાં વિદ્યાર્થીઓને અમુક કઠિન શબ્દો બોલવામાં કે લખવામાં ભૂલો ન પડે તે માટે એક નવતર પ્રયોગ શરૂ કરવામાં આવ્યો.. આ

ઉપરાંત વિજ્ઞાન વિષયમાં આવતા અમુક નવા શબ્દો જેવા કે બાષ્પોત્સર્જન, પ્રકાશસનશ્લેષણ માટે આકૃતિ સહિત ટ્રાન્સપરન્સી બનાવવામાં આવી જેથી આવા શબ્દો નો પરિચય સરળતાથી મેળવી શકે અને લાંબો સમય સુધી યાદ રાખી શકે. વળી નામનિર્દેશન વાળી આકૃતિ ની ટ્રાન્સપરન્સી નો ઉપયોગ કરી વિદ્યાર્થીઓ પોતાની જાતેજ આકૃતિ દોરતાં શીખી શકે.

4. મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)
કસોટી દ્વારા, વાંચન દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં આવેલા, પરિવર્તનની નોંધ લેવી.
5. પરિણામો : (ડેટા સંબંધિત -આધાર પુરાવા સાથે)
*નવતર પ્રયોગ કર્યા પછીની સ્થિતિ
ધોરણ 6- 43 માંથી 28

ધોરણ 7- 43 માંથી 16

ધોરણ 8- 43 માંથી 17
6. લાભાર્થીની સંખ્યા : ધોરણ 6 થી 8 ના 110બાળકો
7. આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત :
બાજરડા પ્રાથમિક શાળા
8. ઉપયોગીતા :
ઉચ્ચતર પ્રાથમિક અને પ્રાથમિકનવિદ્યાર્થીઓને લાગુ પાડી શકાય
9. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :
આ પ્રવૃત્તિ નિયમિત રીતે કાર્યરત છે
10. ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / ક્યુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ : અરુણકુમાર પ્રભુદાસ પટેલ
- હોદ્દો: આ.શિ.
- શાળા/સંસ્થાનું નામ : મેણી પ્રાથમિક શાળા
- તાલુકો/SVS: બાવળા
- ક્લસ્ટર/QDC: શિયાળ-1
- મોબાઈલ નંબર : 9824395243
- ઈમેલ આઈડી : arunpatel7600@gmail.com

લાગુ પડતી સંસ્થા:- પ્રાથમિક

(ઇનોવેશનનું શીર્ષક):. બાલગીતાયન

સમસ્યા: નૈતિક મૂલ્યોનો અભાવ: આધુનિક સમયમાં બાળકોમાં નૈતિકતા અને સંસ્કારોનું પ્રમાણ ઘટતું જણાય છે.

• ભાષાકીય કઠિનતા: સંસ્કૃત ભાષા પ્રત્યે બાળકોમાં અરુચિ અથવા તેને અધરી માનવાની માનસિકતા.

• એકાગ્રતાની કમી: મોબાઈલ અને ગેમ્સના કારણે બાળકોમાં માનસિક શાંતિ અને એકાગ્રતાનો અભાવ જોવા મળે છે.

• સાંસ્કૃતિક વિમુખતા: નવી પેઢી પોતાના ભવ્ય વારસા અને ગીતાજી જેવા ગ્રંથોના જ્ઞાનથી વંચિત રહી જાય છે.

ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સંબંધી આધાર-પુરાવા) :

• બાળકો માત્ર પાઠ્યપુસ્તકો પૂરતું જ જ્ઞાન મેળવતા હતા. પ્રાર્થના સભામાં ગીત-સંગીત થતું પણ ગીતાજીના શ્લોકોનું પઠન નિયમિત નહોતું. સંસ્કૃત શ્લોકો ઉચ્ચારવામાં બાળકોને મુશ્કેલી પડતી હતી અને તેઓ તેનો અર્થ સમજી શકતા નહોતા.

ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ:- શિક્ષણ પદ્ધતિમાં કથન કૌશલ્યના વિકાસ માટે વિવિધ પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓનો ઉપયોગ થાય છે.

• શ્રવણ પ્રયુક્તિ: ઓડિયો ક્લિપ્સ દ્વારા શ્લોકોનું શ્રવણ કરાવવું.

• સામૂહિક ગાન: લયબદ્ધ રીતે સમૂહમાં ગાન કરવાની પદ્ધતિ.

• દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો: પ્રોજેક્ટર, સ્પીકર અને ગીતાજીના શ્લોકોના ચાર્ટ્સ.

નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન 'બાલ ગીતાયન' અંતર્ગત સૌપ્રથમ શિક્ષક દ્વારા ગીતાજીના પ્રથમ અધ્યાયના ક્રમશઃ શ્લોકનું સ્પષ્ટ ઉચ્ચારણ કરવામાં આવે છે. ત્યારબાદ બાળકો તેનું અનુકરણ કરે છે. બાળકોને ગમે તેવા મધુર રાગમાં શ્લોકો શીખવવામાં આવે છે જેથી તેઓ ઉત્સાહથી ગાન કરે. દા.ત. 'કર્મણ્યેવાધિકારસ્તે...' શ્લોક દ્વારા બાળકોને પરીક્ષામાં મહેનત કરવાનું મહત્વ સમજાવવું. આ રીતે બાળકોએ કંઠસ્થ કરેલ શ્લોકનું મૌખિક ગાન કરાવવામાં આવે છે.

મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)

બાળકો દ્વારા કંઠસ્થ કરેલ શ્લોકનું મૌખિક ગાન કરાવવું. અઠવાડિયે એકવાર ગીતા જ્ઞાન સ્પર્ધા યોજવી અને શ્લોક ગાન કરનાર બાળકને પ્રોત્સાહિત કરવું.

પરિણામો : (ડેટા સંબંધિત -આધાર પુરાવા સાથે)

- બાળકોના સંસ્કૃત ઉચ્ચારણમાં નોંધપાત્ર સુધારો થયો છે.
- યાદશક્તિ અને એકાગ્રતામાં વધારો જોવા મળ્યો છે. બાળકોમાં શિસ્ત, નિડરતા અને પરોપકાર જેવા ગુણો વિકસ્યા છે.
- વાલીઓ તરફથી પણ સકારાત્મક પ્રતિભાવ મળ્યા બાળકો ઘરમાં ગીતાજીના શ્લોકો બોલે છે.

લાભાર્થીની સંખ્યા : બાલવાટિકા થી 8 ના તમામ વિદ્યાર્થીઓ (360 વિદ્યાર્થીઓ)

આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત : હા,

ઉપયોગીતા : 'બાલ ગીતાયન' પ્રોજેક્ટ બાળકોના સર્વાંગી વિકાસ માટે અત્યંત ઉપયોગી છે.

તેનાથી બાળકોના ભાષાકીય ઉચ્ચારણો સ્પષ્ટ બને છે અને શ્લોક પઠન દ્વારા તેમની સ્મરણ શક્તિ તથા એકાગ્રતામાં અદભૂત વધારો થાય છે. અંતે, આ પ્રવૃત્તિ શાળાની પ્રતિષ્ઠા વધારે છે અને વાલીઓમાં પણ સકારાત્મકતા લાવે છે, આમ તે શિક્ષણ અને સંસ્કારનો સમન્વય સાધતું સબળ માધ્યમ છે.

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે.

11. ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / ક્યુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન
અમદાવાદ ગ્રામ્ય
વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ : ખુશબુબેન અતુલકુમાર શાહ
  - હોદ્દો: મદદનીશ શિક્ષક
  - શાળા/સંસ્થાનું નામ : સરી પ્રાથમિક શાળા .
  - તાલુકો/SVS: સાંણદ
  - ક્લસ્ટર/CCD: મોડાસર
  - મોબાઈલ નંબર : ૯૫૧૦૨૦૬૦૫૪
  - ઈમેલ આઈડી : pc_pinang@yahoo.co.in
- લાગુ પડતી સંસ્થા : પ્રાથમિક
(ઇનોવેશનનું શીર્ષક): ભાષા પ્રયોગશાળા

સમસ્યા: બાળકોમાં શબ્દભંડોળમાં અભાવ. ભાષા પ્રત્યે અરુચી. ગુજરાતી સિવાય અન્ય ભાષાઓનો ડર. અન્ય ભાષાની અભિવ્યક્તિમાં આત્મવિશ્વાસનો અભાવ. પ્રાથમિક સ્તરે વ્યાકરણ જેમ કે સંજ્ઞા, નામ, વિશેષણ કે કાળના નિયમો ખૂબ જ સૈદ્ધાંતિક રીતે શીખવવામાં આવે છે જે બાળકો માટે નીરસ બની જાય છે.

ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સંબંધી આધાર-પુરાવા) : ઇનોવેશન પૂર્વે બાળકો કોઈ પણ બાબત અભિવ્યક્ત કરવામાં આત્મવિશ્વાસનો અભાવ હતો. ભાષાઓ પ્રત્યે અરુચી હતી.

ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધનસામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ : પ્રયુક્તિ. પ્રાયોગિક પદ્ધતિ, નિદર્શન, સેલ્ફ લર્નિંગ..

સાધનસામગ્રી. ચાર ભાષાના વિવિધ ટીએલએમ, ચાર્ટ્સ, ગેમ્સ, ફોટોસ

સમયગાળો. નિરંતર ચાલતી પ્રક્રિયા

લક્ષ્યજૂથ.... બાલવાટિકા થી ધોરણ ૪ ના બાળકો.

નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન : આ પ્રયોગની શરૂઆત 21- 2- 2023 એટલે કે વિશ્વ માતૃભાષા દિવસે પ્રયોગશાળા નું ઓપનિંગ કરવામાં આવ્યું. મુખ્ય ઉદ્દેશ બાળકો ચાર ભાષામાં રસ લેતા થાય અને ચારે ભાષામાં તેમનો શબ્દ ભંડોળ વિસ્તરે અને મજબૂત બને તેવો રહેલો છે. ભાષા પ્રયોગશાળામાં ચાર ભાષા એટલે કે ગુજરાતી, હિન્દી સંસ્કૃત, ઇંગલિશ એમ ચારે ભાષાના ટી એલ એમ બાળકો દ્વારા તેમજ થોડા તૈયાર TLM મૂકવામાં આવ્યા છે. તે ઉપરાંત વ્યાકરણ શીખવા માટે હેન્ડમેડ ડિજિટલ ટીએલએમ બાળકો દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે.

મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)

શબ્દ ભંડોળના વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા

સબ્જેક્ટ	2023	2024	2025
ગુજરાતી	30%	35%	50%
હિન્દી	20%	25%	50%
અંગ્રેજી	20%	27%	38%
સંસ્કૃત	25%	30%	40%

લેનગ્વેજ લેબનો ઉપયોગ

વર્ષ	ભાગ લેતા બાળકો
2023	125
2024	200
2025	300

પરિણામો : (ડેટાસંબંધિત -આધાર પુરાવા સાથે) શાળાની એક ટીકરી ગુજરાતી શબ્દભંડોળના ઉપયોગ દ્વારા બાળકવિ સ્પર્ધામાં જિલ્લામાં પ્રથમ સ્થાને પહોંચી છે. એના સિવાય અન્ય બાળકો કવિતા બનાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

લાભાર્થીનીસંખ્યા : 340 બાળકો

આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્યશાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોયતો તેની વિગત

અન્ય શાળાના શિક્ષકો અમારી ભાષા લેબની મુલાકાત લે છે પરંતુ તેમણે તેનો અમલ કર્યો છે કે નહીં તેનો ખ્યાલ નથી.

ઉપયોગીતા: વાંચન લેખન માટે ઉપયોગી. વિવિધ ભાષાના શબ્દ ભંડોળમાં વધારો. આત્મવિશ્વાસ પૂર્ણ નવી ભાષા શીખવાનો પ્રયત્ન. વ્યાકરણ શિક્ષણમાં ઉપયોગી. ચારે ભાષા શીખવાનો આનંદ.

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : હા

ફોટોગ્રાફ / વિડીયોલિંક / ક્યુઆરકોડ / નવતરપ્રયોગનીપ્રક્રિયાનોવિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન

અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ❖ ઇનોવેટરનું નામ : સંતોષબેન વસંતભાઈ સોની
- ❖ હોદ્દો: શિક્ષક
- ❖ શાળા/સંસ્થાનું નામ : શ્રી છબાસર પ્રાથમિક શાળા
- ❖ તાલુકો/SVS: બાવળા
- ❖ કલસ્ટર/QDC: બલદાણા
- ❖ મોબાઈલ નંબર : 9574447257
- ❖ ઈમેલ આઈડી : santoshsoni9090@gmail.com

લાગુ પડતી સંસ્થા:- પ્રાથમિક

(ઇનોવેશનનુંશીર્ષક):. ટેનિક જ્ઞાનનો online ખજાનો

સમસ્યા: શાળામાં બાળકોને ભણાવતા ખ્યાલ આવ્યો કે બાળકોને ગણિત-વિજ્ઞાન વિષય ખૂબ અઘરા લાગતા હોવાથી તેઓને એ વિષય પ્રત્યેની રુચિ નો અભાવ જોવા મળ્યો. આજનો સમય AI તરફ આગળ જઈ રહ્યો છે ત્યારે આપણા બાળકોની ગણિત-વિજ્ઞાન વિષય તરફનો અણગમો દૂર કરવા માટે કઈક નવું કરવું જોઈએ, જેનાથી બાળકો ને વિષયો પ્રત્યે રસ-રુચિ કેળવાય માટે મારા તરફ થી એક પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે.

ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સબંધી આધાર-પુરાવા) :

સૌ પ્રથમ આના માટે મેં એક formate બનાવ્યું. આ formate માં વિજ્ઞાન વિશે ની માહિતી વાક્યોમાં લખવામાં આવે છે અને ગાણિતિક કોયડો મૂકવામાં આવે છે. આ ફોર્મેટ દરરોજ સવારે social mediaના માધ્યમથી , મારી whtsup chhanale, facebook, instagaram અને you tube પર મૂકવામાં આવે છે.

ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ:- શિક્ષણ પદ્ધતિમાં વાંચન અને મૌખિક પ્રશ્નોત્તરી પ્રયુક્તિનો ઉપયોગ થાય છે.

સમયગાળો:- ૨ વર્ષ ઉપર

લક્ષ્યજૂથ:- શાળાના તમામ બાળકો ઉપરાત રસ રુચિ ધરાવતા દરેક લોકો

નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

આ માટે સૌ પ્રથમ મેં એક excel ફાઇલ બનાવવામાં આવી જેમાં વિજ્ઞાન વિષય જણાવા જેવું , એક ગાણિતિક કોયડો અને રોજની તારીખ અને વાર મૂકવામાં આવે છે. આ ફાઇલ માં રોજ મારા દ્વારા નવી માહિતી ઉમેરવામાં આવે છે. અને social media ના માધ્યમથી બધા સુધી

પહોચાડવામાં આવે છે. જેથી વિદ્યાર્થીઓને આ માહિતી મળી શકે. કોચડાનો ઉકેલ બીજા દિવસે આપવામાં આવે છે આથી વિદ્યાર્થીઓને જવાબ જાણવાની ઉત્સાહ જળવાઈ રહે છે.

7મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)

મૂલ્યાંકન રોજનું રોજ કરવામાં આવે છે બાળકો અને રસ ધરાવતા લોકો દ્વારા રોજ જવાબો આપવામાં આવે છે.

- પરિણામો : (ડેટા સબંધિત -આધાર પુરાવા સાથે)
ફરીથી ટેસ્ટ લેતા વિદ્યાર્થીઓની કથન કૌશલ્ય પ્રત્યેની અભિમુખતા વધી. તેઓ કથનમાં રસ લેતા થયા. રસ લેતા બાળકોની સંખ્યા પણ વધી.
- લાભાર્થીની સંખ્યા : 300 વિદ્યાર્થીઓ
- ઉપયોગીતા : બાળકોના માનસિક, તાર્કિક શક્તિનો વિકાસ થાય છે. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ NMMS, CET, જ્ઞાન સાધના માં આવતાં ગણિતના કોચડાઓ ઉકેલવામાં સરળતા પડે છે. રમતા-રમતા ગણિત-વિજ્ઞાન વિશે શીખી શકે છે.
- નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : હાલમાં પ્રયોગ ચાલું છે.
- ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / ક્યુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન
અમદાવાદ ગ્રામ્ય
વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ : વિદ્યા એચ.વોરા
- હોદ્દો: આચાર્ય
- શાળા/સંસ્થાનું નામ : સરસલાપરા પ્રાથમિક શાળા
- તાલુકો/SVS:દ ધોલેરા
- ક્લસ્ટર/QDC: પીપળી
- મોબાઈલ નંબર : ૯૬૩૮૦૩૬૧૦૪
- ઈમેલ આઈડી : voravidhya72@gmail.com
- લાગુ પડતી સંસ્થા :- પ્રાથમિક

(ઇનોવેશનનુંશીર્ષક):. Proud about vaste P&V DUSTBIN

સમસ્યા : શ્રી સરસલાપરા પ્રા.શાળામાં ગ્રીન સ્કુલ હોવા છતાં અમુક સફાઈ તેમજ પ્રદુષણની સમસ્યા જોવા મળી .બાળકોમાં સ્વચ્છતા કૌશલ્યની ઉણપ જોવા મળી બાળકો સ્વતંત્ર રીતે પર્યાવરણની જાણવણી આરોગ્ય માટેની બેદરકારી જોવા મળી .

ઇનોવેશન પૂર્વની સ્થિતિ :

સૌ પ્રથમ આચાર્ય તરીકે મે તમામ શાળાન પરિસરમાં અવલોકન કરતા જણાયુંકે શાળામાં પ્લાસ્ટીકનાં નાના કચરા કે સુક્ષ્મભાગો જમીન માં કે પાણીમાં રહી જાય છે જેના કારણે 100% સફાઈ અને પ્રદુષણનાં વણઉકેલ્યા જ રહી જતા આ ઉપરાંત વધુ પડતા પ્લાસ્ટિકનાં ઉપયોગથી પર્યાવરણ જૈવિકતા પણ ખોરવાતી .

ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તી,સાધન સામગ્રી સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ

a)પ્રયુક્તિ ;શિક્ષણની સાથે પર્યાવરણ પ્રદુષણની નિકાલ તેમજ પ્લાસ્ટિકનાં ફાયદા અને નુકસાન અંતર્ગત જાગૃતતા લાવવા મદદ રૂપ થાય છે,

b)પ્રદર્શન પદ્ધતિ :શિક્ષકનું મોડેલ પ્રદર્શન. ઉદાહરણ;શિક્ષક પાવર પોઇન્ટ પર નાનકડો વીડિઓ બતાવી પ્રોત્સાહિત કરવું

સમયગાળો :6 મહિના

લક્ષ્યજૂથ : ધોરણ 6 થી 8 નાં તમામ વિદ્યાર્થીઓ

નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન

P&V DUSTBIN પ્લાસ્ટિક ને અલગ રાખવા માટે તેમજ પ્લાસ્ટિક નાં કચરા માટે બધાનું ધ્યાન દોરવા માટેનું છે. એની રચનાં એ રીતે કરવામાં જેથી બાળકો કે મોટા એની પાસે જતા ગંદકી કે સંક્રોચ અનુભવશે નહિ. આ ઉપરાંત આ પ્લાસ્ટિકનાં હર વાર નિકાલ ની જગ્યા એ ઉપયોગી વસ્તુઓ બનાવી શકાય. જે સુક્ષ્મભાગો અત્યાર સુધી ધ્યાન માં નહોતા આ કચરાપેટીથી ધ્યાન દોરી શકાય. આ કચરાપેટી વાપરી બાળકો સારી આદતો વિકસાવી શક્ય તથા પર્યાવરણ ને પ્રદુષિત થતા બચાવી શકાય. એ માટેનો proud અનુભવી શકાય

મૂલ્યાંકનની વિગતો :

શાળા લેવેલ પર અમુક બાળકો દ્વારા એક ટીમ ની રચનાં કરી જે નાનાં બાળકો ને આ અંગે માર્ગદર્શન પૂરું પાડે તેમજ ફાયદા ગેરફાયદા ની સમજ આપે.

પરિણામો: શાળા પરિસર તેમજ આસપાસ 100% પ્લાસ્ટીક મુક્ત એરિયા બનાવી શકાય બાળકો ને સ્વાસ્થ્ય અંતર્ગત જાગૃતતા લાવી શક્યા

લાભાર્થીની સંખ્યા :131 વિદ્યાર્થીઓ 7શિક્ષક તેમજ 11 ગામજનો

ઉપયોગીતા :શાળાનાં સફાઈ સમય દરમ્યાન ઉપરાંત જ્યારે પ્લાસ્ટિકનાં સુક્ષ્મભાગો જેવાકે દૂધની થેલીનો કટ થયેલો ભાગ,પણ મશાલા રેપર,ચોકલેટનાં રેપર,દવા પીધા પછીનાં દવા ની પત્તાનાં સુક્ષ્મભાગ જે જમીન માં મિક્ષ થતા કે વિઘટન થતા 100વર્ષ લાગે છે. ઉપરાંત પાણીમાં મિક્ષ તથા શરીર અને ગટરમાં મિક્ષ થતા ગટર બ્લોક કે છે.માટે તેને શાળા ન મેદાનમાં અને ઓફીસમાં સ્થાન આપવામાં આવ્યું છે.

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : હાલ આ પ્રયોગ ચાલુ જ છે.

ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / કચુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ❖ **ઇનોવેટરનું નામ** : નિમેષકુમાર રાજેશકુમાર સથવારા
- ❖ **હોદ્દો**: આચાર્ય
- ❖ **શાળા/સંસ્થાનું નામ** : રૂપાવટી પ્રાથમિક શાળા
- ❖ **તાલુકો/SVS**: સાણંદ
- ❖ **ક્લસ્ટર/QDC**: ખોડા
- ❖ **મોબાઇલ નંબર** : 9408276703
- ❖ **ઇમેલ આઇડી** : nimeshsathavara@gmail.com
- ❖ **લાગુ પડતી સંસ્થા** :- પ્રાથમિક

વર્ષ 2024-25ના એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટિવલ માટે નીચે મુજબના ક્ષેત્રોમાં શિક્ષકો/અધ્યાપકો સહભાગી બની શકશે.

4. વિદ્યાર્થીઓનો વ્યાવસાયિક વિકાસ

- a. Public Speaking skill development
- b. Presentation skill development

ઇનોવેશનનું શીર્ષક: THE RISING STAR

- સમસ્યા**: રૂપાવટી પ્રાથમિક શાળામાં સમયાંતરે અનુભવ બાદ ખબર પડી કે ધોરણ 1 થી 8ના વિદ્યાર્થીઓમાં કથન કૌશલ્ય ની ઉણપ જોવા મળે છે. બાળકો સ્વતંત્ર કથન કે વક્તૃત્વ સ્પર્ધા આ ઉપરાંત વાર્તા સ્પર્ધા અને એવી દરેક સ્પર્ધાઓ જેમાં કથન કૌશલ્યનો પાયાગત ઉપયોગ થાય છે તેમાં ઓછો ભાગ લે છે અથવા લેતા નથી. બાળકોની આ સમસ્યાને ધ્યાને લેતા ખબર પડી કે બાળકોમાં કથન કૌશલ્ય એટલે કે વક્તૃત્વ કળા નો અભાવ જોવા મળે છે.
- ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સંબંધી આધાર પુરાવા)**:
સૌપ્રથમ તો આચાર્ય તરીકે મેં તમામ ધોરણના શિક્ષક મિત્રોની સ્ટાફ મીટીંગ કરી. તેમાં કથન કૌશલ્યના વિકાસ માટે કયા કાર્યક્રમનું આયોજન અને ઉપયોજન કરવું પડશે તે બાબતે રૂપરેખા શિક્ષક મિત્રો સમક્ષ મૂકી. શિક્ષકો સાથે ચર્ચા બાદ ખ્યાલ આવ્યો કે સ્વતંત્ર કથન માટે શાળા કક્ષાએ બાળકોના ઉત્સાહ વર્ધન થાય તેવા કાર્યક્રમોનો અભાવ જોવા મળે છે. આથી પ્રથમ તો દરેક ધોરણના દરેક બાળકને તેમના ધોરણને અનુરૂપ કેટલાક વિષયો ફાળવી અને એક કથન કૌશલ્યની ચકાસણી માટેનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. આ ઉપરાંત રિસર્ચ પેપર પ્રેઝન્ટેશન માં પણ મારા દ્વારા કથન કૌશલ્ય પ્રત્યે બાળકોની ઉદાસીનતા વિષય પર રિસર્ચ પેપર રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું તેના પણ તારણો આમાં સમાવ્યા. આયોજનને અંતે નીચે મુજબના તારણો જોવા મળ્યા.
- ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ** :

પ્રયુક્તિ:- શિક્ષણ પદ્ધતિમાં કથન કૌશલ્યના વિકાસ માટે વિવિધ પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓનો ઉપયોગ થાય છે. આ પદ્ધતિઓ શિક્ષણપ્રણાલીનું અનુકરણ કરતી હોય છે, જે વિદ્યાર્થીઓમાં સ્પષ્ટ સંચાર, આત્મવિશ્વાસ અને પ્રસ્તુતિ કૌશલ્ય વિકસાવવા માટે મદદરૂપ થાય છે. નીચે મુખ્ય પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓ રજૂ કરવામાં આવે છે:

1. ચર્ચા આધારિત પદ્ધતિ (Discussion-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે ચર્ચા કરવાથી તેઓ પોતાના વિચારોને સ્પષ્ટ અને લચીલાથી રજૂ કરી શકે છે.

પ્રયુક્તિઓ:

ગ્રુપ ડિસ્ક્શન, મોક ડિબેટ (Mock Debates), આર્ગ્યુમેન્ટેશન ટેકનિક

2. પ્રદર્શન પદ્ધતિ (Demonstration Method):

વિચારધારા કે કૌશલ્યને પ્રદર્શનના માધ્યમથી શીખવવામાં આવે છે.

પ્રયુક્તિઓ: શિક્ષકનું મોડેલ પ્રદર્શન, પ્રેક્ટિસ દ્વારા શીખવું (Learning by Doing)

3. મીમાંસા આધારિત પદ્ધતિ (Inquiry-Based Learning):

વિદ્યાર્થીઓને પ્રશ્નો પૂછવા અને તેમના જવાબ શોધવામાં માર્ગદર્શન આપીને તેમની સંચાલન ક્ષમતા વિકસાવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત થાય છે.

પ્રયુક્તિઓ: "કેમ?" અને "કઈ રીતે?" જેવા પ્રશ્નોના જવાબ શોધવા પ્રેરવું.

4. નાટ્યાત્મક પદ્ધતિ (Dramatic Method):

ડ્રામા અને રોલ-પ્લે દ્વારા કથન કૌશલ્ય વિકસાવવા પર ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

પ્રયુક્તિઓ:

રોલ પ્લેઇંગ, મીમિક્રી અથવા એક્ટિંગ, નાટકો અથવા સ્કિટ્સ

5. પ્રોજેક્ટ આધારિત પદ્ધતિ (Project-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓ પ્રોજેક્ટ પર કામ કરીને તેમની પ્રોજેક્ટના પરિણામો પ્રસ્તુત કરે છે.

પ્રયુક્તિઓ: પ્રોજેક્ટના માધ્યમથી પ્રસ્તુતિ કૌશલ્ય શીખવું, ગ્રુપ પ્રોજેક્ટમાં સહકાર દ્વારા સંચાલન કૌશલ્ય વિકસાવવું.

6. પ્રેક્ટિકલ તાલીમ પદ્ધતિ (Practical Training Method):

વિદ્યાર્થીઓને વ્યાવહારિક કૌશલ્ય શીખવવામાં આવતી પદ્ધતિ.

પ્રયુક્તિઓ: સ્પીચ રેકોર્ડિંગ, વિડિયો દ્વારા પોતાનો અભ્યાસ કરવો, "કેમેરા ફેસિંગ" ટેકનિક

7. સંવાદ આધારિત પદ્ધતિ (Interactive Method):

શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે પરસ્પર ચર્ચા કરીને કૌશલ્ય વિકસાવવું.

પ્રયુક્તિઓ: પ્રશ્નોત્તરી સત્ર, અભિપ્રાય આપવાનો અભ્યાસ, કોલાબરેટિવ લર્નિંગ

8. આત્મવિશ્વાસ વિકસાવતી પદ્ધતિ (Confidence-Building Method):

વિદ્યાર્થીઓમાં આત્મવિશ્વાસ વધારવા માટે ખાસ તાલીમ.

પ્રયુક્તિઓ: મીરર પ્રેક્ટિસ, લઘુ પ્રવચન, પેરા-લિન્ગ્વિસ્ટિક કૌશલ્ય જેમ કે અવાજનો તાલમેલ

9. ટેકનોલોજી આધારિત પદ્ધતિ (Technology-Based Method):

ડિજિટલ સાધનો અને શીખવા માટેના આધુનિક માધ્યમોનો ઉપયોગ.

પ્રયુક્તિઓ: સ્પીચ એનલાઇઝર એપ્લિકેશન્સ, ઓનલાઇન વેબિનાર અને પોડકાસ્ટ સાંભળવા માટે પ્રોત્સાહન, વિડીયો પ્રસ્તુતિઓ બનાવવી

10. મૂલ્યાંકન આધારિત પદ્ધતિ (Evaluation-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓની કથન ક્ષમતાનું મૂલ્યાંકન અને સુધાર સુચન.

પ્રયુક્તિઓ: મૂલ્યાંકન, ફીડબેક સત્ર

સમયગાળો:- 2 વર્ષ

લક્ષ્યજૂથ:- 1 થી 8 ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ

- **નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :** બાલવાટિકા અને ધોરણ ૧-૨: 'મારી બા', 'ચાંદામામા' કે 'ગમતી રમત' જેવા મનપસંદ વિષયો પર મુક્ત કથન. અહીં બાળકની ભૂલો સુધારવાને બદલે તેને બોલવા માટે પ્રોત્સાહન અને આત્મવિશ્વાસપૂર્ણ વાતાવરણ પૂરું પાડવા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો.
- ધોરણ ૩ થી ૫: 'મારા ભેટુ', 'મારો પરિવાર' કે 'પ્રિય પોશાક' જેવા અનુભવજન્ય વિષયો પર અભિવ્યક્તિની તક. ત્યારબાદ ઉચ્ચારણ, વ્યાકરણ અને વિચારોની ક્રમિકતા સુધારવા માટે સંદર્ભ સાહિત્યના ઉપયોગની ટેવ પાડવામાં આવી.
- ધોરણ ૬ થી ૮: 'જો હું સરપંચ હોઉં તો...' કે 'મારું ગામ' જેવા કલ્પનાશીલ વિષયો અને વાદ-વિવાદ (Debate) સ્પર્ધાઓનું આયોજન. જેનાથી વિદ્યાર્થીઓમાં ત્વરિત વિચારશક્તિ અને સચોટ રજૂઆતનું કૌશલ્ય વિકસ્યું.

આ આયોજનબદ્ધ પ્રયાસો બાદ પુનઃ કસોટી લેવામાં આવી અને દરેક ધોરણના તેજસ્વી પાંચ વિદ્યાર્થીઓને વિશેષ તાલીમ (Coaching) આપી તૈયાર કરવામાં આવ્યા.

7 મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત):-

ગૂગલ ફોર્મ ના ઉપયોગ થી ડેટા એકત્રિત કરવામાં આવ્યો જે વર્ગ શિક્ષકો દ્વારા ભરવામાં આવેલ હતો

પરિણામો : (ડેટા સંબંધિત આધાર પુરાવા સાથે):

ફરીથી ટેસ્ટ લેતા વિદ્યાર્થીઓની કથન કૌશલ્ય પ્રત્યેની અભિમુખતા વધી. તેઓ કથનમાં રસ લેતા થયા અને આ બાબતે ગૃહકાર્યમાં પણ કુટુંબ સમક્ષ વિવિધ વિષયો ઉપર વક્તવ્ય આપવાની શરૂઆત કરી જેથી વાલી મિત્રો દ્વારા પણ પોઝિટિવ ફીડબેક આવવા લાગ્યા

ઉપયોગીતા : વ્યવસાયિક શિક્ષણના સંદર્ભમાં જોઈએ તો એક સારો વક્તા સારો કથાકાર, મોટીવેશનલ સ્પીકર, કોમેડિયન, એન્કર, લીડર બની શકે છે. આ ઉપરાંત કોઈ પણ વ્યવસાયમાં સારી વકતૃત્વ કળા નું એક આગવું સ્થાન છે.

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે.

ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / ક્યુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ : તલવાડી પારૂલબેન છગનભાઇ
- હોદ્દો: શિક્ષક
- શાળા/સંસ્થાનું નામ : તેલાવ પ્રાથમિક શાળા
- તાલુકો/SVS: સાણંદ
- ક્લસ્ટર/QDC: ડી . જી .
- મોબાઇલ નંબર : 8487931082

લાગુ પડતી શાળા તેલાવ પ્રાથમિક શાળા

4. વિદ્યાર્થીઓનો વ્યાવસાયિક વિકાસ

(ઇનોવેશનનું શીર્ષક): જીવન કૌશલ્ય ની પ્રવૃત્તિઓ :

1. સમસ્યા: લાઇફ સ્કીલ એક્ટિવિટી નો અભાવ
2. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ આ બદલાતા એ. આઇ યુગમાં આધુનિક સમયમાં બાળકોને ફક્ત અને ફક્ત પુસ્તકનું જ જ્ઞાન ન મેળવે અને વ્યવસાયિક જ્ઞાન મળે તે હેતુસર જીવન કૌશલ્ય ને લગતી પ્રવૃત્તિઓ અહીં કેટલા અંશે ઉપયોગી થઈ રહે તે માટેનું ઇનોવેશન કરવામાં આવી .બાળકોમાં ઘણી બધી પ્રવૃત્તિઓ તથા પ્રવૃત્તિઓ નીક્ષમતા જોવા મળી.જેમાં બાળકો સમજપૂર્વક નવા આઈડિયા થી એ જીવનમાં કૌશલ્ય ગઢ પ્રવૃત્તિઓ કરી આજીવિકા મેળવી શકે છે પરંતુ તેઓ આ બાબતે અજાણ જોવા મળ્યા

ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ : પ્રદર્શન પદ્ધતિ પ્રયુક્તિઓ:

- શિક્ષકનું મોડેલ પ્રદર્શન
- પ્રેક્ટિસ દ્વારા શીખવું (Learning by Doing)
- પ્રોજેક્ટ આધારિત પદ્ધતિ (Project-Based Method):
- પ્રેક્ટિકલ તાલીમ પદ્ધતિ (Practical Training Method):
- વિદ્યાર્થીઓને વ્યાવહારિક કૌશલ્ય શીખવવામાં આવતી પદ્ધતિ.
- સંવાદ આધારિત પદ્ધતિ (Interactive Method):
- શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે પરસ્પર ચર્ચા કરીને કૌશલ્ય વિકસાવવું.
- આત્મવિશ્વાસ વિકસાવતી પદ્ધતિ (Confidence-Building Method):

- ટેકનોલોજી આધારિત પદ્ધતિ (Technology-Based Method):

નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન : સૌપ્રથમ તો દરેક બાળકો પાસેથી વિવિધ કૌશલ્ય ની જાણકારી મેળવી કે જે તેઓને ભવિષ્યમાં જીવન નિર્વાહ માટે ઉપયોગી થઈ શકે માત્ર પુસ્તકના જ્ઞાન પર આધારિત ન રહેતા વિવિધ કૌશલ્ય પ્રવૃત્તિઓ તેઓ પાસેથી મેળવવું અને તેમાં અપડેટ કેવી રીતે કરી શકાય અને ભવિષ્યમાં આવી રહેલા હરણફાળ યુક્ત કે આઈ યુગમાં બાળકો કેવી રીતે પોતાના જીવનની વાહને ચલાવી શકે છે તે બાબતને ખાસ ધ્યાનમાં લેવામાં આવી. ધોરણ 6 થી 8 માં બાળકોએ બેગ્લેસ ને અંતર્ગત શાળામાં પણ આ પ્રકારના સ્કોલ ઉભા કરીને ઘણા બધા વ્યવસાયિક નમૂનાઓ વેચીને આર્થિક ભંડોળ પણ ઊભું કર્યું છે આ બાળકો વધુને વધુ પ્રેક્ટિસ કરી હજુ પણ ઉત્તમ નમૂનાઓ પ્રસ્તુત કરી શકે છે અને ભવિષ્યમાં પોતાની અને પોતાના કુટુંબની આર્થિક પરિસ્થિતિમાં પણ મદદરૂપ થઈ શકે છે. આ રીતે આયોજનબદ્ધ રીતે અમારા દ્વારા પ્રયત્નો કરવામાં આવ્યા અને ત્યારબાદ વિદ્યાર્થીઓની વ્યવસાયી સચતામાં ક્રમિક રીતે વધારો જોવા મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત: ગૂગલ ફોર્મ ના ઉપયોગ થી ડેટા એકત્રિત કરવામાં આવ્યો જે વર્ગ શિક્ષકો દ્વારા ભરવામાં આવેલ હતો પરિણામો : (ડેટા સંબંધિત આધાર પુરાવા સાથે)

બાળકો વિવિધ પ્રકારની વ્યવસાયિક સજ્જતા માટે ઘટે અને પોતે ભવિષ્યમાં પણ પોતાના વાલી ને મદદરૂપ થઈ શકે તે પ્રમાણે આત્મવિશ્વાસુ બન્યા.

લાભાર્થીની સંખ્યા : ૨૫૦ વિદ્યાર્થીઓ.

આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત :

હા.ગિબપુરા પ્રાથમિક શાળા

ઉપયોગીતા વિદ્યાર્થીઓ પોતાના આંતરિક કૌશલ્ય ને ખીલવીને વ્યવસાયિક રીતે સજ બને અને બ્લેકલિસ્ટ ડે જેવી પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા તેમની આંતરિક શક્તિઓની ખીલવણી આ પ્રોજેક્ટ નો મુખ્ય હેતુ છે

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ : હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે.

ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / કયુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ : યોગેશકુમાર કાન્તિલાલ પટેલ
- હોદ્દો: મુખ્ય શિક્ષક
- શાળા/સંસ્થાનું નામ : કુજાડ પ્રાથમિક શાળા નં - 2
- તાલુકો/SVS: દસકોઈ
- ક્લસ્ટર/QDC: બાકરોલ બુઝર્ગ
- મોબાઈલ નંબર : ૯૬૮૭૬૯૭૧૨૧
- ઈમેલ આઈડી : kujad2primariescl@gmail.com

સંસ્થા :- પ્રાથમિક

1. NEP 2020, NCF FS, SCF FS અને NCF SE સંબંધિત...

d. મીડલ સ્ટેજ સંબંધિત ઇનોવેટીવ અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયા અને મૂલ્યાંકન

4. વિદ્યાર્થીઓનો વ્યાવસાયિક વિકાસ

e. વિવિધ જાહેર પરીક્ષાઓની તૈયારી

ઇનોવેશનનું શીર્ષક - વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં પ્રાથમિક શાળાના બાળકોનો બૌદ્ધિક વિકાસ અને ક્ષમતાના માટેની એક પ્રયાસ

1. સમસ્યા:

વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં પ્રાથમિક શાળાના બાળકોનો બૌદ્ધિક વિકાસ અને ક્ષમતા અંગે સમસ્યાનો સામનો કરેલ હતો.

2. ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સંબંધી આધાર-પુરાવા):

ઇનોવેશન પૂર્વે મારી પાસે કોઈપણ પ્રકારની માહિતી ન હતી. તે માટે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા લેતી સંસ્થાની વેબ સાઈટ પરથી પરીક્ષા અને તેના માળખાની માહિતી મેળવી.

3. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

વિદ્યાર્થી લક્ષી પરીક્ષાઓ માટે ના પરીક્ષાનો અભ્યાસક્રમ જાણી ને શીખવવા માટે શોર્ટ કીની મદદથી કેવી રીતે શીખવી શકાય એ તરફ કામ શરૂ કર્યું.

પ્રયુક્તિ..... માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી માટેના મુદ્દા સરળતાથી શીખવવા માટે શોર્ટ કી તૈયાર કરી

સાધનસામગ્રી..... GVS, GIETની યુ ટ્યુબ ચેનલ પરના વિડીયો,

સમયગાળો ..... 2018 થી કાર્યરત જ છે

લક્ષ્યજૂથ ..... ધો 5 - 8 ના બાળકો

4. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

2008 થી ધોરણ 8ના બાળકો માટે એનએમએમએસ પરીક્ષા માટેના માર્ગદર્શન માટે માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી અંતર્ગત જે 90 માર્કના પ્રશ્નો પુછાય છે. તે માટે અભ્યાસક્રમ જાણીને વિગતવાર એનો સંદર્ભ પુસ્તકોનો અભ્યાસ કરીને શોર્ટ કી તૈયાર કરવામાં આવી. ત્યારબાદ શાળા સમય પહેલા બાળકોને બોલાવી એ શોર્ટ કી પ્રમાણે માનસિક અભિયોગ્યતા (MAT) ગણિતનો જ એક ભાગ પણ કઈક અલગ રીતે રજૂ કરાયો હોવાથી બાળકને એ સમજાવું જરૂરી છે. એ માટે માનસિક અભિયોગ્યતા (MAT) વિભાગના જેટલા પણ મુદ્દા હતા. તે તૈયાર કરી વિદ્યાર્થીલક્ષી બાળકોને ઉપયોગી થાય એ મુજબ બાળકો સરળતાથી સમજી શકે અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં ઝડપથી ઉદાહરણ સોલ્વ કરી શકે. તે માટે થઈ અને શોર્ટ કી બનાવવામાં આવી. જે વિગતવાર ટોપિકની મુદ્દા પ્રમાણેની શોર્ટ કી અહીંયા સામેલ છે. અભ્યાસક્રમને લગતા મુદ્દા અને શોર્ટ કી તૈયાર થઈ ગયા બાદ હવે એનો અમલ કરવામાં આવ્યો જેમ જેમ બાળકો જોડાતા ગયા અને કામ શરૂ થયું છે. આજ દિન સુધી કાર્યરત છે.

5. મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)

મારા ઇનોવેશનની મૂલ્યાંકનની વાત કરું NMMS પરીક્ષાના પરિણામ આવ્યા જેમાં સૌપ્રથમ 2018 માં મારી વિદ્યાર્થીની જિલ્લાના મેરીટમાં આવ્યા અને એ પછી તો સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ દર વર્ષે આવતી ગઈ.

6. પરિણામો : (ડેટા સંબંધિત -આધાર પુરાવા સાથે)

વર્ષ 2018 થી 2024 સુધી - 118 બાળકોએ NMMS જેવી પરીક્ષા આપી જેમાં 87 બાળકો પાસ થઈ 29 બાળકોનો રાજ્ય કક્ષાના મેરીટમાં સમાવેશ થયો

7. લાભાર્થીની સંખ્યા :

ધોરણ 5 થી 8 ના બાળકો

8. આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત :

2018માં મારા આ કાર્યની નોંધ રાજ્ય દ્વારા લેવામાં આવી. રાજ્ય પરીક્ષા બોર્ડ દ્વારા 2016- 17માં સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે માનસિક અભિયોગ્યતા કસોટી માટે એપિસોડનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું. ગુજરાત સરકારના બાયસેગના માધ્યમથી ગુજરાતી ક્લાસ (GVS)ના માધ્યમથી વિદ્યા સમીક્ષા કેન્દ્રના માધ્યમથી કોરોનાના સમય દરમિયાન તેમજ GIETના માધ્યમથી વિદ્યાર્થીઓ જાહેર પરીક્ષાઓમાં કેવી રીતે સરળતાથી સ્કોરિંગ કરી શકે એ માટેના એપિસોડનું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું હતું. અત્યારે હાલ પણ પરીક્ષાના સમયગાળા દરમિયાન તમામ વિદ્યાર્થીઓ આ એપિસોડ જુએ છે. એનું પરિણામ જોવા મળી રહ્યું છે એટલે મારું આ ઇનોવેશન સમગ્ર રાજ્યમાં બાળકો નિહાળી શકે છે અને જોઈ શકે છે. આમ હાલ સરકારશ્રીના પ્લેટફોર્મ પર સ્પર્ધાત્મક કસોટી માટે માસિક અભિયોગ્યતા માટે 200 થી વધુ એપિસોડ ઉપલબ્ધ છે.

9. ઉપયોગીતા :

સૌથી પહેલા તો મારી શાળા અને ત્યારબાદ વિવિધ જિલ્લા અને સમગ્ર રાજ્યના બાળકોનો ઉપયોગી થઈ શકે એવા શોર્ટ ટ્રીક થીમ માનસિક અભિયોગ્યતા (MAT)ના અભિગમને સમજાવવામાં આવ્યો જે ખૂબ જ ઉપયોગી રહ્યો છે માત્ર બાળકોને આર્થિક ફાયદો થાય છે એવું જ નથી પણ બાળકોનું વલણ બૌદ્ધિક ક્ષમતાનો પણ વિકાસ થાય છે એ તર્ક કરતા થઈ શકે છે એમની વિચારવાની શક્તિ છે એમાં પણ ખૂબ જ વધારો થઈ શકે છે

10. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :

મારા આ નવતર પ્રયોગ ની વર્તમાન સ્થિતિ વિશે જણાવો તો જે હું મારી શાળા કક્ષાએ કરતી હતી એ તમામ બાબતોની નોંધ હવે રાજ્યકક્ષાના અલગ અલગ પ્લેટફોર્મ પરથી સમગ્ર રાજ્યના બાળકોને પૂરી પાડવામાં આવી રહે છે અને આ કાર્યરત જ છે. આમ તમામ પ્રકારની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે ઉપયોગી છે.

11. ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / ક્યુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

- NMMS સંધાન લીંક (GIET) :

<https://youtube.com/playlist?list=PLaVwM13gmiF27NX7u15BjoiQ-dUwtu5WU&si=r-V-xEJEZ1muh7xp>

QR

NMMS લીંક (GVS) :

https://www.youtube.com/playlist?list=PLDas_-OQK0BzksizNEO5j6R-zFv-a2ucM

QR

TORCG

ક્યુઆર કોડ -

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

ઈનોવેટરનું નામ :- રાજેશકુમાર મનહરભાઈ રાઠવા,

વિજયકુમાર અમૃતલાલ સોલંકી

હોદ્દો: આસી. શિક્ષક

શાળા/સંસ્થાનું નામ :- ભાણગઢ પ્રાથમિક શાળા

ક્લસ્ટર/ક્યુડીસી:- સાંઢીડા મોબાઈલ નંબર: 7984028822 9737090869,

ઈમેલ આઈડી:

sva.educare@gmail.com rrathva417@gmail.com

લાગુ પડતી સંસ્થા સામે ટીકમાર્ક (✓) કરો : પ્રાથમિક

નીચે આપેલ કેટેગરી (ક્ષેત્રો)માંથી આપના નવતર પ્રયોગને લાગુ પડતી કેટેગરી પસંદ(✓)કરવી:

પર્યાવરણ સંબંધિત વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય (Entrepreneur Education) માં નાવીન્યતા

નવતર પ્રયોગ સામુહિક કરેલ છે કે વ્યક્તિગત :-

સામૂહિક

નવતર પ્રયોગની શરૂઆત ક્યારથી કરવામાં આવેલ છે:-

15 ડીસેમ્બર 2025થી સતત

નવતર પ્રયોગની પૂર્ણ થવાનો સમયગાળો:

સતત

નવતર પ્રયોગનું શીર્ષક :-

જેટી સાથે માટી વિના ખેતી

પ્રવિધિ :

નવીન તકનિકી દ્વારા માટી વગર ખેતી

ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ:1. જેટી વિસ્તાર અને ઉશર જમીનના કારણે વિદ્યાર્થીઓ અને ગ્રામજનો પર્યાવરણ અને

શાકભાજી પ્રત્યે ઉદાસીન

2. એમ. ડી. એમ. ના અમુક દિવસે (શાકભાજી વગરના) વિદ્યાર્થીઓની પાંખી હાજરી, 3. ખેતી પ્રત્યે ઉદાસીન

હીવાથી મજૂરી અર્થે સ્થળાંતર થતાં વિદ્યાર્થીઓની હાજરી

અને અભ્યાસ પર વિપરીત અસર

સમસ્યા ઉદ્ભવના કારણો:

- સ્થાનિક જેટી વિસ્તારની માટીમાં ખારાશનું વધારે પ્રમાણ જેથી સ્વાચ્છ ખેતી પ્રત્યે ઉદાસીનતા
- સ્થાનિક લોકોનું ખેતી છોડી સ્થળાંતર
- વિદ્યાર્થીઓ એમ.ડી.એમ. નો અમુક દિવસે મર્યાદિત લાભ લેતા
- જમીન સુધારણા લગભગ અશક્ય તથા અતિ ખર્ચાળ

હેતુઓ :-

- શાળા કક્ષાએ વિદ્યાર્થીઓ જાતે કિચન ગાર્ડનનું નિર્માણ, સંરક્ષણ, સંવર્ધન અને ઉપજનું આયોજન કરતાં થાય
- એમ.ડી.એમ.માં જે દિવસે ઓછી હાજરી હોય તે એક દિવસ પોષણયુક્ત આહાર મેળવે
- વિદ્યાર્થીઓ અને ગ્રામજનો માટી વગર પણ ખેતી કરી શકે
- ખેતી વિશેની આધુનિક ટેકનોલોજી વિશે માહિતીગયાર થાય
- ચોમાસા દરમિયાન રોજગારીની તક ઉભી થાય
- બાળકોમાં પ્રકૃતિ પ્રત્યે આકર્ષિત થઈ ખેતીની નવીન પદ્ધતીથી કાર્યરત થાય

ઈનોવેશનનું સમગ્ર વર્ણન(નવતર પ્રયોગની કાર્યપદ્ધતિનું વર્ણન) :-

નવતર પ્રયોગ નું નામ : જેટી સાથે માટી વગર ખેતી

સાધન સામગ્રી :ટેરેસ,કુંડા,પ્લાસ્ટિકટ્રે,અલગઅલગ બીજ,છોડ, કોકોપિટ,છાણ,છોડની જરૂરિયાત મુજબ પોષક તત્વ

પ્રક્રિયા : નાળીયેરની છાલ સૂકવી પ્રોસેસ કરી કોકોપિટ બનાવી અને સૂકા છાણનું યોગ્ય મિશ્રણ કરી પ્લાસ્ટિક ટ્રે અને કુંડામાં ભરવું.તેમાં વિવિધ પ્રકારના બીજ વાવવા અને કુંડામાં છોડ વાવવા.સમયાન્તરે તેમાં પાણી અને વિવિધ પોષક તત્વો આપવા.દરરોજ નિરીક્ષણ કરવું.જરૂરિયાત મુજબ નોંધ લેવી.

નવતર પ્રયોગની મૂલ્યાંકન પ્રક્રિયાનું વર્ણન:-

નવતર પ્રયોગ માટે વિદ્યાર્થીઓને અવશ્ય શાળાની છતની મુલાકાત લેવી પડે તેવી વ્યવસ્થા અને આયોજન કરવામાં આવ્યું. વિવિધ ટુકડી મુજબ બાળકોને અલગ અલગ કાર્ય સોંપવામાં આવ્યું.પાણી આપવું,પોષક તત્વો આપવા, સમસ્યાની ઓળખ કરવી,સમસ્યાનું નિવારણ કરવું વગેરે ટુકડી પ્રમાણે જવાબદારી આપવામાં આવી. તેની નોંધ આધારે માહિતી તૈયાર કરતાં શીખવ્યું.

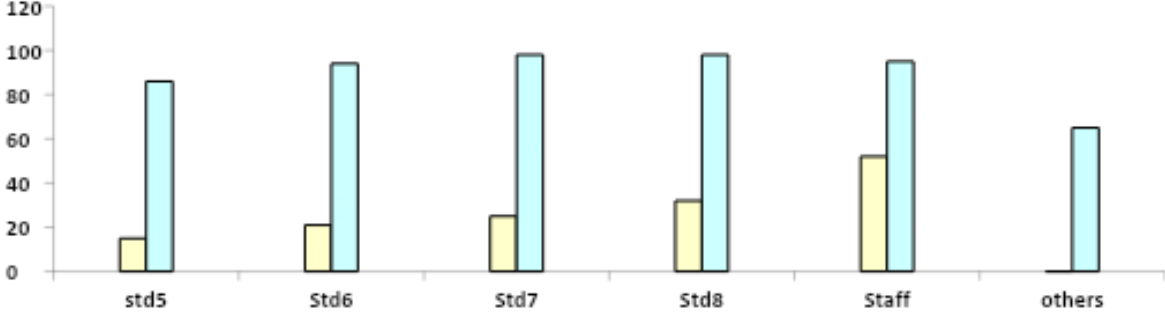
નવતર પ્રયોગનું પરિણામ:-

1. નિયત સામે ગાળાને અંતે વિદ્યાર્થીઓ છોડના નિર્માણ, સંવર્ધન અને સંરક્ષણ પ્રત્યે સભાન થયા.
2. વિદ્યાર્થીઓની ટુકડીઓમાં કામ પ્રત્યે સ્પર્ધાઓ થવા લાગી.
3. ઉશર વિસ્તારમાં પ્રકૃતિ ખિલતા વિદ્યાર્થીઓ પ્રકૃતિ પ્રત્યે આકર્ષિત થયા.
4. કિચન ગાર્ડનનું નિર્માણ થતાં અને એમ.ડી.એમ.માં તેનો ઉપયોગ થતાં એમ.ડી.એમ.માં તે દિવસેની લાભાર્થીઓની સંખ્યામાં નોંધ પાત્ર વધારો થયો

વિગત	std5	Std6	Std7	Std8	Staff	others
ગાર્ડન નિર્માણમાં વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા	15-86	21-94	25 -98	32-98	52 -95	0 -65
સંરક્ષણ સંવર્ધનમાં વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા	15-86	21-94	25 -98	32-98	52 -95	0 -65

એમ.ડી.એમ.લાભાર્થીઓની તે દિવસની સંખ્યા	15-86	21-94	25 -98	32-98	52 -95	0 -65
---------------------------------------	-------	-------	--------	-------	--------	-------

progress in percentage "

ઉપયોગીતા:

સદર નવતર પ્રયોગથી અમારી શાળા તથા અમારા વિસ્તાર અન્ય શાળાઓ જેવી કે મુંડી રાજપુર વગેરે શાળાઓમા પણ પ્રકૃતિ સંવર્ધન ચાલી રહ્યું છે

નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :-

આ નવતર પ્રયોગ દ્વારા કુંડા ગાર્ડન, ટેરેસ ગાર્ડન અસ્તિત્વમાં છે હજી વધારે વિસ્તૃતિકરણ થાય તે માટે માંડવાકારણ , હાઇડ્રોફોનિક્સ વિકસાવવાની કામગીરી પ્રક્રિયામાં છે .

QR CODE:

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનુંનામ : સોની જીનલબહેન દિપકકુમાર
- હોદ્દો: મદદનીશ શિક્ષક
- શાળા/સંસ્થાનુંનામ : ધી બિરલા એન્ડ હરજીવનદાસ હાઈસ્કૂલ, ધંધુકા,
- તા. ધંધુકા, જી. અમદાવાદ ગ્રામ્ય
- SVS : વલ્લભી શાળા સંકુલ - ૨
- મોબાઈલનંબર : 8140231113
- ઈમેલઆઈડી : jinalsoni.growmore@gamil.com

સંસ્થા -- ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિભાગ

નવતર પ્રયોગ સામૂહિક કરેલ છે કે વ્યક્તિગત ---- વ્યક્તિગત

નવતર પ્રયોગ ની શરૂઆત ક્યારથી કરવામાં આવેલ છે. ---- 2025

નવતર પ્રયોગ નું શીર્ષક. .... "ગ્રાહક સુરક્ષા અંતર્ગત અધિકારોની જાગૃતતા"

સમસ્યા :-

- માહિતીનો અભાવ /બીલ લેવાની આગસ
- જટિલ કાયદાકીય પ્રક્રિયાનો ડર /સામાજિક અને ગ્રામીણ અવરોધો
- રીફંડ ની સમસ્યા /માહિતીનો દુરુપયોગ થવાની સમસ્યા
- ગ્રાહક સુરક્ષાના કાયદા/ અધિકારો થી વાકેફ
- જાગૃતતાનો અભાવ, મુશ્કેલી અનુભવતા હતા / જવાબદારી થી અણવાકેફ

ઇનોવેશન પૂર્વેની સ્થિતિ :

- ગ્રાહક સુરક્ષામાં ટેકનોલોજી અને નવા સંસોધનો આવ્યાતે પહેલાંની સ્થિતિ ખુબજ પડકારજનક હતી. આ સમયગાળામાં ગ્રાહક સંપૂર્ણપણે વેપારી પર નિર્ભર હતો. વિદ્યાર્થીઓ, ગ્રાહકો,વાલીઓ લોકશાહીના અંગો અને મૂલ્યો વિશે અજાણ હતા.
- અરજી કરતા આવડતી ન હતી, સાચી માહિતીથી વાકેફ ન હતા.

- બાળકોમાં રહેલો ડર દૂર કરી તેમનામાં નિડરતા અને લીડરતાના ગુણોનો વિકાસ થાય તેમ ન હતા.

કાર્ય પદ્ધતિ નું વર્ણન :-

સૌ પ્રથમ ગ્રાહક સુરક્ષા ની સમસ્યાઓના નિવારણ માટે મેં ઓનલાઇન બધી

જ માહિતી એકઠી કરીને PPT ધ્વારા વર્ણન કરવામાં આવી.

શાળા સાથે જોડાયેલા વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષક ગણ દ્વારા ગ્રાહક સુરક્ષા ના અધિકારોની માહિતી આપવામાં આવી.

ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્ય જૂથ :

પ્રયુક્તિ --- 1 તાસ નું પ્રેઝન્ટેશન, TLM તૈયાર કરાવ્યા, અલગ અલગ ત્રાજવાનું પ્રદર્શન

સાધન સામગ્રી --- Smart TV, ફ્લેશ કાર્ડ, ચાર્ટ પેપર

સમયગાળો --- 1 વર્ષ

લક્ષ્ય જૂથ --- ધોરણ - 11, 12

વય જૂથ ---- 16 થી 18

નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

ધોરણ 11, 12 ના વિદ્યાર્થી ઓને ગ્રાહક ના અધિકારો વિશે પ્રશ્નોત્તરી કરી માહિતી

એકત્રીકરણ કરવામાં આવી હતી તો તેમનામાં ગ્રાહક વિશેની જાગૃતતા જોવા મળી ન હતી તે હેતુથી-----

- 35 મિનિટના તાસ નું આયોજન

જાગો ગ્રાહક જાગો અંગે નાટક રજુ કરવામાં આવ્યું

PPT દ્વારા પ્રેઝન્ટેશન

પ્રોજેક્ટ કાર્ય આપવામાં આવ્યું

ટી એલ એમ પ્રવૃત્તિ કરાવવામાં આવી

ખાસ કરીને મોટાભાગના ગામડાઓમાં રહેતા વિદ્યાર્થીઓ ગ્રાહકો અને વાલીઓ મોટેભાગે

પોતાના અધિકારોથી વંચિત હતા, તેમની પાસે પૂરતી માહિતી ન હોવાને કારણે વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા જૂથ

વિભાજન કરી વિઝીટ માટે મોકલવામાં આવ્યા અને ગ્રાહક સુરક્ષા ના કાયદાઓ અધિકારો ની માહિતી

આપીને તે અંતર્ગત જાગૃતતા લાવવા માટેના અથાગ પ્રયાસો કરવામાં આવ્યા.

મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)

- એકમ કસોટી દ્વારા મૂલ્યાંકન કરવામાં આવ્યું.
- બાળકોમાં ગ્રાહકના અધિકારો પ્રત્યેની જાગૃતતા જોવા મળેલી.

પરિણામો : (ડેટાસંબંધિત -આધારપુરાવાસાથે)

- જ્યારે નવતર પ્રયોગ શરૂ કરતાં પહેલાં ગ્રાહક સુરક્ષા અંતર્ગત તેના અધિકારો વિશે પ્રશ્નોત્તરી કરવામાં આવી તો તેનું પરિણામ નબળું જોવા મળ્યું.
- પરંતુ, નવતા પ્રયોગ કર્યા બાદ વિદ્યાર્થીઓમાં ઘણા બધા પરિવર્તનો જોવા મળેલા.
- વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સાહથી એકમ કસોટી માં ભાગ લઈ જાગૃતતા દાખવી. આ નવતર પ્રયોગથી સો ટકા હકારાત્મક પરિણામ પ્રાપ્ત થયું.
- પુરાવા ---- એકમ કસોટી ના પેપરો, ફોટોગ્રાફ્સ.

લાભાર્થીનીસંખ્યા : ધોરણ 11. છોકરાઓ ની સંખ્યા -- 42 છોકરીઓ ની સંખ્યા – 24

ધોરણ 12. છોકરાઓ ની સંખ્યા--39, છોકરીઓની સંખ્યા –16

આપનાઇનોવેશનનોઅમલઅન્યશાળાદ્વારાકરવામાંઆવ્યોહોયતોતેનીવિગત : 'ના'

ઉપયોગીતા:

તમામ વિદ્યાર્થીઓ માં સ્વતંત્રતાના ગુણોનો વિકાસ થયો. વિદ્યાર્થીઓ ભયમુક્ત રીતે ખરીદી કરી GST વાળું પાકું બિલ મેળવી શકે છે. પેકિંગની તપાસ જેવી કે MRP, EXPIRY DATE, WEIGHT તપાસીને લેવું. અધિકારો અને તેના ઉપયોગો ખૂબ સારી રીતે સમજી શકે છે.

નવતરપ્રયોગનીવર્તમાનસ્થિતિ :

" ગ્રાહક સુરક્ષા અને અધિકારો વિશે ખૂબ જાગૃત બન્યા અને જાહેર જીવન માટે તેનો ઉપયોગ કરે છે ઉપયોગોનું વિસ્તૃતિકરણ થાય તેવી કામગીરી પ્રક્રિયામાં છે. ઇનોવેશન પહેલા ગ્રાહક 'અસહાય' હતો, જ્યારે આજે ટેકનોલોજીને કારણે ગ્રાહક 'બજારનો રાજા' બન્યો છે. ડિજિટલ સાધનોએ ગ્રાહક સુરક્ષાને વધુ પારદર્શક અને ઝડપી બનાવી છે.

ફોટોગ્રાફ / વિડીયોલિંક / કયુઆરકોડ / નવતરપ્રયોગનીપ્રક્રિયાનોવિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય

વર્ષ: 2025-26

- ❖ **ઇનોવેટરનું નામ** : યાદવ મીરાદેવી ઉદયભાન
- ❖ **હોદ્દો**: આ. શિક્ષક
- ❖ **શાળા/સંસ્થાનું નામ** : ખોરજ પ્રાથમિક શાળા
- ❖ **તાલુકો/SVS**: સાણંદ
- ❖ **ક્લસ્ટર/QDC**: ખોરજ
- ❖ **મોબાઇલ નંબર** : 7984220412
- ❖ **ઇમેલ આઇડી** : meerayadavgmail.com

લાગુ પડતી સંસ્થા : પ્રાથમિક

વર્ષ 2026-27ના એજ્યુકેશનલ ઇનોવેશન ફેસ્ટીવલ માટે નીચે મુજબના ક્ષેત્રોમાં શિક્ષકો/અધ્યાપકો સહભાગી બની શકશે.

વિદ્યાર્થીઓનો અંગ્રેજી ભાષા પર પ્રભુત્વ

- 1.રાઇટિંગ
- 2.રીડિંગ
- 3.સ્પીકિંગ

(ઇનોવેશન નું શીર્ષક):. અંગ્રેજી પણ મારી ભાષા

3. **સમસ્યા**: ખોરજ પ્રાથમિક શાળામાં સમયાંતરે અનુભવ બાદ ખબર પડી કે ધોરણ 6 થી 8 ના વિદ્યાર્થીઓ મા અંગ્રેજી ભાષા પ્રત્યે અણગમો જોવા મળેલ. તેઓ અંગ્રેજી ને માત્ર વિષય સમજી તેનાથી દૂર ભાગતા હતા . બાળકો સ્વતંત્ર લેખન કે વાંચન કરવા માટે તૈયાર નહોતા.વિદ્યાર્થીઓ અંગ્રેજી ભાષા માં રસ ધરાવતા નહોતા જેથી તેઓ અંગ્રેજી વિષય માં નિરસ થઈ ગયા હતા. બાળકોની આ સમસ્યાને ધ્યાને લેતા ખબર પડી કે બાળકો અંગ્રેજી સમજવા લખવા માટે માનસિક તાણ અનુભવતા તેથી દૂર ભાગતા હતા
4. **ઇનોવેશન પૂર્વની સ્થિતિ (ડેટા અને તે સબંધી આધાર-પુરાવા)** :
સૌપ્રથમ શિક્ષક તરીકે બાળકોની માનસિકતા સમજી તેમની સાથે હળવી ચર્ચા કરી ત્યાર બાદ એક ટેસ્ટ નું આયોજન કર્યું જેમાં ખ્યાલ આવ્યો કે બાળકો કયાં એન કેમ રસ ધારવતા નથી .ત્યાર બાદ બાળકો અંગ્રેજી ભાષા પ્રત્યે રસ કેળવે તેના માટેના કેટલાક આયોજન કર્યા .

3. ઇનોવેશન માટેની પ્રયુક્તિ, સાધન સામગ્રી, સમયગાળો અને લક્ષ્યજૂથ :

પ્રયુક્તિ:- શિક્ષણ પદ્ધતિમાં ભાષા પ્રત્યે રસ કેળવવા માટે વિવિધ પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓનો ઉપયોગ થાય છે. આ પદ્ધતિઓ શિક્ષણપ્રણાલીનું અનુકરણ કરતી હોય છે, જે વિદ્યાર્થીઓમાં સ્પષ્ટ સંચાર, આત્મવિશ્વાસ અને પ્રસ્તુતિ કૌશલ્ય વિકસાવવા માટે મદદરૂપ થાય છે. નીચે મુખ્ય પદ્ધતિઓ અને પ્રયુક્તિઓ રજૂ કરવામાં આવે છે:

1. ચર્ચા આધારિત પદ્ધતિ (Discussion-Based Method):

વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચે ચર્ચા કરવાથી તેઓ પોતાના વિચારોને સ્પષ્ટ અને લચીલાથી રજૂ કરી શકે છે.

પ્રયુક્તિઓ:

ગ્રુપ ડિસ્ક્શન

ગ્રુપ રિડિંગ

લેખન પ્રક્ટીસ

2. પ્રદર્શન પદ્ધતિ (Demonstration Method):

વિચારધારા કે કૌશલ્યને પ્રદર્શનના માધ્યમથી શીખવવામાં આવે છે.

પ્રયુક્તિઓ:

શિક્ષકનું મોડેલ પ્રદર્શન

પ્રેક્ટિસ દ્વારા શીખવું (Learning by Doing).

પ્રયુક્તિઓ:

"કેમ?" અને "કઈ રીતે?" જેવા પ્રશ્નોના જવાબ શોધવા પ્રેરવું.

સંવાદપદ્ધતિ

પ્રયુક્તિઓ:

પ્રોજેક્ટના માધ્યમ વાંચન કૌશલ્ય શીખવું.

રીડ અલાઉડ જેવા ટૂલ નો ઉપયોગ કરવો

પ્રયુક્તિઓ:

સ્પીચ રેકોર્ડિંગ

વિડિયો દ્વારા પોતાનો અભ્યાસ વધારવો

ઉદાહરણ:

વિદ્યાર્થીઓને તેમની પ્રવચન પ્રેક્ટિસ રેકોર્ડ કરવા અને પછી તેને સુધારવા માટે જણાવવું.

3. સંવાદ આધારિત પદ્ધતિ (Interactive Method):

વિદ્યાર્થીઓ પરસ્પર ચર્ચા કરીને ભાષા સમજે

પ્રયુક્તિઓ:

પ્રશ્નોત્તરી

રેપર રીડિંગ

હોર્ડિંગ રીડિંગ

સ્પેલિંગ ગેમ

સમયગાળો:- 1 વર્ષ

લક્ષ્યજૂથ:- 6 થી 8 ધોરણના વિદ્યાર્થીઓ

4. નવતર પ્રયોગનું વિગતવાર વર્ણન :

1.સૌપ્રથમ તો દરેક ધોરણની અનુરૂપ બાળકો સ્વતંત્ર લેખન કરી શકે ,અંગ્રેજી સમજી શકે તેના માટે કેટલાક ચાર્ટ્સ બનાવ્યા .ચાર્ટ્સ જોઈ બાળકો રસ ધરાવતા થયા. કેટલાક રમૂજ ચાર્ટ્સ કેટલાક સ્પેલિંગ કાર્ડ્સ નો ઉપયોગ કરી બાળકોને અંગ્રેજી થી માહિતગાર કર્યા .કેટલાક લક્ષ્ય જુથ ને સ્પેલિંગ ગેમ આપી કેટલાક ને ચાર્ટ નું અધ્યયન તો કેટલાક ને ગ્રૂપ ચર્ચા ,તો કેટલાક અધરા સ્શબ્દોની સૂચિ બનાવવા કહ્યું જેથી બાળકો અંગ્રેજી પ્રત્યે સજ્જ થયા .વાંચન પર ભાર આપ્યું અંગ્રેજી ને ગુજરાતી ની જેમ જ વાંચવું આ,બ,ક,ડ ની જેમ જ a,b,c,d, શીખવાડી જેથી તેમને અંગ્રેજી પોતાની ભાષા થી અલગ ના લાગી .ત્યાર બાદ મૂલ્યાંકન માટે કેટલીક પદ્ધતિઓ અપનાવી

મૂલ્યાંકનની વિગતો (મૂલ્યાંકન ઉપકરણ, પ્રયુક્તિ વગેરેની વિગત)

ટેસ્ટ પેપર

ચર્ચા આધારિત મૌખિક ટેસ્ટ

1. પરિણામો : (ડેટા સબંધિત આધાર પુરાવા સાથે)

ટેસ્ટ લેતા વિદ્યાર્થીઓની કથન અંગ્રેજી ભાષા પ્રત્યેની અભિમુખતા વધી. તેઓ અંગ્રેજી માં રસ લેતા થયા અને આ બાબતે ગૃહકાર્યમાં પણ કુટુંબ સમક્ષ વિવિધ શબ્દો અંગ્રેજીમા બોલવા લાગ્યા. બાળકોના આંગર્જી ભાષાના કૌશલ્યમાં નોંધપાત્ર વધારો દેખાયો.

2. વાભાર્થીની સંખ્યા :150 વિદ્યાર્થીઓ.

3. આપના ઇનોવેશનનો અમલ અન્ય શાળા દ્વારા કરવામાં આવ્યો હોય તો તેની વિગત:

હા,વાસણા પ્રાથમિક શાળા ધંધુકા

4. ઉપયોગીતા :

આજના સમયમાં અંગ્રેજી ભાષા એ દરેક ક્ષેત્રમાં અત્યંત અનિવાર્ય છે.

5. નવતર પ્રયોગની વર્તમાન સ્થિતિ :

હાલ આ પ્રયોગ ચાલુજ છે.

6. ફોટોગ્રાફ / વિડીયો લિંક / ક્યુઆર કોડ / નવતર પ્રયોગની પ્રક્રિયાનો વિડીયો :

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ : મનીષભાઈ ગોપાલભાઈ પટેલ
- હોદ્દો : મદદનીશ શિક્ષક
- શાળાનું નામ : રોપડા પ્રાથમિક શાળા
- તાલુકો : દસકોઈ
- ક્લસ્ટર : ગામડી
- મોબાઈલ નંબર : 9601132201
- ઈમેલ આઈડી : ahm06ropada@gmail.com
- ઇનોવેશનનું શીર્ષક : “જ્ઞાન જ્યોત – સંસ્કાર થી સંસ્કૃતિ તરફ”
- ઇનોવેશન માં શું અલગતા છે? બાળકોનાં જીવન શિક્ષણ અને ધર્મજ્ઞાન દ્વારા સંસ્કૃતિનું સંવર્ધન અમારી શાળામાં શક્ય બન્યું છે.
- આ ઇનોવેશન કરવા માટે તમને ક્યાં થી પ્રેરણા મળી? આ પ્રેરણાસ્ત્રોત શ્રીમદ ભગવદગીતા છે. બાળકોમાં શિક્ષણની સાથે જીવન મુલ્યો અને સંસ્કારોનું સિંચન કરવા.
- ઇનોવેશન પાછળનું કારણ/સમસ્યા:
  - પશ્ચિમી સંસ્કૃતિનો જીવનશૈલી પર વધતો જતો પ્રભાવ
  - આપણા ધર્મપુસ્તક જીવનગ્રંથ “શ્રીમદ ભગવદ ગીતા”નાં જીવનમૂલ્યોનો અભાવ
- ઇનોવેશનનું વર્ણન અને અમલવારીની માહિતી:
  - પ્રાર્થનાસભામાં બુલેટીન બોર્ડ પર શ્રીમદ ભગવદ ગીતાનાં શ્લોક લખી તેનું એક અઠવાડિયા સુધી શુદ્ધ ઉચ્ચારણ શીખવી શ્લોક સંભળાવી બોલતા કર્યા.
  - શાળાના તમામ બાળકો અને શિક્ષક ગણ દરરોજ એક શ્લોકનું પારાયણ કરવા લાગ્યા. ત્યારબાદ ધીરે ધીરે શ્લોક કંઠસ્થ થવા લાગ્યા.
  - શ્લોકનાં ભાવાર્થ સમજૂતી સ્વરૂપે આપી મુલ્ય શિક્ષણ આપવાનો પ્રયાસ કર્યો.
  - વર્ગમાં શૈક્ષણિક કાર્યની શરૂઆતમાં તથા શાળા છૂટવાના સમયે શ્લોકના પારાયણ થકી વિદ્યાર્થીમાં આવતા બદલાવ અનુભવ મળવા લાગ્યા.

➤ પરિણામો :

- બાળકોમાં સુટેવોનો વિકાસ જોવા મળ્યો તથા ઘરમાં ધાર્મિક વાત્તાવરણ ઉભું થયું.
- ભગવદગીતાનાં અધ્યાય અને શ્લોક કંઠસ્થ કરી તેનું નિયમિત પારાયણ કરતા થયા.
- ચિન્મય મિશન દ્વારા શ્લોક ગાન સ્પર્ધા દ્વારા બાળકોને યોગ્ય દિશાસૂચન મળ્યું.
- ગુજરાત રાજ્ય સંસ્કૃત બોર્ડ શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા યોજાયેલ ગીતાંશકંઠપાઠ યોજનામાં બાળકો ભાગ લઈ શક્યા.

Q.R.CODE:-

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન અમદાવાદ ગ્રામ્ય વર્ષ: 2025-26

- ઇનોવેટરનું નામ : નિશીથકુમાર દિલીપભાઈ આચાર્ય
- હોદ્દો : આચાર્ય
- શાળાનું નામ : રોપડા પ્રાથમિક શાળા
- તાલુકો : દસક્રોઈ
- ક્લસ્ટર : ગામડી
- મોબાઈલ નંબર : 9662359321
- ઈમેલ આઈડી : ahm06ropada@gmail.com
- ઇનોવેશનનું શીર્ષક : જીવન ઘડતર અને મૂલ્યો
- ઇનોવેશન માં શું અલગતા છે? બાળકોના જીવન ઘડતર સ્વરૂપી રૂપાંતર પ્રોજેક્ટ અમારી શાળામાં કાર્યરત છે.
- આ ઇનોવેશન કરવા માટે તમને ક્યાં થી પ્રેરણા મળી ? શ્રી હસમુખભાઈ પટેલ IPS તથા જીવનતીર્થ સંસ્થા દ્વારા બાળકોના ભવિષ્યનું ઉત્તમ સર્જન કરવાની અમને તક મળી.
- ઇનોવેશન પાછળનું કારણ/સમસ્યા:
  - શાળામાં અભ્યાસિક બાળકો ભવિષ્ય અંગે જાગૃત હોતા નથી.
  - કેટલાક જીવંત વ્યક્તિના વિશિષ્ટ ઉદાહરણો અને જીવનપ્રસંગો દ્વારા અનુભવ.
  - અભ્યાસિક વિષયોના એકમને મૂલ્ય શિક્ષણ સાથે જોડી જીવન ઘડતર નો પ્રયાસ.
- ઇનોવેશનનું વર્ણન અને અમલવારીની માહિતી:
  - ધો. ૬ થી ૮ નાં વિદ્યાર્થીનાં જીવન ઘડતર માટે મુખ્ય ક્ષેત્રો નક્કી કરવામાં આવ્યાં.
  - આનંદ, સ્વવિકાસ, કારકિર્દી, નેતૃત્વ અને સેવા
  - બાળકોના માતા પિતાની સંમતિ લઈ શાળા કક્ષાએ મહિનામાં ૨ તાસ ધોરણ મુજબ ફાળવ્યા. જેમાં બાળકોને સ્વ પ્રયત્ને વિકસિત બનવાની તક આપવામાં આવી.

- રિશેષ નો સમય કે શાળા પહેલા કે પછીના વધારાના સમયમાં આ કાર્ય શરૂ કર્યું.
- બાળકોમાં આત્મવિશ્વાસ, સમય સુચકતા, વાતચીતની કળા, સુટેવોનું ઘડતર, મનની શક્તિ, વાચન ટેવ, સંબંધોનું શિક્ષણ, આરોગ્ય પ્રદ જીવનશૈલી, નાગરિકનો મૂળભૂત ધર્મ જેવા એકમો થકી “રૂપાંતર” થકી આંતર ખોજ કરવા કૂચ કરેલ છે.
- બાળકોનું યોગ્ય સમયાંતરે મૂલ્યાંકન કરવા મૂલ્યાંકન શીટ તૈયાર કરેલ છે.
- વર્ગ દરમિયાન શિક્ષકો દ્વારા અને ઘરે વાલી મુલાકાત કરી મૂલ્યાંકન શક્ય બનેલ.

➤ નવતર પ્રયોગનું પરિણામ :

- શિક્ષણ સાથે મૂલ્યલક્ષી શિક્ષણ દ્વારા નવી દિશા મળી.
- કેટલાક બાળકોમાં નેતૃત્વ શૈલી સાથે સમાજ શક્તિમાં સુધારો જોવા મળ્યો.
- પોતાની વાતો યોગ્ય રીતે રજૂ કરતા થયા. જવાબદારીનું યોગ્ય વહન થવા લાગ્યું.

Q.R CODE :

श्री महालक्ष्मी जिल्ला शिक्षण अने तालीम भवन अमदावाड ग्राभ्य

वर्ष: 2025-26

- **धनोवेदिव व्याख्यातानु नाम:** डो.यु.डी.महेता सीनीयर लेक्चरर, ET शाखा
- **संस्थानु नाम-** श्री महालक्ष्मी जिल्ला शिक्षण अने तालीम भवन -अमदावाड ग्राभ्य
- **धनोवेशननु शीर्षक** -UD-TC (Unique Diet Training Code) & TECH T@LK
- **मोबाइल नंबर** -9879149095
- **विलाग** -05 (तालीमी संस्था)
- **समस्या-** ICTनो विनियोग विविध तालीममां अने शैक्षणिक कार्यमां करवा माटेनो व्याप वध्यो. राज्य सरकार तेमज गुजरात शैक्षणिक संशोधन अने तालीम परीषद -गांधीनगर (GCERT) अने समग्र शिक्षा -गांधीनगर द्वारा राज्य व्यापी तालीमनु आयोजन अने अमलीकरण जिल्ला कक्षा जिल्ला शिक्षण अने तालीम भवन (डायेट) द्वारा करवानुं थतुं होय छे.

श्री महालक्ष्मी डायेट अमदावाड ग्राभ्य द्वारा सेवाकालीन तालीमनुं जिल्ला व्यापी प्राथमिक अने माध्यमिक शिक्षकोने तालीमनुं आयोजन अने अमलीकरण करवानुं थतुं होय छे. आ परिस्थितमां INFORMATION COMMUNICATION AND TECHNOLOGY (ICT) नो सेवाकालीन तालीममां विनियोग करवाथी आ तालीमनां आयोजन अने अमलीकरणमां सुगमता रहे. आ पहेला आवी जरीते ICTनो उपयोग श्री रामबा डायेट पोरबंदरमां ज्यारे सेवारत हता त्यारे करेल हतो . आ प्रवृत्तिओने हवे श्री महालक्ष्मी डायेट अमदावाड ग्राभ्यमां पण आगण वधारवा माटे आ धनोवेशन हाथ धरेल छे.

- **नवतर प्रवृत्तिनु वर्णन** : UD-TC (Unique Diet Training Code) अे विविध कक्षा अे योजती तालीमोमां शिक्षकोनुं नामांकन अने वहीवटी प्रक्रिया सरण अने लूल रहित अने त्वरित करवा माटेनो अेक नवतर प्रयोग छे. अमदावाड जिल्ला माटे आ प्रयोगनी अजमायश घोणका तालुकाथी करवानुं नक्की करेल छे. आ प्रयास डायेट पोरबंदर द्वारा पोरबंदर जिल्लामां भूब ज सङ्ग रह्यो छे. जे हाल अमलमां पण छे. श्री महालक्ष्मी डायेट अमदावाड ग्राभ्य द्वारा जिल्ला कक्षा अे डायेट भाते अने विविध ब्लोक कक्षा अे बीआरसी भवन भाते शिक्षक तालीम करवानी थाय छे. आ तालीममां शैक्षणिक कार्यनी साथे साथे वहीवटी कार्य पण करवानुं थाय छे. जेमां वर्ग संयालक शिक्षकोनुं हाजरी पत्रक जेमां नाम, शाळा,

ક્લસ્ટર, તાલુકો, હોદ્દો, સર્વગ, ફોન નંબર, આ ઉપરાંત બેન્કની વિગત જેવી કે બેન્ક ખાતા નંબર, IFSC CODE, બેન્કનું નામ, શાખા, તાલીમાર્થીઓનું જાતિવારીનું તારીખ અને TADA ચુકવણી માટે બેન્કને મોકલવાનું પત્રક વગેરે તૈયાર કરવાનું થાય છે. જે ખૂબ જ કંટાળજનક અને ભૂલ ભરેલ પ્રક્રિયા છે. આ સમસ્યાનો હલ એટલે UD-TC (Unique Diet Training Code). જેમાં જિલ્લા દરેક શિક્ષકને એક Unique Diet Training Code આપવામાં આવે. જે તાલીમ દરમિયાન રજીસ્ટ્રેશન વખતે જણાવે. આ Unique Diet Training Code સાથે શિક્ષકની જરૂરી માહિતી જોડી દેવામાં આવે છે. જેમાં excelમાં શિક્ષકોની માહિતી સોર્સ શીટમાં પહેલેથી રાખેલ જોય છે, ત્યારબાદ યોગ્ય ફોર્મુલા અને જરૂરી ટેકનોલોજીની મદદથી નિયત નમૂનામાં તાલીમનું હાજરી પત્રક, બેન્ક ચુકવણી પત્રક, તાલીમની સંખ્યા અને જાતિની તારીખ, તાલીમમાં હાજરીનું પ્રમાણપત્રક વગેરે માહિતી એક ક્લિકમાં કરવાથી જ મળી શકે છે. આ ઉપરાંત TECH T@LKના માધ્યમે ઓન લાઇન વેબિનાર માટે TECH T@LK પ્લેટફોર્મ નો ઉપયોગ

- TECH T@LK દ્વારા ટેકનોલોજી ટોક
- તાલીમમાં આપવામાં આવતું સાહિત્યને ઈ-મટિરિયલ સ્વરૂપે આપવું.
- તાલીમ શરૂ થાય તે પહેલા જ WHATSAPP દ્વારા લાભાર્થીઓના જૂથ
- તાલીમમાં લેવાનાર PRE ટેસ્ટ અને POST ટેસ્ટ
- તાલીમમાં વર્ગ સંચાલન માટે જરૂરી તમામ સાહિત્ય
- તાલીમ બાદ શિક્ષકોના FEEDBACK
- તાલીમ દરમિયાન મોનીટરીંગ અહેવાલ
- તાલીમનો વર્ગ સંચાલકનો અહેવાલ, હિસાબ અને અન્ય નિયત નમૂનાઓ
- **મૂલ્યાંકન અને પરિણામ**

ICTનો સેવાકાલીન તાલીમમાં વિનિયોગ કરવાથી તાલીમના આયોજન અને અમલીકરણ સરળતા અને સુવિધા રહે છે. તાલીમમાં વહીવટી પ્રક્રિયા સરળ અને સુચારું બને છે. તાલીમ દરમિયાન REAL TIME DATA નિયત સમય અને સ્વરૂપે મળી રહે છે. ICTનો સેવાકાલીન તાલીમમાં વિનિયોગ કરવાથી શિક્ષકોને તાલીમી સાહિત્ય સરળતા મળી રહે છે. ઈ-મટિરીયલને કારણે મટિરીયલ પ્રિન્ટ ન કરવાથી કાગળ અને શાહી ન વપરાતા આ પ્રયાસ ECHO FRIENDLY પણ કહી શકાય. UD-TC (Unique Diet Training Code)નો ઉપયોગ વર્ગ સંચાલક માટે FREE, FASTER & FRIENDLY પ્રયાસ બની રહેશે.

- ઇનોવેશન વીડીયો યુ ટ્યુબ લિંક : <http://dietporbandar.blogspot.com/>

Introducing our innovators

Shri Mahalaxmi District Institute for Education and Training
Ahmedabad Rural

January 2026

Dr.U.D.Mehta

SANAND
zamp
bhumika

BAVLA
dahegamda
bijalbhai

SANAND
rupavati
nimesh

DASKROI
kunjad no.2
yogesh

BAVLA
meni
arun

DHANDHUKA
galsana
ashvin

DASKROI
zora
narendra

DHOLERA
bhangarh
vijay

DHOLKA
kauka
shailesh

SANAND
zamp
bhumika

DHOLERA
crc bhadiyad
rika

BAVLA
chhabasar
santosh

DHANDHUKA
adval
hina

DASKROI
ropda
manish

DASKROI
ropda
nishith

ગીજુભાઈ બધેકા (મૂછાળી મા):

"બાળક એ પ્રયોગશાળાનું સાધન નથી, પણ વિકાસ પામતું ચૈતન્ય છે; તેને નવા માર્ગે ખીલવા દેવું એ જ સાચું શિક્ષણ છે."

ઝવેરચંદ મેઘાણી:

"જૂનું છે એ બધું સોનું નથી, અને નવું છે એ બધું નકામું નથી; જે નવું શીખવાની હિંમત કરે એ જ સાચો કેળવણીકાર."

કે. કા. શાસ્ત્રી:

"શિક્ષણ એ સ્થિર પ્રક્રિયા નથી, પણ સતત વહેતી સરિતા છે, જેમાં નવા વિચારોનો સંગમ થવો અનિવાર્ય છે."

રવીન્દ્રનાથ ટાગોર :

"શિક્ષણનો અર્થ માત્ર માહિતી આપવી એ નથી, પણ પરંપરાના મૂળિયાં સાચવીને નવીનતાના ફૂલો ખીલાવવા તે છે."

શ્રી મહાલક્ષ્મી જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન
અમદાવાદ ગ્રામ્ય